

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 420 Wydanie P

Poznań, piątek dnia 11 września 1936

Rok 31

Poznań, 10 września

Anglja a wschód Europy

Pośród niemałych trudności i zastrzeżeń ukonstytuował się nareszcie komitet przedstawicieli mocarstw w Londynie, który ma czuwać nad zabezpieczeniem zobowiązań neutralności poszczególnych państw w stosunku do wydarzeń hiszpańskich i rozstrzygnąć ewentualne różnice i spory, wynikające z interpretacji zasady nieinterwencji.

Niemcy dość długo dawały czekać na odpowiedź w tej sprawie. Lizbona przystąpiła do komitetu z zastrzeżeniem co do kontrabandy, bo ta zawsze jest możliwa. Oto punkt drażliwy całego problemu.

Poza tem rządu nie są zgodne co do właściwej roli, jaką będzie miał komitet. Funkcje jego będą raczej łagodzące, porozumiewawcze, a nie kontrolujące.

Anglja robi wysiłki, aby pogodzić, a przynajmniej utrzymać na wodzy rozmaite tendencje, gdyż interwencja mocarstw na rzecz jednej ze stron walczących nie przestaje grozić konfliktem europejskim, zwłaszcza teraz, gdy wypadki hiszpańskie, po zajęciu przez powstańców Irunu, zdają się przyjmować obrót decydujący i zaostrzą niewątpliwie krwawą reakcją nowego rządu madryckiego p. Largo Caballera, oraz nacisk komunistów francuskich na rząd Bluma, celem zerwania neutralności.

Rząd francuski znalazł się w wyjątkowo trudnym położeniu. Niemniej drażliwym jest stanowisko Anglii, która, jak wiadomo, obawia się faszystacji Morza Śródziemnego. Zabójstwo w Barcelonie robotnika włoskiego, na co rząd włoski odpowiedział wysłaniem na wody hiszpańskie dodatkowo krążownika „Pola”, przyczyniło się również do powikłania położenia.

Nadewszystko jednak wypadki hiszpańskie stanowią groźbę dla konferencji pięciu, a więc dla pacyfikacji Europy, na czym Anglja przedewszystkiem zależy. Pod wpływem zbrojeń i polityki faktów dokonanych, przed jakimi Niemcy stawiają Anglję i Europę, miał się dokonać w Anglji pewien zwrot w poglądach na sprawę zabezpieczenia pokoju, a co za tem idzie i na stosunek Anglii do kontynentu.

Jak wiadomo, dotąd tezą polityki angielskiej było, że angażowanie się Anglii na kontynencie nie może i nie powinno wykraczać poza zabezpieczenie całości granic Francji, Belgji i Holandji. Europę wschodnią pozostawiano chętnie jej własnemu losowi. Sfery polityczne angielskie przekonują się z wolna, że tak pojęta gwarancja angielska nie zabezpiecza bynajmniej pokoju europejskiego, którego naruszenie na wschodzie zdecydowałoby również o załamaniu się jego na zachodzie i z konieczności uwikłałoby Anglję w wojnę.

„Front ludowy“ we Francji chwieje się

Próby wyrównania różnic między poszczególnymi ugrupowaniami — Stanowisko komunistów i generalnej konfederacji pracy

Paryż. (PAT) Odbyło się zebranie delegatów stronnictw lewicowych, po którym ogłoszono następujący komunikat:

„Delegacja zgromadziła w izbie przedstawicieli wszystkich grup, stanowiących w parlamencie „front ludowy“. Przystąpiono do wymiany poglądów na różne zagadnienia charakteru wewnętrznego i zewnętrznego, oraz dano ponownie wyraz całkowitej solidarności z republikanami w Hiszpanji, walczącymi o lojalność i wolność. Jednocześnie stwierdzono przywiązanie formacji „frontu ludowego“ do swego programu, na którego całkowite wykonanie przez rząd delegacja liczy.“

Paryż. (PAT) W zebraniu delegacji stronnictw lewicowych wzięło udział około 20 posłów. Z ramienia rządu w charakterze obserwatora obecny był podsekretarz stanu w prezydium rady ministrów Dormoy.

W przemówieniach poruszono sprawę funkcjonowania urzędu zbożowego, postulatów robotniczych, okupacji fabryk, wreszcie zagadnienie hiszpańskie. Poseł komunistyczny Thorez przypomniał swą rozmowę z premjerm, poczem zaznaczył, że zdanie komunistów w sprawie konieczności pomocy materialnej dla legalnego rządu hiszpańskiego nie uległo zmianie. Stanowisko partji komunistycznej w tej sprawie, która zresztą znajduje się poza programem „frontu ludowego“, nie może osłabić woli komunistów w kierunku aprobowania ogólnej polityki rządu, jeżeli wypłyne ona w jakiejś interpelacji.

Niektórzy delegaci zwrócili wówczas uwagę na to, że istnieje sprzeczność pomiędzy krytyką komunistów poza stronnictwem w stosunku do rządu za jego politykę niemieszania się do spraw Hiszpanji, a decyzją ich poparcia w głosowaniu w izbie gabinetu „frontu ludowego“. Delegaci komunistyczni zapewniali zebranych, iż nie jest ich życzeniem stwarzać jakiegokolwiek trudności rządowi, chcą oni jednak zachować swobodę oceny spraw, niewchodzących do programu „frontu ludowego“.

Paryż. (PAT) Sekretarz gen. konfederacji pracy Jouhau oświadczył przedstawicielom prasy, po odczytaniu im komunikatu komisji administracyjnej, że jego organizacja nie zamierza odgrywać roli arbitra w losach rządu.

Przeciwieństwa, zaostrzające się między Niemcami a Sowietami, budzą w Anglji coraz większy niepokój, a zarazem świadomość, że dyplomacja angielska powinna przeciwdziałać, póki czas, grożącemu konfliktowi. Nie obojętności więc dla spraw Europy wschodniej, lecz, przeciwnie, zainteresowanie się nią, ma być odtąd hasłem politycznym, któremu dała już wyraz część wielkiej prasy londyńskiej.

Współpracownik dyplomatyczny „Observera“ podniósł w jednym z ostatnich numerów, że rząd angielski ma zamiar porzucić wyłączność platformy Lokarna zachodniego i nadać najbliższej konferencji międzynarodowej szerszy zakres, a mianowicie podjąć próbę rozwiązania groźnego problemu wschodnio - europejskiego. Au-

„W kraju konstytucyjnym — powiedział Jouhau — rolę taką spełnia parlament. Konfederacja jest zbyt demokratyczna, aby zapomnieć o normalnym zadaniu istotnych czynników demokracji. Sądzi jednak, że w obecnych warunkach ma obowiązek określić swą opinię. Uczyniła to w słowach, które dają wyraz poszanowania form konstytucyjnych kraju oraz interesów ogólnych państwa.“

Paryż. (PAT) Komisja administracyjna generalnej konfederacji pracy odbyła posiedzenie, po którym ogłoszono komunikat z wyrazami sympatii dla rządu madryckiego, zaznaczając dalej, że „generalna konfederacja, wierna paktowi „frontu ludowego“, po-

twierdza z mocą swą solidarność ze wszystkimi formacjami, które go tworzą, i z rządem, będącym następstwem powołania tego frontu. Jednak komisja stwierdza, że możliwości doprowadzenia do całkowitej nieinterwencji zostały narazone na szwank wskutek stanowiska krajów, które związały się z buntownikami hiszpańskimi przeciw legalnemu rządowi.

W tych warunkach prowadząc nadal swą akcję na rzecz republiki hiszpańskiej, uważa komisja za swój obowiązek domagać się od rządu francuskiego ponownego zastanowienia się w porozumieniu z rządem angielskim i innymi nad polityką neutralności.“

Znów krwawa walka z Arabami

Jerozolima. (PAT) W przededniu wysłania do Palestyny posiłków brytyjskich doszło do walki, która jaszkrawo odslania niebezpieczeństwo położenia.

W pobliżu Roszpina banda Arabów zaatakowała autobus pocztowy z pasażerami Żydami. Autobus zawrócił i zdołał szczęśliwie umknąć. Na miejscu wypadku wysłano 4 policjantów dla dozoru drogi. Gdy samochód z policjantami dojechał do ostrego skretu, wpadł nagle na ustawioną w środku drogi barykadę z kamieniami. Jednocześnie został zaatakowany przez Arabów.

Wszyscy policjanci zginęli, przy-

czem jeden spłonął żywcem w samochodzie, który Arabowie podpalili. Gdy po pewnym czasie wojsko przybyło na miejsce zbrodni, znalazło 3 trupy. Karabin maszynowy wraz z amunicją, jaki policjanci mieli z sobą, zabrany został przez Arabów.

Wojsko przy pomocy samolotów rozpoczęło natychmiast pościg za bandą, która liczyła 50 ludzi. Osaczono ich i 23 Arabów zostało zabitych, względnie rannych. Po stronie rządowej zginął jeden policjant angielski, a 6 zostało rannych.

Opinia publiczna jest do żywego poruszona tym wypadkiem, wskutek którego 6 Anglików straciło życie.

Zjazd hitlerowski w Norymberdze

Norymberga. (PAT) Wstępem do uroczystości był przemarsz młodzieży przed kanclerzem oraz uroczyste przeniesienie t. zw. „krwawego sztandaru“, jako pamiątki pierwszych walk o władzę z 9 listopada 1923 r. Sztandar umieszczono w głównej hali kongresowej.

Następnie odbyło się otwarcie kongresu partyjnego, który jest punktem centralnym wszystkich obrad i uroczystości. Wielka hala ozdobiona niezliczonymi sztandarami ze swastyką, nosi u wejścia napis: „Silna Rzesza jest twierdzą pokoju“. Na otwarciu byli obecni członkowie rządu z kancler-

zem na czele, przedstawiciele krajów i miast, oraz goście zagraniczni, a m. in. delegacja honorowa partji faszystowskiej.

W dalszym ciągu odbyły się: otwarcie wystawy „Niemcy polityczne“, obrady gospodarcze, zebranie przewodniczących młodzieży hitlerowskiej, zwiedzenie obozu służby pracy, następnie obrady na tematy kulturalne w operze i wreszcie koncert na placu Adolfa Hitlera. Na zebraniu, poświęconem sprawom kulturalnym, przemawiał m. in. Alfred Rosenberg na temat światopoglądu narodowo-socjalistycznego.

tor artykułu zaznacza, że gdyby się to spełniło, t. j. gdyby rząd angielski podjął się tego zadania, byłby to znaczny postęp.

Otóż rząd angielski, według wiadomości nadchodzących tu z Londynu, nie zgodzi się na to, by na konferencji pięciu załatwić jedynie problem zachodnio - europejski (na którym Berlinowi zależy, bo chce mieć wolną rękę na wschodzie), ale zażąda równocześnie pacyfikacji Europy wschodniej pod postacią paktu wschodniego.

W tym ogólnie - europejskim programie pacyfikacyjnym Londyn liczy na współpracę Włoch. Jednakowoż pogłoskom jakoby rząd włoski był za rozszerzeniem konferencji pięciu przez zaproszenie Sowietów, położył koniec suchy komunikat z urzędowej Agencji

Stefani, gdzie stwierdzono, że omawiana konferencja nie została jeszcze zwołana i że sprawa jej rozszerzenia nie jest aktualną.

Stosunki włosko-angielskie, które w ostatnich czasach zdawały się normalizować, doznały nowego zaognienia wskutek zniesienia przez rząd angielski konstytucji na Malcie i zupełnego usunięcia języka włoskiego z życia publicznego wyspy.

Jak stąd widać, problem pacyfikacji Europy jest jeszcze dość dalekim od urzeczywistnienia, ale mimo wszystko można twierdzić, że Włochy poprą go w chwili decydującej, bo pokój jest dla nich warunkiem utrzymania i wzmocnienia tego, co zdobyły w ostatniej wojnie.

R z y m.

S. M.

Ku nowym zmianom w Sowietach

Znamienny artykuł „Prawdy“ — Dużą rolę odegrają t. zw. „bezparyjni bolszewicy“
Dokoła walki Stalina z opozycją

Moskwa. (PAT). „Prawda“ w artykule pt. „Partyjni i bezpartyjni bolszewicy“ stara się zatrząść różnicę pomiędzy jednymi a drugimi. Bolszewik, wyjaśnia „Prawda“, jest każdy dobry obywatel bez względu na to, czy należy do partji, czy nie. Różnica polega jedynie na tem, że bezpartyjni bolszewicy nie zdążyli jeszcze wstąpić do partji, ceniąc ją tak wysoko, że dopiero pracą swą starają się zdobyć prawo noszenia zaszczytnej nazwy członka partji.

Artykuł ten wskazuje na tendencję władz partyjnych i rządu oparcia się na szerszych masach obywateli. Jest to linja, którą Stalin wskazał na pierwszym zjeździe kotłochodników, gdy mówił o tem, aby partyjnicy nie odgradzali się od bezpartyjnych, aby nie tylko uczyli ich, lecz i sami się uczyli od nich. Ta linja polityki, zdaje się po procesie trockistów w Moskwie będzie coraz bardziej aktualna.

Za przejechanie Miłaszewskiego

Warszawa. (PAT). Sąd grodzki rozpatrywał sprawę wytoczoną przez Stanisława Miłaszewskiego, znanego poeetę, przeciw szoferowi zakładów amunicyjnych „Pocisk“, Stefanowi Sawickiemu, oskarżonemu o spowodowanie wypadku samochodowego, w którym p. Miłaszewski doznał silnego wstrząsu mózgu i uległ złamaniu podudzia.

Katastrofa wydarzyła się przed pół rokiem przy zbiegu ulic Nowego Świata i Ordynackiej. Auto, prowadzone przez Sawickiego jadąc z nadmierną szybkością wpadło na przechodzącego przez jezdnię p. Miłaszewskiego i uderzyło go błotnikiem tak silnie, że rannego pisarza odwieziono do szpitala w stanie nieprzytomnym. P. Miłaszewski musiał poddać się dłuższej kuracji, w czasie której dwukrotnie go operowano i zachodziła poważna obawa o życie rannego.

Na rozprawie oskarżony Sawicki do winy się nie przyznał. Dowodził, że jechał z normalną szybkością, a poeta padł ofiarą własnej nieostrożności. Sąd uznał winę za doświadczoną i skazał Sawickiego na 3 miesiące aresztu. Niski wymiar kary zawdzięczać należy okoliczności, że wypadek nie zakończył się śmiercią.

P. Miłaszewski ma wystąpić również na drogę sądową przeciwko zakładom „Pocisk“ o odszkodowanie.

Wiadomości

— Według krążących w Berlinie pogłosek, ze względu na sowiecki program zbrojeń morskich, mają być podjęte rokowania między Niemcami i Anglią o przyjazną zmianę umowy morskiej, celem powiększenia tonnażu marynarki wojennej Rzeszy.

— W kołach zbliżonych do Quai d'Orsay krążą pogłoski o mających niebawem nastąpić przesunięciach we francuskim korpusie dyplomatycznym. Ambasador w Rzymie, hr. de Chambrun zostanie przeniesiony w stan spoczynku z powodu przekroczenia granicy wieku.

— W obecności m. in. spraw zagranicznych Ciano, Mussolini przyjął sekretarza generalnego Ligi, Avenola. Konferencja trwała pół godziny.

— We Włoszech na podstawie nowych umów zbiorowych dokonano podwyżki plac, obejmującej 4 miliony robotników i pracowników rolnych. Podwyżka wynosi 6 do 9 proc. Równocześnie rozwinęto ubezpieczenia na wypadek chorób.

— Szwajcarska rada federalna rozpatrywała skargę apelacyjną 8 dziennikarzy włoskich, wydalonych z Genewy w związku z zajściami na sesji Ligi Narodów. Rada unieważniła decyzję władz genewskich jako nielegalną i naruszającą układ włosko-szwajcarski.

— Amerykanie Richman i Merrill wyjeżdżają do Liverpoolu, skąd mają startować do powrotnego lotu do Stanów Zjedn.

— O olbrzymim rozwoju lotnictwa w St. Zjedn. świadczy sprawozdanie urzędowe, które wykazuje, że w miesiącu lipcu linie lotnicze przewiozły 110.690 podróźnych, oraz 613.837 funtów przesyłek. Samoloty przeleciały w lipcu przestrzeń, wynoszącą 10.238.450 kilometrów.

— Departament stanu Ameryki wysłał do rządu Rzeszy memorandum w sprawie spłaty 14 milionów z tytułu długów powojennych. Spłata została zawieszona w następstwie moratorium Hoovera. Zaległości wynoszą 126 milionów dol.

Moskwa. (PAT) Prokuratura Z. S. R. R. zakończyła śledztwo w stosunku do Bucharina i Rykowa, wszczęte na podstawie oświadczeń niektórych oskarżonych w procesie trockistowsko-zinowjewowskiego centrum terorystycznego, jakoby mieli oni w pewnym stopniu łączność z przestępczą działalnością kontrrewolucjonistów. Śledztwo ustaliło, że niema podstaw prawnych do pociągnięcia do odpowiedzialności Bucharina i Rykowa, wobec czego sprawę umorzono.

Co do innych osób, podejrzanych o łączność z blokiem trockistowsko-

zinowjewowskim, Radka, Uglianowa i Piatakowa — brak wiadomości. Artykuły Radka w „Izwiestjach“ nie ukazują się od 21 sierpnia.

Warszawa. (Tel. wł.) Prasa londyńska zwraca dużą uwagę na manewry sowieckie, dokonywane w okolicach Mińska, w których po raz pierwszy brał udział oficerowie angielskiego sztabu.

Zdaniem „Daily Herald“, najefektowniejszym momentem było zginiecie dwóch armij sowieckich w podziemnych fortyfikacyjnych, zbudowanych nad polską granicą. (w)

Międzynarodowy kongres dziennikarzy

Bern. (PAT). — Czwarty kongres międzynarodowej federacji dziennikarzy zajmował się połączeniem dziennikarzy zagranicznych. Postanowiono, że federacja uczyni wszystko, co leży w jej mocy, aby ułatwić zadania tych dziennikarzy.

Następnie wyrażono życzenie, by dokonywana była wymiana dziennikarzy pomiędzy różnymi krajami, co leży w interesie porozumienia międzynarodowego, oraz by odbywały się wzajemne wizyty.

Poruszone również zagadnienie ułatwień, z jakich powinni korzystać dziennikarze przy wykonywaniu swego zawodu. W szczególności wysunięto wniosek w sprawie stosowania specjalnej taksy dla prasy przy połącze-

niach telefonicznych i w sprawie przyznania specjalnej taksy w podróźach zagranicznych dziennikarzy, udających się w sprawach zawodowych w tych krajach, które tego dotychczas nie stosują.

Delegat francuski wystąpił z wnioskiem, by federacja podjęła kroki w sprawie ochrony życia korespondentów wojennych. Przy tej sposobności zgromadzenie uczciło pamięć dziennikarza francuskiego, który zginął niedawno w Hiszpanji.

Kongres zalecił stowarzyszeniom, należącym do federacji, by wezwali swoich członków, pracujących zagranicą, do przestrzegania jak największej rezerwy i niedemonstrowania na rzecz określonej partji czy tezy.

Demagogia żydowskiego pisma

Gdynia. (Tel. wł.) Żydowski „Express Ilustrowany“ usiłuje na terenie Gdyni pozyskać czytelników najpopularniejszą demagogią i sianiem nieprawdy w kołach robotniczych do pracodawców.

Żydowski pismo przywdziało toż „obrońcy“ robotników w Gdyni. „Express“ w kilku artykułach zachwalał komunikujące tendencje niektórych kół, które doprowadziły do podpisania głośnej umowy zbiorowej z łuszczarnią ryżu. Obecnie „Express“ napada na poszczególne firmy, zarzucając im wyzysk robotnika, przyczynianie się do potęgowania bezrobocia itp.

Pismu żydowskiemu nie jest

do twarzy w roli „obrońcy“ świata robotniczego. Trafia ono kuł w płot, bo napada i takich przedsiębiorców, którzy wainie przyczynili się do zwalczania bezrobocia.

Robotnicy w Gdyni mają niewątpliwie bardzo dużo słusznych najzupełniej roszczeń. Słuszne żądania robotnicze muszą być uwzględnione i będą. To winni zrozumieć i w dużej mierze rozumieją pracodawcy. Robotnikowi o prawa swoje wolno się upominać. Robotnik gdyński natomiast pogardza „obroną“ żydowską, bo wie, że właśnie Żydzi, także w Gdyni, popisują się największym wyzyskiem. (p)

Miljardy „czarnego proroka“

Nowy Jork. (PAT) W związku z podaną przez pewne dzienniki wiadomością, że słynny przywódca społeczny i religijny murzynów, Father Divine, skazany został na więzienie i umarł, zaznaczyć należy, że sprytny ów murzyn nie zadarł z ustawą i cieszył się jak najlepszym zdrowiem. W Nowym Jorku wyszła właśnie książka, opisująca dzieje tego niezwykle murzyzna.

„Father Divine“ nazywa się w rzeczywistości George Baker i urodził się w Savannah w stanie Georgia przed 54 laty. Kaznodzieją został w r. 1908, uległ bowiem wpływowi innego murzyńskiego apostoła, występującego wówczas pod nazwą Father Jehovia. Do Nowego Jorku przesiedlił się w r. 1915. Tu w dzielnicy brocklyńskiej rozpoczął gwałtowną akcję. Władze czyniły trudności, a nawet raz aresztowano go i skazano na kilka tygodni

więzienia. Sędzia, który wydał wyrok, umarł nagle po 48 godzinach. Wypadek ten otoczył Bakera aureolą wśród murzynów. Odtąd rosła jego sława i wpływy.

Mały niepozorny „czarny prorok“ uwielbiany jest przez murzynów nowojorskich, których przekonał, że powinni dla niego pracować, że bogactwa są bezwartościowe, że biedni są szczęśliwsi itp. Obecnie Father Divine posiada w Nowym Jorku 25 restauracji, 10 fryzjerni, 6 zakładów spożywczych, 10 zakładów krawieckich, 20 wozów ciężarowych, hurtownię węgla, dwa tygodniki, samolot, garaż pełen samochodów, 1000-akrową farmę, trzy wielkie domy i 20 mniejszych, które urządził jako mieszkania dla swych wyznawców. Roczny dochód wynosi przeszło milion dolarów. Dba on zwłaszcza o biednych murzynów, szczególnie o kobiety i dzieci.

Powrót gen. Śmigłego-Rydza

Katowice. (Tel. wł.) Dziś w godzinach porannych przybył do Zebrzydowic pociąg wiozący gen. Śmigłego-Rydza, którego urzędycie powitano na dworcu.

Podobne powitania odbyły się w Katowicach, oraz na innych stacjach przez które pociąg przejeżdżał w drodze do Warszawy.

Śmiertelny strzał

Konin (PAT) Na terenie majątku Bogusławice pow. konińskiego przybyły na polowanie Zygmunt Karsch z Łodzi wręczył w pewnym momencie siedzącemu na bryczce Ryszardowi

Kruszewskiemu dubeltówkę. Po upływie kilku minut Kruszewski mimowoli spowodował wystrzał, przy czem nabój trafił w udo administratora majątku Jana Króla. Wskutek upływu krwi Król zmarł po kilkunastu minutach.

Kruszewski, który siedział do Króla tyłem nie potrafi wytłumaczyć, w jaki sposób spowodował wystrzał.

Mord i podpalenie

Konin (PAT) W kolonii Kwiatkowo spalił się dom mieszkalny, w którym znaleziono zwęglone zwłoki Marianny Ejmanowej, lat 65. Po obejrzeniu zwłok okazało się, że Ejmanowa została zamordowana, gdyż miała na

głowie kilka ciętych ran. Dla zatarcia śladów zamordowaną pozostawiono w chlewie, który podpalono.

Właściciela spalonych budynków, Józefa Kawa, z którym Ejmanowa prowadziła spór majątkowy, aresztowano jako podejrzanego o dokonanie morderstwa i podpalenie.

Opozycja gdańska skarży

Gdańsk. (Tel. wł.) Partja niemiecko-narodowa i kilku jej członków wytoczyli przeciwko władzom gdańskim proces cywilny o odszkodowanie za straty, jakie spowodował słynny napad na zebranie w t. zw. Domu św. Józefa. Napadu dokonali hitlerowcy i był on początkiem zaburzeń, w czerwcu i lipcu.

Pełnomocnik poszkodowanych adw. Weise podniósł na rozprawie sądowej zarzut rzeczowej niewłaściwości sądu powiatowego, wnosząc o przekazanie sprawy sądowi okręgowemu. Sąd wniosek ten uwzględnił. (p)

Pożar lasów

Tulon. (PAT) Trwający od 24 godzin pożar lasów wskutek silnego wiatru rozszerza się. Ognię zbliża się ku miastu. W akcji ratunkowej bierze również udział wojsko.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 10. 9. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 48,75 oraz za 4% premj. dol. 45,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w złocie po 42,— jak również 4½% złotowe listy zast. po 42,—, ostatnie jednakże w zaofiarowaniu; pozatem płacono za 4% listy zast. konwert. 37,75—38,50.

Z akcji bankowych obracano Bank Polski po 100,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominatu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 48,75 P.
4% poz. premj. dol. serja III 45,— P.
4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł—8,9141 zła i dol.) 42,— +
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 47,75—38,50 P.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 100,— +
Tendencja mocniejsza.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 10. 9. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy paryet Pozn., ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owses 420 g/l.

Ceny orientacyjne:	
Żyto zdrowe suche	14.50— 14.75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica (Usposob. spokojne)	21.50— 21.75
Jęczmień browarowy	19.00— 20.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	15.75— 16.25
Jęczmień 667—676 g/l.	17.00— 17.25
Jęczmień 700—715 g/l.	17.50— 18.50
Usposobienie spokojne.	
Owses	13.25— 14.00
Usposobienie spokojne.	
M a k a	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	23.25— 23.50
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	22.75— 23.00
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	21.75— 22.25
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	16.50— 17.50
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	15.00— 16.00
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	36.00— 37.75
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	35.25— 35.75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	34.25— 34.75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	53.75— 34.25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	32.75— 33.25
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w.	32.00— 32.50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	31.50— 32.00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	29.00— 29.50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	24.75— 25.25
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	23.25— 23.75
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w.	21.25— 21.75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	19.25— 19.75
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie stand.	10.00— 10.50
Otreby pszenne grube stand.	10.75— 11.25
Otreby pszenne średnie stand.	9.75— 10.50
Otreby jęczmień	11.25— 12.50
Rzepak zimowy	37.00— 38.00
Siemię lniane	35.00— 38.00
G-rzyca	31.00— 34.00
Groch Wiktoria	20.00— 24.00
Groch Folgera	23.00— 25.00
Mak niebieski	59.00— 65.00
Makuch lniany w taflach	17.50— 17.75
Makuch rzepak w taflach	14.25— 14.50
Śloma pszenna luzem	1.40— 1.65
„ pszenna prasowana	1.90— 2.15
„ żytnia luzem	1.50— 1.75
„ żytnia prasowana	2.25— 2.50
„ owsiana luzem	1.75— 2.00
„ owsiana prasowana	2.25— 2.50
„ jęczmienna luzem	1.40— 1.65
„ jęczmienna prasowana	1.90— 2.15
Siano zwykłe luzem	3.85— 4.35
„ zwykłe prasowane	4.50— 5.00
„ nadnoteknie luzem	4.75— 5.25
„ nadnoteknie prasowane	5.75— 6.25
Ogólne usposobienie spokojne.	
Ogólny obrót: 3672,4 tonn, w tem żyta 906 tonn, pszenicy 490 tonn, jęczmienia 975 tonn, owsa 75 tonn.	

Kto zwycięży w Palestynie:

Nowoczesna technika wojenna W. Brytanji czy patriotyzm Arabów?

Drugi kraniec Morza Śródziemnego, wschodni, graniczący z wybrzeżem palestyńskim, jest od pięciu miesięcy równie burzliwy jak zachodni, hiszpański.

Pierwotna akcja protestacyjna palestyńskich Arabów przeciwko rosnącej imigracji żydowskiej, poparta strajkami, dawno już przeobraziła się w prawidłowe powstanie. Liczba poległych i rannych po stronie arabskiej i żydowskiej stale wzrasta. Oberwały też już coś nie coś angielskie wojska, pilnujące w Palestynie pod kierownictwem wysokiego komisarza W. Brytanji Wauchope'a, uprawnień mandatowych Albionu.

Obecnie Arabowie walczą już nie tylko z imigracją żydowską, niszcząc bezwzględnie posiadłości Żydów osiadłych w Palestynie, lecz również przeciwko panowaniu angielskiemu.

Ten stan rzeczy wzbudził czujność w Londynie, gdzie zaczynają sobie zdawać sprawę, że nadmierna ustępliwość wobec Arabów palestyńskich może spowodować niepożądane obniżenie po-

wojenny. Wszystkimi siłami, które stoją Anglikom do dyspozycji, ma wówczas dokonać pacyfikacji kraju mandatowego wybitny fachowiec wojskowy, wypróbowany w tego rodzaju działaniach w Indiach, generał-major Dill.

General-major John Greer DILL, urodzony 25. 12. 1881 r. jest synem Johna Dilla z Belfastu i Jeane Greer. Nauki pobiera w Cheltenham College, a następnie w królewskiej szkole wojskowej w Sandhurst.

W r. 1901 wstąpił do wojska. Lista awansów królewskiego oficera powiada: W r. 1911 mianowany kapitanem, w r. 1914 podpułkownikiem, w r. 1920 pułkownikiem, w r. 1930 generał-majorem.

J. G. Dill brał udział w kampanji południowo-afrykańskiej (wojna z Burami) w 1901-02, podczas której nadano mu szereg odznaczeń; uczestniczył w wojnie światowej 1914-18, używając szeregu wysokich odznaczeń. Dowodził drugą brygadą piechoty (1903-06), był instruktorem wojennym w kolegium obrony Imperjum w latach 1906-08. Od r. 1929 do 1930 zajmował wysokie stanowisko w sztabie generalnym w Indiach.

Od 1932 r. piastował odpowiedzialne stanowisko w hierarchji angielskiej służby, mianowi-

cie dyrektora działów wojennych i wywiadu w angielskim ministerstwie wojny.

Szybko i energicznie polecono gen. Dillowi uporządkować sprawy palestyńskie. Korpusowi pacyfikacyjnemu towarzyszy liczny park samolotów, samochodów pancernych i transportowych oraz tanków i... specjalistów z „Intelligence Service“ dla spraw Bliskiego Wschodu.

Gdzie nie skutkuje karabin maszynowy i miotacz min, tam często skuteczniejszym okazuje się złoto. W myśl staro-rzymskiej dewizy, że osioł najciężej obladowany złotem przeniknie przez największy i najtwardszy mur forteczny.

Nowemu wysiłkowi angielskiemu towarzyszy powszechne zaciekawienie, czy wszystkie te metody odniosą skutek. Partnerem w tej walce jest bowiem żywy instynkt narodowy, który nie zna hamulców w swem nieprzemyślnym dążeniu do wolności.

Pierwsze dni Targów Wschodnich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

L w ó w, 8 września.

Pierwsze wrażenie z tegorocznych Targów Wschodnich jest bardzo dodatnie. Okazuje się, że jest to instytucja żywotna i trwała, z wyrobioną już pozycją w życiu gospodarczym. Coraz lepiej udaje się organizatorom zespolić w lwowskich Targach Wschodnich w jedną całość dwójakiego rodzaju cechy: wielkiego jarmarku regionalnego i targów międzynarodowych.

Otwarcie Targów Wschodnich nastąpiło w ub. sobotę bardzo uroczystie i jakby w cieplejszej atmosferze, niż w r. ubiegłym. Otwierał Targi p. minister przemysłu i handlu Roman, obecny był także wiceminister w tym samym resorcie dr. A. Rose, wiceminister sp. wojsk. gen. Litwinowicz, delegat M. S. Z. i wiele innych osób oficjalnych. Z gości zagranicznych na pierwszy plan wysunęła się osoba niemieckiego ambasadora p. Moltke'go i węgierskiego delegata dr. Szabo. A zresztą tylko te dwa państwa wystąpiły na Targach z własnymi pawilonami oficjalnymi. Wypada też dodać, że w uroczystości otwarcia Targów wzięli udział posłowie Rusini z klubu Unda z p. Mudrym na czele. Jakkolwiek więc nie występują jeszcze Rusini odrębnie na Targach, to swoją obecność już zamarkowali i zrobili pierwszy krok zbliżenia do instytucji do-

tychczas unikanej i właściwie przez nich bojkotowanej.

Na drugi dzień t. j. w niedzielę zjawili się też na Targach p. wicepremier Kwiatkowski tak, że widać było, iż rząd i jego przedstawiciele starają się o bezpośrednie zetknięcie z rzeczywistością gospodarczą naszej części kraju bardziej, niż to było dotychczas.

Sam teren targowy przedstawia się w tym roku bardzo dobrze. Odrzucać widać, że jest stoisk więcej, niż w roku ubiegłym. Tuż przed otwarciem wybudowano halę wystawową, która odznacza się tem, że nie ma okien, lecz tylko dach oszklony konstrukcji stalowej, elektrycznie spawanej. W hali tej znalazł miejsce przemysł metalowy i kopalniany (węgiel, nafta), a także przemysł związków azotowych. Nowością jest też na terenie targowym wielki namiot produkcji niemieckiej, w którym zgromadzono znaczną ilość wozów automobilowych i motocykli. Co prawda trzeba przypomnieć, że największy na Targach Wschodnich pawilon centralny został zajęty w tym roku nie na cele handlowe, lecz na wystawę „Nasze Lasy i Ochrona Przyrody“, która ma charakter raczej dydaktyczny.

Z Targami Wschodnimi połączono w tym roku kilka imprez specjalnych. I tak wspomnieliśmy już o wystawie

JOHN GREER DILL

wagi Anglii na Bliskim Wschodzie oraz w świecie muzułmańskim. Równoległe zaś rozumują w stolicy imperjum, że bezwzględne wystąpienie przeciwko Arabom w Palestynie wzburzy mahometan całego imperjum przeciwko W. Brytanji.

Ugodowe załatwienie konfliktu palestyńskiego spodziewali się Anglicy osiągnąć po utworzeniu komisji królewskiej pod przewodnictwem lorda Peela. Zadaniem komisji było rozpatrzenie żądań arabskich w ramach mandatu brytyjskiego oraz słynnej deklaracji Balfoura (pod koniec wojny światowej) o utworzeniu żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Prace komisji nie dały upragnionych wyników, mimo współdziałania w rokowaniach w roli pośredników emira Transjordanji i ministra spraw zagranicznych Iraku, Nuri-paszy.

Zdaje się, że Anglja byłaby nawet skłonna do częściowego uwzględnienia żądań arabskich. Immigracja żydowska miałaby zostać czasowo przynajmniej wstrzymana. Władze angielskie uzależniają jednak zgodę na tę decyzję od uprzedniego uspokojenia umysłów w Palestynie. To jednak, zdaje się, nie leży już w mocy oficjalnego kierownictwa arabskiej akcji manifestacyjno-strajkowej z w. muftim Jerozolimy na czele.

Z chwilą przeobrażenia się akcji manifestacyjno-strajkowej w otwarte powstanie antyżydowskie i antyangielskie wzięły górę skrajne żywioły arabskie, domagające się między innymi całkowitej niepodległości, na wzór świeżo uzyskanej przez Egipt.

Na to, oczywiście, trudno zdecydować się Londynowi. Geopolityczne i strategiczne znaczenie Palestyny jest obecnie tem większe dla Anglii, że musiała się zgodzić na ograniczenie swych wpływów w Egipcie, sąsiadującym z kanałem Suezkim. Jaffa i Haifa mają dziś tem donioślejsze znaczenie, nie tylko jako bazy floty wojennej, lecz również zaopatrzenia w płynne paliwo. Na terenie Palestyny kończy się bowiem bieżący dla W. Brytanji rurociąg nafty mossulskiej.

Z dwójką zła wybierając mniejsze, postanowiono siłą przywrócić porządek i poszanowanie dla imienia angielskiego w kraju mandatowym. Bataljon po bataljonie płynie teraz z metropolji do Palestyny. Gdy siły wojskowe dojdą tam do liczby 17 tysięcy, wysoki komisarz W. Brytanji ma zamienić dotychczasowy stan wyjątkowy na stan

Królewskie zaręczyny w Holandji

Urzędowo doniesiono z Hagi o zaręczynach holenderskiej następczyni tronu, księżniczki Juljany z księciem Bernardem Leopoldem zur Lippe-Biesterfeld.

Naręczona jest córką obecnej królowej Holandji, Wilhelminy, oraz księcia Mecklenburg-Schwerin. Liczy ona dwadzieścia siedem lat i odznacza się dużym wykształceniem, posiadając dwa doktoraty: z filozofji i z literatury.

Księżniczka Juljana jest jedynaczką i po śmierci swej matki, która panuje już czterdzieści sześć lat, stanie się królową malej Holandji i rozległych kolonij, dzierżąc rządy nad 8 milionami Holendrów i 60 milionami Hindusów i Malajów.

Przyszły książę małżonek jest nieco młodszy od swej naręczonej, liczy bowiem dwadzieścia pięć lat. Ostatnie czasy spędził w Berlinie, studiując prawo, oraz w Londynie i Maroku. Obecnie przebywa w Holandji.

Pochodzi on z niemieckiej rodziny książęcej. Stryj jego ks. Leopold IV był udzielnym władcą maleńkiego księstwa Lippe w Niemczech, na pograniczu Westfalji, Hanoweru i Hessa-Nassau. W następstwie rewolucji w Niemczech ks. Leopold abdykował 12 listopada 1918 roku i wtedy Lippe zostało republiką. Stary książę mieszka do dziś w Detmold, stolicy dawnego swego księstwa.

Radość w Holandji z powodu ogłoszenia zaręczyn jest bardzo duża, tem większa, że Holenderki wcześniej wychodzą za mąż i z niepokojem patrzą na przeciągające się panieństwo następczyni tronu.

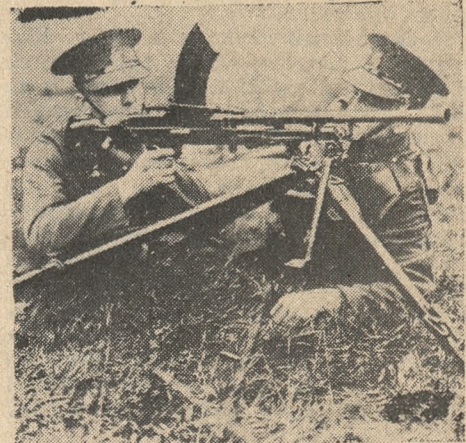
EUROPA SIĘ ZBROJ

Armja brytyjska

Wielka Brytanja, mająca przez swoje położenie naturalne granice, nie posiada nigdy specjalnie silnej armji lądowej. Jedynie w kolonjach istniały korpusy wojsk kolonialnych, które broniły interesów Anglii wśród podbitej ludności.

Wielka Brytanja, która w lipcu 1914 r. liczyła 233 000 żołnierzy, posiada obecnie 471 602, włącznie z pułkami kolonialnymi.

Silny rozwój lotnictwa zmniejszył bezpieczeństwo wyspiarskiej Anglii, która w związku z tem przystąpiła do rozbudowy swej floty powietrznej. Flota powietrzna W. Brytanji liczy dzisiaj 2 050 samolotów, z których w linii pełni służbę: 528 bombow-

R. K. M. browning na pozycji.

ców, 255 aparatów myśliwskich, 204 wywiadowczych i 38 wodno-samolotów.

Do roku przyszłego flota powietrzna ma liczyć 1 600 samolotów linjowych, a flota marynarki i kolonij 700 maszyn. Podobnie, jak inne armje europejskie, motoryzuje się dzisiaj w Anglii wszystkie rodzaje broni.

leśnej, która jest naprawdę wspaniałą przeciwną się ona o 15 dni poza Targi i trwać będzie do 30 września br. Poza tem w czasie Targów odbywa się targ jęczmienia browarnianego i targ pszenicy czerwonej, dla której w Małopolsce Wschodniej są szczególnie dobre warunki uprawy. Pszenica ta ma się odznaczać wyższą wartością wypiekową, niż pszenice inne, białe i miękkie. Poza tem od 6 do 9 września odbywa się targ koni półkrwi, a od 11 do 15 września wystawa bydła nizinnego. Nie brak także, jak co roku, odrębnego targu drobiu, królików i gołębi, wreszcie ma się też odbyć nawet taka niecodzienna impreza, jak „Dzień psa“ w dniu 20 bm.

Oczywiście w tych wszystkich działach specjalnych współpracują z lwowską Izłą Przemysłowo-Handlową, jako organizatorką Targów, także inne instytucje i związki, z których na pierwszym miejscu wymienić należy małopolskie izby rolnicze.

Jeżeli dodamy jeszcze, że w Targach Wschodnich bierze też udział małopolskie rzemiosło, miejscowy przemysł ludowy, że równocześnie z Targami odbywa się kilka wystaw, to uprzytomnimy sobie, że Targi Wschodnie stają się coraz bardziej wielkim regionalnym jarmarkiem. Ten charakter Targów jest już dzisiaj ustalony, chyba, żeby jakieś głębsze zmiany polityczno-gospodarcze stworzyły silniejszą i żywszą wymianę handlową z Rosją i Rumunją, na co się w tej chwili nie zanosi. Pomimo to jednak nie tracą Targi swego międzynarodowego i międzydzielnicowego charakteru. Dzieje się to dlatego, że Lwów jest stolicą obszernego i duże możliwości mającego rejonu gospodarczego. Przychodzą więc wystawcy z zagranicy i z innych dzielnic Polski i co roku wracają, muszą więc mieć dodatnie wyniki.

W drugim dniu Targów, w niedzielę 6 bm., napłynęło publiczności na Targi przeszło 30 tysięcy. Przyczyniły się do tego zapewne pociągi popularne z całej Małopolski Wschodniej i w rezultacie Targi przybrały w niedzielę bardzo ożywiony, choć nie czysto kupiecki charakter. Naogół wystawcy to sobie chwalią ze względów reklamowych. Chwali sobie i miasto, a raczej jego koła hotelarsko-restauracyjne, gdyż lokale są przepelnione.

Dopiero za parę dni będzie można dowiedzieć się o handlowym przebiegu Targów. Wtedy też będziemy się starali przedstawić dokładniej branżowy charakter Targów i może podać nieco szczegółów o wystawcach z Wielkopolski i Pomorza. Jest ich w tym roku na pierwszy rzut oka dużo i to stałych uczestników Targów Wschodnich.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Gospodarka rolna Wielkopolski w cyfrach

Interesująca broszura p. mgr. Adama Ostrowskiego („Warunki ekonomiczne rolnictwa woj. poznańskiego w r. 1935/36), której część pierwszą dot. konjunktury rolniczej w ub. roku gospodarczym, ostatnio streściliśmy, zawiera moc ciekawych cyfr, obrazujących stan kultury gospodarczej rolnictwa, wyniki w dziedzinie przebudowy ustroju rolnego, stopień oddłużenia itd. Przytaczamy poniżej co ważniejsze cyfry:

Nasiennictwo wykazało w r. 1935 wzrost powierzchni roślin zgłoszonych do uznania z 5.614 do 5.828 ha, a to dzięki zwiększeniu się powierzchni uznawanych ziemniaków, korzystających ze specjalnej konjunktury z powodu zapotrzebowania na kartofle rakoodporne oraz na rosnyący eksport.

Zużycie nawozów sztucznych wykazało poprawę w porównaniu z rokiem 1934/35. Mianowicie w sezonie wiosennym rb. wzrosła w stosunku do tegoż czasokresu ub. roku konsumpcja nawozów azotowych z 34.669 tonn do 36.194, nawozów potasowych z 35.084 do 38.430, nawozów fosforowych z 7.187 do 9.827 tonn.

Przestawianie produkcji roślinnej, t. j. jej przystosowywanie do istniejących warunków ekonomicznych i konjunktur trwało nadal. Poczynione doświadczenia wpłynęły na zahamowanie rozszerzenia uprawy koniuczyny i seradeli, które wobec częstych susz zawodziły; utrzymała się natomiast tendencja do rozszerzenia upraw lucerny, łubinów, kukurydzy, słonecznika, trawy sudańskiej, kapusty pastewnej itd. W ub. roku gosp. nastąpiło poważne zwiększenie kontyngentów buraczanych dla drobnych gospodarstw rolnych.

Przebudowa ustroju rolnego. W wyniku parcelacji, prowadzonej przez państwo, przez Państw. Bank Rolny oraz przez osoby prywatne, w r. 1935 utworzono nowych gospodarstw samodzielnych 516, o obszarze 6.005,5 ha, działek rzemieślniczo-robotniczych — 587, o obszarze 745,4 ha, oraz uzupełniono 654 gospodarstw o obszarze 1.793 ha.

Oddłużenie. Jeśli chodzi o kredyt prywatny, t. j. o zadłużenie wobec osób i instytucji prywatnych, rok ubiegły wykazał żywsze zainteresowanie się rolników wykorzystywaniem tych wszystkich ulg, które mogą być udzielane przez urzędy rolnicze na podstawie dekretów październikowych z 1934 r. Ogółem wpłynęło do dnia

1 kwietnia rb. tego rodzaju spraw do powiatowych urzędów rolniczych — 16.220 na sumę 20.728.137 zł; do Wojewódzkiego Urzędu Rolniczego wpłynęło analogicznie 975 spraw na sumę 7.089.300 zł.

W dziedzinie zadłużenia rolnictwa

wielkopolskiego w kredycie zorganizowanym zanotować należy żywą akcję zawierania układów konwersyjnych. Same tylko spółdzielcze instytucje kredytowe zawarły na dniu 31 grudnia 1935 r. układów na sumę 19.194.335 zł, przyczem wielką część spółdzielni akcję konwersyjną na tym dniu całkowicie zakończyła. Podobnie inne instytucje kredytowe zawarły dużo ukła-

O opinie polskiego handlu zbożowego

Na łamach prasy ukazał się jednostronny komunikat o uchwałach rady ministrów przekazującej nadzór nad P. Z. P. Z. ministerstwu rolnictwa. Komunikat ten zaopatrzonego uwaga, iż istnienie Pezetów jest konieczne dlatego, że tylko one mogą wykonywać poważniejsze transakcje, bo „w naszym handlu zbożowym brak jest dotychczas solidnych i zasobnych firm prywatnych”.

Uwaga ta, która powtórzyła również fachowa prasa niemiecka, wywołała w sferach handlu zbożowego prywatnego i spółdzielczego powszechne zdziwienie. Nie można bowiem twierdzić, że w Polsce nie ma dotychczas solidnych i zasobnych firm zbożowych.

Można zgodzić się na to, że dzisiaj handel zbożowy jest słabszy aniżeli przed szeregi laty. Jeżeli nawet tak jest, to w poważnej mierze przyczyniła się do tego uprzednia działalność Pezetów hamując, a często uniemożliwiająca normalny rozwój prywatnych i spółdzielczych firm zbożowych. Nie znaczy to jednak, by wogóle już nie było w Polsce dostatecznie zasobnych firm zbożowych mogących przeprowadzać transakcje zbożowe na wielką skalę i z najodleglejszymi nawet rynkami zagranicznymi. Jako przykład może służyć eksport jęczmienia, prowadzony w zupełności i wyłącznie przez handel. Ilość eksportu jęczmienia przeprowadzonego przez handel wynosiła w r. ub. ca 400 tys. tonn, podczas gdy cały eksport żyta wynosił tylko ca 200 tys. tonn, pszenicy ca 50 tys. t. i owsa ca 120 tys. tonn. Jeżeli prywatny i spółdzielczy handel zbożowy wydołał we własnym zakresie wywieźć z Polski tak wielkie ilości jęczmienia, to nie ulega najmniejszej wątpliwości, że zdołałby również samodzielnie przeprowadzić eksport żyta, owsa czy pszenicy.

Niemniej krzywdzący handel zbożowy jest zarzut braku wśród niego firm solidnych. Jeżeli ta czy inna firma nie zasługuje na opinie firmy solidnej, to nie znaczy, by wogóle nie było solidnych firm zbożowych. Jeśli handel zbożowy Polski zachodnie do dziś utrzymuje kontakty ze światowymi rynkami, eksportując trzy czwarte ogólnopolskiego wywozu zboża, to przedewszystkiem dlatego, że cieszy się w stosunkach międzynarodowych opinią kupca solidnego. (az)

runkach podnoszenie obciążenia gospodarstw rolnych z tytułu podatku gruntowego przyczyniłoby się do zwiększenia różnicy między kosztami produkcji rolnej w Wielkopolsce a w innych dzielnicach kraju. (az)

(k) **Ożywienie eksportu drzewnego z Polski.** Miesiąc lipiec zaznaczył się w Gdyni i Gdańsku znacznym ożywieniem eksportu drzewa. Sama Spółka „Paged” wyeksportowała przez oba porty przeszło 68 tys. m kw., tj. o 40 proc. więcej w porównaniu z czerwcem r. b. i 15 proc. w porównaniu z lipcem r. ub. Z portu odplynęło 16 statków z pełnym ładunkiem drzewa, inne zaś załadowane były drzewem częściowo. Główny sortyment stanowiła tarcica iglasta w ilości około 90 proc. ogólnego eksportu, z czego przeszło połowa była przeznaczona do portów angielskich. Spory ładunek dytki w ilości 852 m sześć. wywieziono do Anglii, Belgii, Holandii, krajów skandynawskich, Argentyny oraz po raz pierwszy do Afryki Południowej z przeznaczeniem dla portu Capetown.

(k) **Zastosowanie „Suchego lodu” w przewozach kolejowych.** Stężony bezwodnik kwasu węglowego wysuwa się obecnie na czoło w chłodnictwie przemysłowym dzięki swej niskiej temperaturze oraz właściwościom bakterjobójczym. Posiada on olbrzymie zalety przy transporcie łatwo psujących się ładunków. Jak wiadomo, Polska posiada na terenie Krynicy olbrzymi zapas bezwodnika kwasu węglowego. W roku bież. Państwowe Zakłady Zdrojowe w Krynicy przystąpiły do wytwarzania bezwodnika kwasu węglowego. Władze kolejowe zwróciły uwagę na daleko idące możliwości zastosowania „suchego lodu” do przewozów kolejowych jako środka chłodzącego. W roku bieżącym przeprowadzone mają być badania i przewozy doświadczeniowe z tym środkiem chłodzącym na liniach kolejowych w dyrekcjach południowych i zachodnich.

Kupujemy tylko trykotaje krajowe!

Grono naszych czytelników nadesłało nam następujący apel:

Znowu, jak w latach ubiegłych zbiera agent pewnej firmy zagranicznej zamówienia na białe trykotaje. Mimo wygórowanych cen i mimo słabej znajomości języka polskiego ma znaczne powodzenie, zwłaszcza na prowincji. Apelujemy do sumień prawych Polaków, aby w obliczu poważnej sytuacji gospodarczej w kraju zaopatrywali się tylko w wyroby firm rzeczywicie polskich! Do kupiectwa zaś zwracamy się z zachętą, aby wysyłało do prywatnej klienteli na prowincji własnych przedstawicieli, którzyby zbierali zamówienia na trykotaje polskiego fabrykatu.

O szybką likwidację zachwianych spółdzielni kredytowych

Z kół spółdzielczych na prowincji otrzymaliśmy poniższe uwagi o charakterze dyskusyjnym:

W ostatnich dwóch latach słyszymy często, że niektóre banki ludowe i kredytowe nie są w stanie regulować swych zobowiązań wobec deponentów i nie wypłacają wkładów. Rodzi się stąd niepokój, społeczeństwo traci zaufanie do takich banków i nie składa w nich oszczędności. Co więcej, banki te podrywają zaufanie banków dojrze i umiejętnie prowadzonych i silnych. A przecież głównym celem naszych banków ludowych było uczynić społeczeństwo oszczędności. A czy banki te mogą bez depozytów istnieć?

Tylko w wyjątkowych razach jest to możliwe i to tam, gdzie są znaczne rezerwy, gdzie bank posiada większy majątek i gdy członkowie wpłacili pełne udziały.

Do banków, niewypłacających depozytów, nowi członkowie wstępować nie będą. Po większej części bowiem zapisują się nowi członkowie w tym celu, aby uzyskać pożyczkę. Co gorsze, wielu członków z obawy przed upadłością z banku takiego występuje, nie chcąc tracić swego udziału.

Gorzej z temi bankami, które opierają się na nieograniczonej odpowiedzialności. Całym swym majątkiem członkowie odpowiadać będą w razie upadłości. Grozi to przedewszystkiem tym, którzy posiadają majątek. Ci, którzy nic nie mają, rzecz prosta, prócz tego, co wpłacili na udział, nic więcej nie stracą.

Pozycja banków ludowych zależna jest obecnie od regulowania weksli i pożyczek,

zaciągniętych przedewszystkiem przez rolników. Spłaty tychże rozłożone zostały na przeciąg 14 lat. Banki słabsze nie będą zdolne tak długiego czasu przetrzymać. Koszty administracyjne zjedzą cały majątek. Tylko banki większe i zasobniejsze w rezerwy i włożone pełne udziały, posiadające przytem znaczniejszy majątek, będą mogły tych 14 lat przetrzymać. Cóż więc czynić, aby od strat uchronić członków tychże banków i przedewszystkiem tych, którzy swe ciężko zapracowane i zaoszczędzone pieniądze z całym zaufaniem złożyli w bankach? Otóż jak najprędzej zlikwidować banki, które dzisiaj nie są w stanie depozytów wypłacać. Mądrze uczynili członkowie Banku Ludowego w Jarocinie, uchwalając niedawno temu likwidację. Przez zlikwidowanie uchroni się od dotkliwych strat członków banku i deponentów. Przecież członkowie banku pamiętać o tem powinni, że pierwszą powinnością każdego banku jest zwrócić depozyty. Gdyby bank depozytów nie miał, mogliby członkowie dowolnie postąpić czy bank ma nadal istnieć lub nie, ale gdy w banku są złożone depozyty, obowiązkiem jest uczynić to, co umożliwi jak najprędzej wypłatę depozytów, o które się dopominają deponenti. W czasie niewypłacalności depozytów i przy likwidacji trzeba unikać kosztownej dalszej administracji. Szczególnie na to kładę nacisk. Przecież w takim banku pracy mniej, nikt nie przynosi wkładów, niewielu interesantów przychodzi do biura. Przez likwidację słabych banków i niepewnych skorzystają banki silne i dobrze prowadzone. R.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Gwałtowna zwyżka funta ang.** Charakterystyczną cechą giełd walutowych jest trwająca od paru dni gwałtowna zwyżka funta angielskiego. Doszedł on na wszystkich giełdach do nowych, rekordowych kursów. Angielskie sfery giełdowe wyjaśniają, że zwyżka ta powodowana jest wzrastającą ucieczką kapitałów z Francji i w pewnym znacznym stopniu również z innych zachodnich krajów o walucie „złotej”. Podobno banki londyńskie masowo otwierają konta kapitalistów francuskich, którzy mimo istniejących we Francji trudności, omijają je i wywożą kapitały do Londynu. Angielski fundusz walutowy ostro interwenjował przeciw zwyżce funta, co prawda z niewielkim skutkiem.

(k) **W sprawie nieodprawionych przez urzędy celne przesyłek, z powodu braku pozwoleń przywozu.** Ministerstwo przemysłu i handlu poleciło Izbie Przem. Handlowej w Poznaniu przeprowadzenie badania w kwestji zalegających w składach celnych przesyłek, które nie zostały odprawione dotychczas przez urzędy celne, z powodu nieuzyskania przez poszczególne firmy pozwoleń przywozu. Ponieważ termin określony przez ministerstwo do zebrania tych informacji mija z dniem 10 bm., i wszelkie zgłoszenia po tej dacie będą załatwiane negatywnie. Izba prosi poszczególne

gólne firmy o odrotne poinformowanie, jakiego rodzaju i w jakich ilościach posiadają towary w składach celnych.

(k) **Przeciw możliwości podwyższenia w Wielkopolsce podatku gruntowego.** Minister spraw wewnętrznych stwierdził, iż niektóre powiaty przy obecnym stanie dochodów nie mogą zrównoważyć swych budżetów. Wobec tego w drodze wyjątku zostało dopuszczone podwyższenie dodatków komunalnych do podatku gruntowego ponad 100 proc. podatku państwowego. Na terenie Wielkopolski możność podwyższenia dodatków komunalnych do podatku gruntowego nie powinna być wyzyskana przez powiaty w żadnym wypadku. Trzeba bowiem zważyć, że dzielnica nasza ponosi i tak już znacznie wyższe obciążenia, aniżeli inne. W szczególności, jeżeli chodzi o gospodarstwa rolne w Wielkopolsce, ponoszą one następujące obciążenia, którym nie podlegają gospodarstwa w innych częściach kraju. Mianowicie opłaca rolnictwo w wojew. poznańskim ubezpieczenie od inwalidztwa i na starość, podatek komunalny od uposażeń pracowników umysłowych; poza tem uiszcza składki na ubezpieczenie od wypadków w rolnictwie, które są wyższe w Poznańskim o ca 100 proc. aniżeli gdzieindziej. Zauważyc wreszcie należy, że robocizna jest w Wielkopolsce wyższa o 15 do 20 proc. od plac w województwach pozostałych. W tych więc wa-

Z Rolniczej Spółki Olejarskiej

Walnemu zgromadzeniu „Rolniczej Spółki Olejarskiej” sp. z o. o. w Poznaniu przewodniczył prezes rady nadz. p. Stefan Twardowski z Głębokiego, który złożył sprawozdanie i przedstawił wyniki finansowe działalności spółki. Bilans za 1935-36 rok zamyka się sumą zł 409.034,—, zaś rachunek zysków i strat sumą zł 1.199.335,—. Z czystego zysku (pozostałego po odpisaniu odpowiedniej kwoty na amortyzację) w sumie zł 15.275,—, uchwalono przeznaczyć na rezerwę podatkową zł 4 tys., na fundusz rezerwowy 9 tys. zł, resztę zaś postanowiono przelać na rok następny. Szczegółowe sprawozdanie z działalności przemysłowej i handlowej spółki przedstawił dyrektor olejarni spółkowej w Szamotułach inż. Jerzy Radomyski. Ze sprawozdania wynika, że ogólny obrót spółki w 1935-36 r. wyniósł niespełna 1.300.000,— zł. Olejarnia spółkowa w Szamotułach przerobiła prawie 3 tys. ton nasion olejnych, co odpowiada zaledwie 40 proc. jej rocznej zdolności przerobczej. Przyczyna tak niskiego przerobu i obrotu było przedewszystkiem opóźnienie w rozpoczęciu kampanji zeszłorocznej, wskutek formalności związanych z utworzeniem spółki, następnie prace organizacyjne, związane z przejściem i uruchomieniem olejarni, wreszcie załamanie się konjunktury na oleje w końcu 1935 r. i początkowo zbyt szczupły kapitał obrotowy. Nie mniejszą trudność przedstawiało pozyskanie rynków zbytu, które olejarnia szamotulska utraciła z powodu beczynności przeszło rocznej. Wszystkie wymienione trudności zostały przez Spółkę pokonane z korzyścią dla jej interesów. W roku sprawozdawczym Spółka nabyła na licytacji olejarnię i pokostownię w Szamotułach, przeprowadziła gruntowny remont i ulepszenia w urządzeniach technicznych wytwórni. — Zgromadzenie spółników po zatwierdzeniu rachunków rocznych, udzieleniu absolutorjum władzom Spółki, uchwaliło podwyżkę kapitału udziałowego Spółki do sumy 220 tys. zł.

W przededniu kwesty na niewidomych

Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, mające siedzibę swoją w Laskach pod Warszawą, organizuje w dniach 13 i 14 września r. b. ogólnopolską zbiórkę. W związku z tem właśnie pragnęlibyśmy powiedzieć tu słów parę o niewidomych i o działalności towarzystwa.

Stosunek ludzi widzących do tych, którzy nie widzą, cechuje u nas, a może i nie tylko u nas, cały szereg nieporozumień, których źródło tkwi w zupełnej ignorancji sprawy niewidomych. Ociemniałym w pojęciu wielu z nas to ktoś usunięty stanowczo i nieodwołalnie poza nawias życia, najniebezpieczniejszy człowiek pod słońcem, po prostu Job, na barłogu beczynności, nudy i rozpacz: żyje z dnia na dzień, niewiedomo właściwie poco, bo przecież „i tak“ nic nie widzi, a kto wie, może i mówić nie potrafi. — Ale on mówi, prawda? — zapytuje nieraz na widok ociemniałego ten i ów, z akcentem pewnej wątpliwości w głosie.

Inni są może mniej naiwni, w każdym jednak razie dość rozpowszechnionym jest mniemanie, że brak wzroku to kalectwo, które całkowicie przekreśla wartość społeczną człowieka, a uniemożliwiając mu jakiegokolwiek życie intelektualne, spycha w rezultacie do rzędu jakichś pożalowania godnych istot.

Jak się przedstawia sprawa niewidomych w Polsce? Jest ich na ziemiach polskich około trzydziestu tysięcy, w tem zgorą 4.000 dzieci. Z liczby tej zaledwie kilkuset ociemniałych korzysta z opieki istniejących instytucji, reszta, zważywszy, że są to przeważnie ludzie bardzo ubodzy, skazana jest na beznadziejną vegetację. Niesłychanie aktualną jest więc sprawa należytego postawienia opieki nad niewidomymi. Pracy tej nie podola

W kaplicy zakładu dla ociemniałych w Laskach.

stałe, inni opuszczają Zakład i powracają do swych rodzin. Tymi w dalszym ciągu opiekuje się patronat towarzystwa (Warszawa, oddziały w Poznaniu i w Wilnie).

Towarzystwo prowadzi także warsztaty: koszykarski, trykotarski, szcokarski i inne w Warszawie i w Chorzowie oraz daje pomoc materialną i opiekę na mieście rodzinom niewidomych.

W centrali patronatu mieści się również biuro przepisywania książek alfabetycznie Braille'a.

Wszyscy bezmała niewidomi przebywający w zakładzie to ludzie bardzo ubodzy, niemogący płacić za swoje utrzymanie. Samorządy nie płacą za nich również lub też zalegają z opłatą

całymi latami. Głównym więc źródłem dochodu towarzystwa są subwencje i ofiarność publiczna.

Czasy obecne są niesłychanie ciężkie i każdy z groszem liczyć się musi, to prawda. Ze względu jednak na sprawę, której służy, Towarzystwo apeluje do ofiarności społeczeństwa i ufa, że się nie zawiedzie.

Neurastenikom, których przypadłości polegają na zaburzeniach organów podbrzusza, pomaga częstokroć doskonale naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa**, zażywana kilka razy dziennie po pół łyżki stołowej.

Tg 1523

Wpływy marksistów topnieją

! Szczegóły zajść w Sosnowcu i Radomiu

Nadchodzą dalsze szczegóły o mało udanych manifestacjach socjal-komunistycznych z okazji t. zw. „krwawej środy“.

W Sosnowcu, gdy pochód socjal-komunistyczno-żydowski wyruszył z pod ratusza, Żydzi, stanowiący znaczną część pochodu, zaczęli wznosić okrzyki: „Precz z antysemityzmem“, „Precz z klerem“, „Niech żyje czerwona Hiszpanja i Polska“, a nawet padły okrzyki „Precz z armją“. Ludność nie wytrzymała tej prowokacji. Do różnych zajęć doszło przy ul. Małachowskiego, Trzeciego Maja, Piłsudskiego, Kamiennej i na ul. Orlej, gdzie oburzony do głębi tłum Polaków rzucił się na rozbawionych wyrostków żydowskich i ich pachokłów. Kilku Żydów poturbowano, zdeptano sztandar czerwony oraz połamano transparent, a jednemu z komunistów wybito dwa zęby.

Warto zauważyć, że w pochodzie szła grupa dzieci w liczbie około 80, prowadzona przez jakąś Żydówkę. Grupa ta niosła transparent z napisem: Domagamy się pracy dla młodocianych“. Żydówka, pod której komendą postępowała grupa dzieci, wznosiła okrzyki: „Precz z kościołami“, „Zburzyć kościoły“, „Precz z religją“, „Precz z klerem“. Dzieci powtarzały nieświadomie te wszystkie prowokacyjne okrzyki!

Żydzi nie tylko, że szli z socjalistami, ale tworzyli dwie odrębne grupy. Milicja socjalistyczno-komunistyczna, uzbrojona w noże i browningi, strzegła ich jak oka w głowie. W kołach dobrze poinformowanych utrzymują, że Żydzi z Zagłębia złożyli 78 tysięcy złotych na ten zjazd.

Mimo tych wydatków, zjazd skończył się kompromitacją marksistów.

W Radomiu socjaliści mimo wszelkiego rodzaju urzędowych ułatwień, jak np. 75 proc. zniżki na kolejach, zdołali ściągnąć zaledwie około 3000 ludzi. Na robotach magistrackich posługiwano się terorem, grożąc, że kto nie pójdzie na pochód, zostanie wyrzucony z robót. To też w pochodzie widziało się ogromną ilość smętnie opuszczonych głów.

Publiczność na ulicy wrogo reagowała na przechodzący pochód. Ulica aż się trzęsła od okrzyków, precz z Żydami i żydowskimi pachokłami!

„precz z komuną“ i t. p. Na specjalną uwagę zasługuje fakt, że Żydzi występujący dotąd na pochodach w osobnych grupach, tym razem szli pomieszani, pomiędzy Polakami.

W pewnym momencie do bojóвки socjalistycznej doleciał przywódca radomskiej PPS. Grzechnarowski i wskazując na pobliski lokal Stronnictwa Narodowego, dał hasło do napadu „Towarzysze“ zaczęli tłuc szyby w oknach przygotowanymi kamieniami, a przy tej sposobności zaczęli demolować okna i dobierać się do banku, mieszczącego się pod lokalem Str. Nar.

Kiedy jednak socjaliści próbowali się wedrzeć do lokalu Str. Nar., spotkali się z należytą odprawą członków S. N.

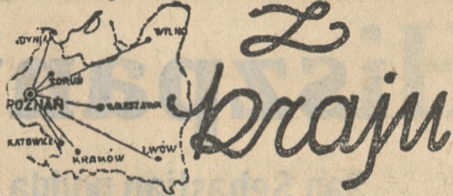
Zawrzała krótka walka na kamienie i pięści, w rezultacie której szpitalu towarzyszy odwieziono do szpitala. Członkowie czerwonej milicji uciekali w popłochu, zrywając opaski z rękawów.

Kres walce położyło przybycie policji, która przeprowadziła w obecności prokuratora szczegółową rewizję w lokalu Stronnictwa i osobistą w obecnych tam narodowców. Rewizja dała wynik negatywny.

Na marginesie manifestacji socjalistycznych „Warsz. Dziennik Narodowy“ pisze:

Pochody socjalistyczne wykazały gwałtowne topnienie wpływów socjalizmu w polskich masach. Robotnik polski odwraca się od socjalizmu, socjalizm coraz już wyraźniej staje się ruchem czysto żydowskim. Pochody socjalistyczne posuwały się przez ulice polskich miast wśród wrogiego nastroju zgromadzonych na chodnikach, polskich tłumów. Co chwila dochodziło do zatargów, — do protestów polskiej publiczności przeciw wznoszonym przez Żydów, antypolskim okrzykom, oraz do starć i bójek.

Dnia 15 sierpnia i 6 września wykazały naocznie, że jedyną wielką siłą polityczną w Polsce jest Obóz Narodowy.

KU CZCI KS. PIOTRA SKARGI W GROJCU

Rodzinne miasto wielkiego patrioty i kaznodzieji ks. Piotra Skargi Grojec pragnie godnie uczcić 400-lecie jego urodzin. Uroczystości odbędą się w niedzielę 13 bm. Po nabożeństwie, które na rynku odprawi ks. biskup Szlagowski, a kazanie wygłosi ks. biskup Jasiński, pochód uda się w południe przez miasto do przytułku, ufundowanego ongiś przez ks. Piotra Skargę. Tu nastąpi odsłonięcie tablicy pamiątkowej. Jednocześnie gimnazjum miejscowemu będzie nadane im. Ks. Piotra Skargi. Wieczorem miasto będzie iluminowane.

NIE CHCĄ OKRATOWANYCH OKIEN

Delegacja robotników łódzkich udała się do Warszawy, celem podjęcia w ministerstwie opieki społecznej kraków w sprawie zaostrzenia nadzoru nad sprawą bezpieczeństwa robotników przy pracy. Szczególnie delegacja ma zwrócić uwagę na kraty w oknach fabryk i zażądać ich zniesienia. Żądanie to pozostaje w związku z ostatnimi tragicznymi wypadkami, jakie miały miejsce w Łodzi w czasie pożarów, gdzie kraty w oknach utrudniały prace ratunkowe.

ŚPIACEMU MĘŻOWI ODRĄBAŁA GŁOWĘ

W Łodzi zdarzyła się straszliwa zbrodnia. Żona 29-letniego Piotra Malarczyka, z którym żyła w niezgodzie, gdy mąż przyszedł nierzewy do domu i położywszy się do łóżka wkrótce zasnął, najpierw skrepiowała go powrozem, a następnie odrąbała mu głowę. Po dokonaniu straszliwej zbrodni szalona kobieta udała się na policję i złożyła zeznanie o swym okropnym czynie. Jako motyw zbrodni podała niezgodę małżeńską.

ŚLĄSKOWI PRZYBYŁO NOWE MIASTO

Na mocy uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej, gmina wiejska Czerwionka w pow. rybnickim otrzymała charakter gminy miejskiej z dniem 1 kwietnia 1937 r.

ARESZTOWANIE KOMUNISTKI ŻYDOWSKIEJ NA ŚLĄSKU

Wywiadowcy straży granicznej na Śląsku zaobserwowali w tramwaju, zdążającym do Mysłowic podejrzaną zachowującą się Żydówkę z wypchaną walizką. Po przybyciu do Mysłowic wywiadowcy przeprowadzili rewizję walizki, w której znaleziono znaczny transport bibuły komunistycznej. Ujętą okazała się mieszkanka Dobrzyńca nad Drwęcą Rachela Kowalska, którą przekazano do dyspozycji władz sądowych. (AJS)

KRWAWA AWANTURA NA WSI

W Będkowiłach koło Ojcowa doszło do krwawej awantury między pijanymi osobnikami z Będkowiec a właścicielem sklepu, Władysławem Kanarkiem. Pijani, wśród których znajdował się i szwagier Kanarka, Piotr Kubera, usiłowali wtargnąć do mieszkania Kanarka, który broniąc się przed napastnikami strzelił trzykrotnie w ich kierunku, kładąc trupem na miejscu swego szwagra Kubere.

Sprawca zabójstwa zgłosił się sam na policję i został zatrzymany.

POCHWAŁY GODNY CZYN WŁOŚCIAN POLESKICH

Włościanie wsi Jatwiec w pow. Kosów Poleski uchwalili oddać do dyspozycji leśnictwa państwowego Huta Michalin bezpłatnie 45 dniówek na zwalczanie trądu sosnowego, który w tym roku w całej okolicy silnie wystąpił. Praca polegająca na wygniataniu gąsienic, żerujących gromadnie na niższych sosenkach, została wykonana odczo w omówionym terminie.

O BUDOWĘ KOLEI DZISNA — SZARKOWSZCZYZNA

Towarzystwo popierania budowy kolei i komunikacji rzecznej w Dziśnie wszczęło starania w sprawie przyspieszenia budowy linii kolejowej Dzisna — Szarkowszczyzna. Kolej ta długości 57 1/2 km. według obliczeń dyrekcji kolei państw. w Wilnie ma kosztować 5 milj. złotych. Projekt budowy kolei datuje się od r. 1934 i przeszedł już wszystkie początkowe fazy organizacyjne.

STRONNICTWO NARODOWE KOŁO JEŻYCE

Zebrań plenarne odbędzie się w czwartek, 10 bm. na sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcina 65. Początek o godz. 20.

KOŁO RATAJ

Zebrań plenarne odbędzie się w piątek, 11 bm. w sali p. Przybeckiego. Początek o godz. 20.

KOŁO ŚW. ŁAZARZ

Zebrań plenarne odbędzie się w poniedziałek, 14 bm. w sali p. Smoczyka, ul. Marsz. Focha 70. Początek o godz. 20.

Jeuen z nowoczesnie urządzonych budynków dla ociemniałych w Laskach.

samo Państwo, instytucje społeczne muszą mu przyjść z pomocą.

Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi ma właśnie za zadanie możliwe wszechstronną opiekę nad niewidomymi. Założone w roku 1910, po przetworzeniu trudnego okresu wojny, poczęło rozwijać się w żywym tempie, gdy spośród członków Towarzystwa wyłonilo się Zgromadzenie SS. Franciszkanek, Służebnic Krzyża, powołane specjalnie dla służby niewidomym. Ofiarna i bezinteresowna praca Sióstr bardzo ułatwia realizację zamierzeń Towarzystwa.

W r. 1921 Towarzystwo otrzymało darowiznę kawałka ziemi w Laskach pod Warszawą. To było początkiem osiedla, grupującego wszelkie kategorie niewidomych, przedewszystkiem jednak dzieci. W osiedlu tem mieści się: przedszkole, dwie szkoły powszechne dla chłopców i dziewczynek z warsztatami szkolącymi dla dzieci w wieku szkolnym, kurs dokształcający dla młodzieży z warsztatami: garncarskim, koszykarskim, introligatorskim, szcokarskim, pleceniaki i wyplatania krzeseł, galanterji koszykarskiej i trykotarstwa ręcznego, wreszcie przytułek dla starsuszek. Przy Zakładzie istnieje również drukarnia książek brajlowskich, biblioteka, dział naukowy i statystyczny sprawy niewidomych.

W chwili obecnej „Lalski“ dają naukę, opiekę, mieszkania, całkowite utrzymanie i ubranie 200 bezmała niewidomym. Ludzie ci, po ukończeniu nauki pracować będą mogli w jednej gałęzi rzemiosł dla nich dostępnych lub też, zależnie od rodzaju swego uzdolnienia, jako nauczyciele ociemniałych, muzycy, stroiciele instrumentów, organiści, czy wreszcie masażyści. Jedni z nich pozostają w Laskach „na

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską“

Hiszpanja w ogniu walki

San Sebastian podda się, ponieważ nie może liczyć na pomoc z Madrytu

Paryż. (Tel. wł.) Według wiadomości, pochodzących ze źródeł powstańczych, na przedmieściach San Sebastianu toczą się zacięte walki.

W Paryżu rozeszła się pogłoska, że miasto San Sebastian podda się w ciągu najbliższych godzin bez walki wojskom powstańczym.

Głównodowodzący północną armją powstańczą, gen. Mola, który spędził noc w Fuenterrabia, udał się na front na odcinek Renteira. Generał przyjął pewną osobistość z San Sebastian, która doręczyła mu pismo gubernatora miasta.

Według krążących pogłosek gubernator San Sebastianu Ortega otrzymał z Madrytu drogą iskrową wiadomość, że nie może liczyć na pomoc rządu madryckiego.

„Paris Soir“ donosi, że rząd madrycki doradził gubernatorowi poddać miasto wojskom powstańczym.

Ludność miejscowa wniosła u władz miejskich i wojskowych energiczny protest przeciwko plondrowaniu sklepów i mieszkań prywatnych przez komunistów i anarchistów.

Walki o Madryt

Londyn. (Tel. wł.) Donoszą z Gibraltaru, że doszła tam wiadomość, iż samoloty powstańcze bombardowały dworzec madrycki i dzielnicę robotniczą. Bombardowanie wyrządziło wielkie spustoszenia. W kilku punktach miasta wybuchły pożary.

Według wiadomości z źródeł powstańczych, na południe od Madrytu wojska powstańcze odnieśli poważny sukces i zmusiły korpus wojsk rządowych w sile 4000 żołnierzy do odwrotu.

Zdobyto Arena de San Pedro

Paryż. (ATE) Według doniesień ze źródeł powstańczych, wojska narodowe posuwają się naprzód w kierunku Toledo. Oddziały powstańcze zajęły po gwałtownych walkach miasto Arena de San Pedro, w prowincji Awila, na drodze z Talavera do Madrytu. W ten sposób została przywrócona łączność z kolumną wojsk płk. Yague, operującą w Sierra de Gredos.

Oviedo i Huesca

Paryż. (Tel. wł.) Radjostacja „La Coruna“ donosi o bombardowaniu Oviedo przez samoloty rządowe. Na froncie w Asturji powstańcy rozbili kilka oddziałów wojsk rządowych.

Na froncie aragońskim pod Teruel i Huesca doszło do kilku potyczek. Ataki wojsk rządowych na te miasta są w dalszym ciągu odpierane.

Według doniesień rządu madryckiego miasto Huesca zostało prawie całkowicie opanowane przez milicję katalońską. Wojska powstańcze cofnęły się do koszar artylerji i do gmachu rady prowincjonalnej, gdzie stawiają zacięty opór milicjantom czerwonym.

Radjostacja madrycka donosi poza tem, że miasto Oviedo jest ze wszystkich stron otoczone przez oddziały wojsk czerwonych. Samoloty rządowe zrzucały na miasto znaczną ilość bomb.

W Maladze

Londyn. (Tel. wł.) Dzisiejszy Times przynosi wiadomości z Gibraltaru o zupełnym rozprężeniu wśród czerwonej milicji w Maladze. Ostatnie ataki lotników białych zdemoralizowały zupełnie niedyscyplinowane bandy czerwonych.

Ostatnio doszło do walk ulicznych pomiędzy zwolennikami i członkami ze sobą konkurujących związków zawodowych. Połączenia telefoniczne pomiędzy Malagą a innemi, przez czerwonych opanowanymi miastami zostały przerwane.

Gdy statki rządowe zapierały się do wypłynięcia z portu do Walencji, milicja czerwona chciała opuścić temi statkami bombardowaną raz po raz przez białych lotników Malagę. Dopiero groźba otwarcia ze statków ognia artyleryjskiego skłoniła milicjantów do pozostania w mieście.

Samoloty dla czerwonych

Paryż. (Tel. wł.) „Action Française“ przynosi znów w sensacyjnej formie wiadomość o przekazaniu czerwonomu rządowi hiszpańskiemu pięciu samolotów bombowych, kompletnie urządzonych. Minister lotnictwa Piotr Cot przekazał 5 samolotów z po-

wotem fabryce samolotowej, aby ta — z czego Air France przekazała je rządowi hiszpańskiemu.

W gmachu Gran Casino w San Sebastian czerwoni uwięzili 200 zakładników. Strzeże ich milicja ludowa. — Ostatnio pięćdziesięciu anarchistów usiłowało wtargnąć, chcąc rozstrzelać zakładników. Po dłuższej walce atak anarchistów został odparty przez milicję ludową, przyczem padło kilku zabitych.

„Jednoczymy się z wami w waszym męczeństwie“

II. EE. księża biskupi polscy zebrani na Synodzie plenarnym w Częstochowie wystosowali do biskupów hiszpańskich pismo, które w tłumaczeniu z łaciny brzmi następująco:

„Najdostojniejsi i Najczcigodniejsi Arcypasterze Kościoła w Hiszpanji!

„Pierwszy Synod Plenarny Rzeczypospolitej Polskiej, zgromadzony w murach Jasnogórskiego klasztoru Najświętszej Marii Panny, Królowej Polski, obradując nad ważnymi sprawami, około umocnienia i rozwoju rodzimej wiary polskiego ludu, swoje strwożone myśli zwraca do was, najczcigodniejszych i najdostojniejszych Arcypasterzy Kościoła hiszpańskiego. To bowiem co się obecnie w niektórych dzielnicach waszej sławnej ojczyzny bebożnie knuje i w barbarzyński sposób przeprowadza, zarówno przeciwko dawnej wierze waszego narodu, jak i przeciw gorliwym pastierzom i najwierniejszej owczarni Chrystusowej, nie tylko się zasadniczo sprzeciwia wiekowemu waszym tradycjom i zwyczajom, lecz wykazuje zarazem tak przewrotne i zbrodnicze instynkty, iż napełnia nas najgłębszym dla was współczuciem.

„Dlatego to, potępiając te niesłychane zbrodnie, to burzenie przestępnych świątyń, to niszczenie dzieł starożytnej i nowoczesnej sztuki, to zaprzeczanie pobożnych instytucji, to okrutne mordowanie wiernych wyznawców Chrystusa, kapłanów apostoelskich, zakonników Bogu poświęconych, czcigodnych i wybitnych braci naszych w Episkopacie, za pośrednictwem tego listu pragniemy was tem pocieszyć, że jednoczymy się z wami w waszym męczeństwie, we waszych trwogach i nadziejach. Razem z całym narodem naszym podejmujemy szczególne modły za naród hiszpański i je-

go pasterzy, aby skrócone zostało utrapienie wasze i by po przywróceniu pokoju wiara Hiszpanów, krwią tylu męczenników zroszona, do dawnych wiekopomnych czynów przydała świetlistą epokę nowego rozkwitu.

„W tej myśli polecamy was szczególniejszej opiece macierzyńskiej Wspomożycielki ludu chrześcijańskiego, uważając za rzecz pewną, że cierpienia wasze, tak bohatersko dla sprawy bożej znoszone, w wysokim stopniu przyczynią się do ostatecznego triumfu Królestwa Chrystusowego wśród utrapionej i bezradnej ludzkości.

„W Częstochowie, z klasztoru Jasnogórskiego, w sierpniu 1936 roku.

„Z bratnim pocałunkiem pokoju.“

Następują podpisy wszystkich arcybiskupów i biskupów Polski. (KAP.)

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 74 209,43 ZŁOTYCH

Składki na samolot „Chrobry“

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry“:

N. N.	1,—
Franciszka Polaszykówna	1,50
Wanda Noworyta, Warszawa. IV rata	5,—
Feliks Bolewski, Pecna	1,—
Wojkowski	—,20
Kubiś	—,50
Cichy	—,50
Oficerowie rezerwy 55 poz. pułku diechoty (turnus 29. 8.—16. 9.)	12,—

Zebrało w agenturze naszych gazet w Krakowie: mgr. Michał Nycz, Kraków 2.—, dr. Stanisław

Z ruchu narodowego

— KOSTRZYN. Odbyło się tu zebranie miesięczne Stronnictwa Narodowego. Zebranie zagał kierownik Fonrobert. Referat wygłosił kol. Galdęński Anastazy.

— CZARNKÓW. W dniu 6 września br. odbyła się w „Hotelu Dworcowym“ odprawa kierowników placówek z całego powiatu. Omawiano sprawy organizacyjne. W tym samym dniu odbyło się zebranie miejscowej placówki S. N. Zebranie zakończono hymnem Młodych. (c. n.)

— NOWY TOMYŚL. W Turkowie odbyło się ostatnio zebranie Koła S. N. na którym referat wygłosił prezes. Koło urządziło również staropolskie dożynki. (b. m.)

Popłoch wśród ziemian

Okólnik, ogłoszony przez min. skarbu w sprawie energicznego ściągania podatków od wielkiej własności ziemskiej, wywołał popłoch wśród ziemian.

W najbliższych dniach odbędzie się poufne zebranie delegatów ziemian pod przewodnictwem ks. Radziwiłła.

Cenna publikacja

Na rynku księgarskim ukazała się jako część Biblioteki „Głosu“ książka p. t. „Roman Dmowski. Przyczynki — przemówienia“.

W dziale „Przyczynki“ oświetlają wszechstronnie postać Romana Dmowskiego uczeni, publicyści i działacze narodowi. Zabierają m. in. głos: ks. prałat Józef Prądzyński, dr. M. Seyda, prof. K. Tymieniecki, prof. L. Bykowski, prof. B. Winiarski, dr. T. Bielecki, Zygmunt Wasilewski, Władysław Jabłonowski, śp. prof. Stefan Surzycki, Jan Rembeliński, Mieczysław Suchocki, Stefan Niebudek. Dział „Przemówienia“ zawiera niewydane dotąd mowy Romana Dmowskiego.

Tytułową stronę książki zdobi rysunek znanego rzeźbiarza Wawrzyńca Kaima, przedstawiający zarys głowy Romana Dmowskiego.

Cena 2 zł 50 gr.

Cena ta publikacja niewątpliwie znajdzie szerokie rozpowszechnienie.

NOWE ZNACZKI W BELGJI

W Belgji wydano ostatnio znaczki z podobizną króla Leopolda.

Zjazd partyjny w Norymberdze

Poczty sztandarowe armji niemieckiej i marynarzy kroczy ulicami Norymbergi — z lewej kanclerz Hitler wygłasza przemówienie w ratuszu w norymberskim.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Piątek | Sobota
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Protę i Jackę | Im. N. M. P., Waleręgo
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Isidoriawę | Radzimira

Słońca: wschód 5,19, zachód 18,18
 Długość dnia 12 godzin 59 minut
 Księżyc: wschód 0,23, zachód 16,18
 Faza: 4 dzień przed nowiem.

Wrzesień
11
Piątek

Ważne numery telefonów:
 Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Pościągcy: 28-36
 Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narożn. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świe. okrzyki 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Willedecki 60-35, V. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
 Poczta, biuro zleceń: 49-28. Dokładny czas: 55-66.
 Stan wody: + 0,10 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Sródmieście: Apt. pod Eskupalem, pl. Wolności 18; Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75; Apt. przy pl. Sapieżńskim 1; Apt. przy Chwałiszewie 76. Jeżycze: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; Apt. pod Opactwem, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47. Górczyn: Apt. Karpieńskiego, ul. Marsz. Focha 158. Wilda: Apt. przy Bramie Willedeckiej, Górna Wilda 3; Apt. Fortuna, Górna Wilda 96. Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty
 Dnia 10 września 1926 r.

Ukazał się nowy tygodnik ilustrowany p. t. „Muza”, poświęcony sprawom teatru, muzyki, sztuki, kinematografii oraz radiofonii i modzie.

KRONIKA KOŚCIELNA

* Pielgrzymkę pieszą do Dąbrówki Kościelnej organizuje Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Sródmieście. Pielgrzymka wyrusza dnia 12 b. m. po nabożeństwie dziękczynnym oraz poświęceniu latarni i krzyża w kościele farnym, które się odbędzie o godz. 21. — Wszystkie bratnie Stowarzyszenia mogą się dołączyć do powyższej pielgrzymki.

* Pielgrzymka piesza do Dąbrówki Kościelnej. Zarząd Tow. Powstańców i Wojaków im. Franciszka Ratajczaka nawołuje swych członków do licznego udziału w pielgrzymce pieszej do Dąbrówki Kościelnej. Pielgrzymka wyrusza w sobotę, 12 b. m., o godz. 21 po nabożeństwie w kościele farnym. Uczestniczyć mogą także rodziny i znajomi członków Towarzystwa.

* Tow. Pielgrzym organizuje pieszą pielgrzymkę dnia 12 b. m. do Dąbrówki Kościelnej. Pielgrzymka wyrusza o godz. 6 z kościoła św. Małgorzaty na Śródcie — powrót dnia następnego wieczorem. Udział w pielgrzymce bezpłatny.

Na pierwszy odpust Podwyższenia Krzyża św. organizuje się pielgrzymkę do nowo wybudowanej Kalwarii w Obornikach w dniu 20 b. m. Wyjazd nastąpi pociągiem popularnym. Cena biletu w obie strony zł 1,70. Zgłoszenia do dnia 15 b. m. przyjmuje sekretariat Tow. „Pielgrzym” w Poznaniu, św. Józefa 5, tel. 20-62. (x)

WYCIECZKI

* Wycieczki w czasie V. Targów jęczmiennych. W czasie tegorocznych V. Ogólnopolskich Targów na jęczmień browarny, które odbędą się w Poznaniu w hali targowej przy ul. Bukowskiej w dniach 14—16 b. m., zarząd targów urządza 2 wycieczki do zakładów przemysłu rolnego:

I wycieczka do największej w Polsce, nowoczesnie urządzonej słodowni w Głównej pod Poznaniem, celem zapoznania pp. producentów z przerobem jęczmienia browarnego na sód, przeznaczony na eksport. Wycieczka ta odbędzie się dnia 14 b. m. Odjazd autobusem z przed hali targów jęczmiennych punktualnie o godz. 15,15. Koszt wycieczki 1 zł od osoby.

II wycieczka do jedynej w Polsce olejarni rolniczej w Szamotułach, celem zapoznania pp. rolników z techniką przerobu nasion olejnych, odbędzie się dnia 15 b. m., odjazd autobusem z przed hali targów jęczmiennych punktualnie o godz. 15. Koszt wycieczki 3 zł od osoby.

Zgłoszenia na obydwie wycieczki przyjmuje biuro targów na jęczmień browarny w hali przy ul. Bukowskiej.

* Stow. Chr. Nauczycielstwa Szkół Powsz. urządza wycieczkę autokarem w dniu 13 bm. do Kórnik i Rogalina. Wyjazd o godzinie 9. Zbiórka przed „Orbisem” na Placu Wolności. Cena przejazdu i przewodnictwa 4,50 zł. Zgłoszenia przyjmuje p. Sniegocki Henryk, Wierzbicice 57 lub P. B. P. „Orbis”.

Troski mieszkańców Poznania

— Co to za sposób usuwania nieczystości? Jak nam donoszą, przy ul. Piotro-

RESTAURACJA W HOTELU POLONIA, GRUNWALDZKA 18, POLECA BEZPŁATNIE SALĘ NOWO-ODRESTAUROWANĄ I POKOJE KLUBOWE NA WSZELKIE UROCZYSTOŚCI. KUCHNIA WYBOROWA. CENY NISKIE. WIECZOREM DANCING.
 Ng 9846

Zdziczenie obyczajów

Coraz więcej wypadków bójek, kończących się nieraz śmiertelnie

Bydgoszcz (f). Kronika policyjna coraz częściej dostarcza przykładów do twierdzenia, zdziczenie obyczajów postępuje szybkim krokiem. Coraz częściej czyta się o wypadkach porania nożami. Jakiś łobuz tłucze wieczorem szybę wystawową w kawiarni „Cristal”. Goniony po wypadku przez przechodniów, dobywa noża i z jego pomocą toruje sobie drogę. W innym wypadku jakiś osobnik kradnie rower. Otoczony przez publiczność, nożem próbuje nastraszyć otoczenie. Świeżo notujemy sprzeczkę o dziewczynie pomiędzy dwoma czeladnikami rzeźnickimi. Rezultat, że 19-letniego Jana Figaszewskiego z przebitym nożem płucom i ciężkimi ranami odwieziono do szpitala.

Teraz znowu pod Bydgoszczą odbyła się zabawa w sali p. Sikory z udziałem szyprow z berlińki. Pomiedzy nimi a młodzieżą łabiszyńską doszło do bój-

ki o dziewczynę, w rezultacie zabity został 24-letni szewc Krzyżaniak, dwóch ciężko poranionych, a jeden bez oka.

I takich opisów cytować można bez końca. Smutnie one świadczą o obyczajach obecnych. Skłaniają one zarazem do baczniejszej uwagi i apelu do władz sądowych o surowy wymiar kary dla winowajców. Podobny stan swego czasu przejawiał się w Warszawie. Rozprawy nożowe były na porządku dziennym. Kres położył ówczesny generał-gubernator rozporządzeniem, skazującym na kilkoletnie zesłanie do Rosji za użycie noża. Nie możemy naśladować rosyjskich generalów, to prawda. Ale nie możemy również pozwolić, aby rozbestwiona i z niczego nic sobie nie robiąca łobuzeria urządziła przy byle okazji jatki na ulicy. Na ten element tylko surowe kary mogą podziałać ochładzająco.

w 5/6 na Berdychowie w oryginalny sposób usunięto podczas dnia w tym tygodniu nieczystości. Miast użyć do tego pompy, robotnik z zakładu usuwania nieczystości czynił to przy pomocy naczynia kilkulitrowego. Skutek takiego załatwienia czynności nie dał na siebie długo czekać, gdyż wóz został obłany nieczystościami, które znalazły się częściowo na ziemi. Biegające po podwórzu dzieci wnosły następnie na obuwie te nieczystości do domu. Dziwny sposób usuwania nieczystości winien zainteresować właściwe władze. (sb)

* Woda wzięta do analizy. Jak już pisaliśmy, w domu przy ul. Berdychowo 5/6 wybudowano studnię, której woda zawierała dużo jakiegoś osadu, co wzbudzało wątpliwość u mieszkańców tego domu, że woda ta nie nadaje się do picia. Obecnie donoszą nam, że woda poddana została badaniu. Wyniki analizy dotychczas jeszcze nie są znane. (sb)

wi 25-letni Jan Kaczmarek z Ławicy-Wsi. Podczas zapuszczania śmigła przez pilota Urbana z Aeroklubu Warszawskiego z Warszawy, śmigło uderzyło p. Kaczmarka w rękę i złamało ją. P. Kaczmarka przewieziono, po udzieleniu mu pomocy doraźnej, do szpitala Przemienienia Pańskiego. (kl)

* Zderzenie motorówki z wozem bagażowym. Na stacji kolejowej w Poznaniu najechał pociąg motorowy na wóz bagażowy, popychany przez Szczepana Kaczmarka, pracownika ekspedycji bagażowej. Podczas zderzenia wóz uległ doszczętnemu rozbiciu. P. Kaczmarek, mieszkający przy ul. Siennej 4, doznał ogólnych potłuczeń. Przewieziono go do szpitala kolejowego. (kl)

* Pobicie na ulicy. Dziś rano na Al. Marcinkowskiego pobito i poraniono dotkliwie 27-letnią Janinę Pawlak, mieszkającą na św. Marcynie 54. Poranionej udzielono pomocy pogotowie ratunkowe (66-66) i przewieziono ją do szpitala miejskiego. Pcwody zajścia nie są narazie wyjaśnione.

KRONIKA WYPADKÓW

* Niewyjaśnione zaginięcie. W dniu 7 września wieczorem oddaliła się z mieszkania rodziców (ul. Piotra Wawrzyniaka 5) 22-letnia Rut Erika Sobczak i dotychczas nie powróciła. Na prośbę rodziny policja wszczęła poszukiwania zaginionej. Jest ona wzrostu 1,60 m., jasno-blondynką o szarych oczach i pociągłej twarzy. Ubrana była w jasny kostium, szary kapelus, beżowe pończochy i brązowe trzewiki. Ewentualne zeznania z wieścią o zaginionej uprasza komisariat VIII przy ul. Bukowskiej 29. (kl)

* Wypadek na lotnisku. Na lotnisku Aeroklubu Poznańskiego uległ wypadko-

RÓŻNE

* Piesek do odebrania. Do Tow. Opieki nad Zwierzętami odstawił wczoraj po południu komisariat IV P. P. młodego białego pieska z brązowymi uszami i czarną łatką na grzbiecie, ze zranioną łapką. Pies został znaleziony na Wałach Jana III, gdzie leżał na chodniku. Policja zapiekowała się psem, opatrzyła mu łapkę, odżywiła należycie i przekazała Towarzystwu. Prawy właściciel może się zgłosić po odbiór psa do biura Inspektoratu Tow. Opieki nad Zwierzętami (ul. Marsz. Piłsudskiego 4).

NIECHĘTNIE Z NIĄ TAŃCZONO

— W JAKI SPOŚB ZNAJDE MEŻA, JEŚLI NIE MOGE NAWET ZATRZYMAĆ DLA SIEBIE TANCERZA?

— MIMO RÓŻU I PUDRU NA POLICZKACH... WSZYSTCY ODEMNIE STRONIA

— TO WSZYSTKO NIE ZASTĘPUJE NATURALNEJ ŚWIEŻOŚCI CERY. UŻYWAJ RANO I WIECZOREM MYDŁA PALMOLIVE, WYRABIANE NA OLEJKU OLIWKOWYM.

— TO JUŻ NASZ SZÓSTY TANCIEC TEGO WIECZORU!

— PROSZĘ PANIĄ NIETYLKO O WALC... KOCHAM CIĘ I PRAGNĘ CIĘ POŚLUBIĆ!

Od wieków nic nie mogło zastąpić olejku oliwkowego w celu uzyskania pięknej cery. Dziś mydło Palmolive, wyrabiane na olejku oliwkowym, nadaje skórze młodzieńczą świeżość. Rano i wieczorem masujcie twarz, szyję i ramiona obficie pianą mydła Palmolive. Spłóćcie ją najprzód ciepłą, a następnie zimną wodą. To wszystko. Mydło Palmolive kosztuje tak niewiele, że miliony kobiet używa go do twarzy i do kąpielii.

Polowanie na... dzieci

Szamotuły. (sc) Do przykrego zajścia doszło w ub. poniedziałek w wiosce Przyborowo, pow. szamotulskiego. Obok zagrody rolnika Władysława Babiaka przechodziło kilkoro dzieci, uczęszczających do I i II klasy szkoły powszechnej. Jedno z dzieci weszło na płot, by zerwać sobie kilka śliwek. Sposrzedził to właściciel ogrodu, p. Babiak, wziął fuzję i oddał do uciekających dzieci strzał z odległości około 50 metrów. Rany odnieśli Józef Owsiany, Edward Hamera i Marjan Kędzia.

U przewiezionych do szpitala malców stwierdził chirurg dr. Nowicki po kilkanaście śrutów w głowie, rękach i nogach. Lekkomysłny strzelec twierdzi, że strzelił na postrach, a cały ładunek śrutu odbił się o kamień.

Dziwić się tylko należy, że p. Babiak, który piastuje urząd sołtysa, nie umiał w inny sposób zareagować wobec trzech 7-letnich chłopców, jak chwycić za broń. Policja spisała na miejscu protokół.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na „Caritas” okr. pozn.: St. Gertych, Poznań, zamiast kwiatów na trumnie świętej i nieodwołanej pamięci prawego człowieka Wojewody Stanisława Moskalewskiego 3,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 28,50 zł.

Na pomnik Św. Jezusowego: M. P. z podziękowaniem za otrzymane łaski, prosiąc gorąco o dalszą pomoc, 2,— zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 87,— zł.

Na ubogich m. Poznania: Pracownicy Mleczarni Szwajcarskiej i Hotelu „Continental” w Poznaniu zamiast wieńców na trumnę s. p. Barbary z Mańkowskich Turmo 57,— zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 200,50.

OWOCE I KWIATY NASZYCH CZYTELNIKÓW

W ogródku p. Zimnej przy ul. Bukowskiej zakwitła w czterech kolorach wspaniała dalja, którą reprodukowujemy powyżej.

Tak wspaniale owocuje, w drugim roku po zasadzeniu, dwuramienna gruszka niskopienna „De Curé” - proboszczówka w ogrodzie emerytowanego adjunkta p. Józefa Potockiego w Mösinie przy ul. Kolejowej 4.

RÓŻNE

— **Znaleziony kolejowy bilet szkolny.** W administracji naszego pisma przy św. Marcynie 70 złożono imienny, okresowy bilet szkolny bezpłatny, ważny na przejazd między Lubaszem a Międzychodem, wystawiony na nazwisko p. Haliny Grycz. Bilet znaleziony na ulicy można odebrać w administracji naszego pisma.

KRONIKA SADOWA

— **Sprawa kradzieży karabinów znowu przed sądem.** Odraczana już dwukrotnie sprawa przeciwko 10 mieszkańcom pow. obornickiego, oskarżonym o kradzież w dniu 2 listopada ub. r. 14 karabinów wojskowych w Radomiu, pow. obornickiego, znalazła się znowu dziś na wokandzie sądu okręgowego. Tym razem akt oskarżenia został rozszerzony w kierunku zarzutów nielegalnego posiadania i ukrywania broni. Sąd przesłuchiwał oskarżonych na okoliczności ukrywania broni, poczem przystąpił do badania świadków. Rozprawa trwa. (m)

— **8 lat więzienia za zabójstwo.** Sąd apelacyjny w Poznaniu zatwierdził wyrok I instancji, skazujący Leona Drozdalskiego na 8 lat więzienia za zabójstwo. W dniu 29 maja r. b. we wsi Nowej, pow. grudziądzkiego, Drozdalski ciężko zranił szlachetą Władysława Kwerkinga, który w trzy dni potem zmarł. Do tragicznego wypadku doszło na tle nieporozumień o syna Kwerkinga, który 28 maja został pobity przez Drozdalskiego. Sąd okręgowy w Grudziądzu skazał Drozdalskiego na 8 lat więzienia. (m)

— **Po roku więzienia za kradzież rowerów.** W dniu 29 lutego r. b. Stefan Łęcki i Józef Radowicz skradli Dominiczakowi w Poznaniu rower. Rower ten sprzedali Kazimierzowi Czajce w Koninie, pow. nowotomyskiego. Za czyny te wszyscy trzej odpowiadali przed sądem grodzkim w Poznaniu, który skazał Łęckiego i Radowicza na kary po roku więzienia, Czajkę zaś na 6 miesięcy aresztu, z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 4.

Z WIELKOPOLSKI

— **CHODZIEŻ.** Nastąpiło tu ostateczne przejęcie fabryki fajansu przez nowonabywców. O godz. 12 oddał tutejszy komornik sądowy p. Mizgajski panom Szramie i Kapczyńskiemu fabrykę w ich posiadanie. Zaś o godz. 17 zebrał się na dziedzińcu pracownicy fabryczni, do których przemówił p. Kapczyński, stwierdzając, że nowonabywcy nie życzą sobie polityki na terenie fabrycznym, zato postarają się o jak najspieszniejsze uruchomienie przedsiębiorstwa. (cm)

— **GNIEZNO.** W szpitalu miejskim w Gnieźnie zmarł ub. nocy rolnik Antoni Mikolajewski z Ruchocinka, który w sobotę kosą poderżnął sobie gardło z tego powodu, że syna jego aresztowano pod zarzutem podpalenia.

— W Gnieźnie aresztowano poszukiwanego przez różne sądy i policję za oszustwa Karola Langego z Gniezna ul. Rzeźniaka 2, który od dłuższego czasu ukrywał się poza Gniezmem, a nawet w Niemczech. Poza tem zatrzymano znajdujących się w jego towarzystwie Ignacego Kwasnińskiego z Kalisza i Stefana Piócienników, podejrzanych o współudział z Langem w różnych oszustwach, dokonanych na terenie całej Polski. (br)

— **KOŚCIAN.** Przybycie pielgrzymki z Górki Duchownej oczekiwali przy figurze Serca Jezusowego liczne tłumy wiernych z bractwami kościelnymi na czele. Ulice, które mi pielgrzymka przechodziła były zżółczone iluminowanymi. Pielgrzymka w procesji wprowadzona do kościoła farnego, gdzie od ołtarza w serdecznych słowach przemówił ks. mans. Klebba.

— Podczas burzy grom uderzył w stodołę rolnika p. Pietrzyńskiego w Lubiniu, która spłonęła doszczętnie.

— Pociąg motorowy przychozący z Poznania do Kościana o godz. 22,30 prowadził w dniu 6 bm. podchmielony Jan Kaźmierczak i na stacji wskutek manipulowania przy akumulatorach przepalił je do tego stopnia, że pociąg nie mógł dalej jechać. Musiano wezwać pomocniczy parowóz z Poznania. Pociąg wyjechał z stacji Kościan z przeszło półgodziennym opóźnieniem. Kaźmierczaka, który awanturował się policjantowi osadzić w areszcie do czasu wytrzeźwienia.

— Tow. Kupców w Kościanie w celu przeprowadzenia akcji zbiorczej na Fundusz Obrony Narodowej zwołało zebranie, któremu przewodniczył prezes p. radca Czajka. Po okolicznościowym referacie prezesa p. Czajki i po przeprowadzonej dyskusji wybrano komitet zbiorczy, w skład którego weszli pp. W. Czajka, L. Wenski, F. Makowski, E. Purpurowski, St. Marek, M. Tomaszewski, L. Soborski, K. Lurec z Kościana, S. Larek, P. Sierant z Śmigła, J. Pilarczyk, Słusarek z Krzywinia, M. Mikolajczak, F. Michalak z Wielichowa i P. Święt z Kaspzowa. Uchwalono wpłacić 5 proc. od za-

ZESPÓŁ MUZYCZNY MAŁOLETNICH W PNIEWACH

Zespół muzyczny małoletnich, który urządził ostatnio w Pniewach koncert na rzecz samolotu „Chrobry”. Zebrano 50 złotych. Do zorganizowania koncertu przyczynili się gorliwi działacze na niwie życia artystycznego pp.: L. Halke, Frąckowiak i Kalchowska.

METROPOLIS
SEANSE: 445 645 845
OD JUTRA PIĄTKU, 11 bm.

**IWAN PETROWICZ
LIANA HAJD**
w przepięknej — pełnej werwy, humoru,
dowcipu i melodyjnych piosenek — głośnej

WIELKIEJ OPERETCE FILMOWEJ
„ORLOW“
reżyserji Maksy Neufelda (twórcy niezapomnianej „Czibi“) — wersja niemiecka —
nr 16925 — **DZIŚ w czwartek poraz ostatni — „ROBIN HOOD z ELDORADO“**

placonego podatku obrotowego za rok 1935. Zbiórka zainicjował p. inż. Jezierski z Czempina, dając na zebraniu 40 zł na F. O. N. (kk)

— **KRZYWIŃ.** W ub. niedz. wieczorem w zamiarze samobójczym napiła się esencji octowej 23-letnia Maria Kostańska. Przywołany lekarz p. dr. Dworzak po zastosowaniu zastrzyków, przewiózł desperatkę samochodem do szpitala św. Zofii w Kościanie. P. Kostańskiej nie grozi utrata życia. Powód targnięcia się na życie, jest nieznany.

— W ub. niedz. odbył się w Czerwonej wsi odpust św. Idziego, który zgrupował wielką rzeszę wiernych. Sumę odprawił ks. Fintak. (kp)

— **LUBON.** Pierwsza pielgrzymka piesza do Tulec organizowana pod prot. ks. prob. Streicha z tej parafii, wyruszy w niedzielę 13 bm. o godz. 6,30 rano. Msza św. na intencję patników, odprawi się o godz. 6 rano. Powrót tego samego dnia wieczorem. (pl)

— **MOGILNO.** Z komory Malaka Franciszka w Szczepanowie nieznani sprawcy zabrali wirówkę, wartość 100 zł.

— Z podwórza Golenika Hermanna w Sieduchowie skradziono rower męski. W czasie pościgu ujęto sprawcę Alberta Wangerta.

— Nieznany rowerzysta przejechał w Kruszycy 9-letniego chłopca Leszka Kulpińskiego, który doznał złamania nogi. (mm)

— **OBORNICKI.** W ub. niedzielę odbył się zjazd okr. połączony z „dniem pieśni” kół śpiewaczych w Lubasz. Na intencję zjazdu odprawione zostało w kościele parafjalnym uroczyste nabożeństwo; podniosło kazanie wygłosił ks. dziekan Rozenberg. Prezes p. Eksner dokonał uroczystego otwarcia zjazdu. Złazone chóry męskie odśpiewały kilka utworów. Po przerwie obiadowej w lesie nad jeziorem lubaskim odbyły się właściwe popisy poszczególnych chórów. Pierwszą nagrodę w chorze mieszanym zdobyło kółko śpiewacze z Roska za pieśni „Polowanie“ Gawlasa i „Kiedym ja szedł“ Wiechowicza. Drugą nagrodę zdobyło kółko śpiewacze z Polajewa za pieśń „Wesele sieradzkie“ Prosnaka (chór mieszan), a trzecią zdobyło kółko śpiewacze w Lubasz za wykonane pieśni „Zamiana“ Troszela i za „Standardy polskie na Kremlu“ Lachmana. (sto)

— **ODOLANÓW.** Na przyjazd J. Eksc. ks. biskupa Dymka miasto nasze przybrało odświeżony wygląd. Dostojny Gość zjechał na rynek otoczony banderą konną, gdzie powitał go imieniem miasta p. wiceburmistrz Kolany. W kościele wygłosił przemówienie powitalne ks.

prob. dziekan Piszczygłowa, odpowiedział i udzielił tłumnie zgromadzonym parafjanom błogosławieństwa ks. Biskup. Następnie udzielił ks. Biskup do późnego wieczora Sakramentu Bierzmowania. (os)

— **OSTRÓW.** Otwarto tu ochronkę parafjalną dla dzieci przedszkolnych.

— Za upiększenie okien i balkonów miejscowe Tow. Ogrodnicze przyznało pierwszą nagrodę w kwocie 25 zł p. Jaksowi, właśc. „Cukierni Poznańskiej“ przy ul. Marsz. Piłsudskiego, drugą nagrodę — 15 zł otrzymała p. Puchowa, Rynek 18 trzecią — 10 zł p. Szymańska przy ul. Marsz. Piłsudskiego. Szereg dalszych osób otrzymało jako nagrody róże, palmy i in.

— Skradziono tu znowu dwa rowery na szkole Jana Rychlika i Cecylii Gabryśówny. (os)

— **POBIEDZISKA.** Kilku kupców Polaków w tutejszym miesiącu zaopatruje się w towar u Żydów w Poznaniu względnie w Łodzi. Społeczeństwo chce chętnie przestrzegać hasła „Swoją do swego“, jednakże jak może popierać kupców Polaków, którzy sami nie przestrzegają tego hasła? Jeżeli stan ten nie ulegnie zmianie, trzeba będzie wyjawiać nazwiska tych panów. (n)

— **SZAMOTULY.** W majątności Nowa Wieś pod Wronkami zastrajkowało w ub. poniedziałek rano 36 robotników i 12 robotnic. Strajk powstał na tle niewypłacania zaległości.

— Stanger majętności Buszewo, Franciszek Maciejewski, zabrał na powózkę, jadąc na dworzec do Lubosiny 8-letniego Marjana Orla i 7-letniego Bronisława Karolczaka, celem podwiezienia ich do szkoły. W pobliżu Lubosiny, w chwili, gdy Maciejewski zajęty był poprawianiem szorów, konie się spłoszyły, uderzając powietrzem o kamień przydrożny. Dzieci, które wypadły na bruk, odniosły dotkliwe pokaleczenia twarzy rąk i nóg.

— Na zebraniu chóru kościelnego, któremu przewodniczył prezes p. Józef Preuss uchwalono wziąć gremjalny udział w kongresie chórów kościelnych w Poznaniu w dniach 20 i 21 bm. Uczestnicy wyjeżdżają na koszt towarzysza.

— Tow. ogródków działkowych im. Tad. Kosciuszki obchodzi 13 bm. uroczyste poświęcenie świetlicy, połączone z dniem dziecka i korsu kwiatowe. (sc)

— **WITKOWO.** W rowie przy zabudowaniach maj. barona Billowa w Malczewie znaleziono zwłoki Stefana Kaspzryka z Witkowa. Sekcja zwłok wykazała, że Kaspzyk zmarł na udar serca. (wł)

Oszustwa pod pozorem zbiórek na kościoły

Informują nas, że na terenie województwa poznańskiego grasuje kilku osobników, zaopatrzonych w legitymacje komitetu budowy kościoła w Grochowcach, w pow. przemyskim, i komitetu budowy kościoła w Szczurłowcach w pow. radziechowskim, w Małopolsce. Jest to szajka, złożona z około 15 osobników, odwiedzających różne miejscowości województwa poznańskiego. Przedkładają oni legitymacje tych komitetów i dokonują zbiórek, do których nie są uprawnieni. Jest uzasadnione podejrzenie, że oszuści ci zbierają pieniądze i zużywają je na własne cele. Według naszych wiadomości, osobnicy pochodzą z Zaleszan w pow. tarnobrzekim. Dla informacji dodajemy, że zachodzić tam mogą kilkakrotnie nazwiska Partyków, Piwowara, Latańca, Sławków, Trojnackich i Ambroziewiczów. Oszukańczy kwestarze sprzedają także różańce, dewocjonalia, wprowadzając w błąd opowiadaniem, że dewocjonalia są poświęcane w miejscach słynnych cudami i t. d.

Przed osobnikami tymi należy jak najusilniej przestrzec i oddać ich bezwzględnie w ręce policji. (R-r.)

Dalsze poszukiwania

Ostrzeszów. (zo) Z ramienia inicjatora poszukiwań meteoru pod Ostrzeszowem, dyr. Schmidta z Niemiec, utworzyło się z udziałem miejscowych obywateli konsorcjum, które zawarło z właścicielem terenu, tj. zarządem miasta Ostrzeszowa, umowę na dalsze poszukiwanie meteoru.

W związku z tem rozpoczęto prace nad poszukiwaniem rdzenia meteoru, przyczem czyni się wiercenia w pobliżu wskazanego przez dyr. Schmidta miejsca rzekomego upadku, celem ustalenia uwarstwień gleby.

Katastrofa autobusowa

Dolsk. (k) W środę pomiędzy godziną 13 a 13.30 wydarzyła się na szosie Borek—Dolsk, na odcinku wioski Koszkowo, katastrofa autobusu.

Autobus Poznańskich Linij Autobusowych, zdążający z Borku do Dolska, wpadł z powodu bardzo śliskiej nawierzchni szosy na przydrożne drzewo. Wskutek uderzenia autobus został dość poważnie uszkodzony i wybite zostały dwie szyby. Od wypadającego szkła zostały pokaleczone jadące autobusem dwie kobiety. Uszkodzony autobus zdołał dojechać do Dolska, gdzie poranionym niewiastom udzielił pierwszej pomocy lekarz p. Püttkammer.

Zaznaczyć wypada, że autobus w chwili wypadku jechał z bardzo małą szybkością (15 km/godz.) i temu należy zawdzięczać, że obyło się bez poważniejszych następstw.

Śmiałe włamanie

Bydgoszcz (f). Niezwykle śmiałego włamania dopuścili się niewykryci dotychczas sprawcy do mieszkanka prof. Felicji Pelinńskiej. Sprawcy zabrali wiele rzeczy, m. in. srebrną zastawę stołową, 6 złotych pierścionków, naszyjnik złoty, wysadzany brylantami oraz 200 zł gotówką. Po załodowaniu łupu w walizę sprawcy opuścili mieszkanie. Charakterystyczne jest, iż powracająca do domu prof. Pelinńska spotkała złodziei na klatce schodowej, schodzących z walizką. Policja wszczęła odpowiednie kroki, poszukując złodziei.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi
Dnia 9 b. m. wywieziono następujące zapowiedzi losowy, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu:
Owd. przemysł. Władysław Słupiński i Maria Fredka z Podgórzu; techn. budowl. Adam Kroker i Elżbieta Heppnerówna w Lesznie; technolog elektr. Antoni Mielczarek i Janina Spychaleka w Papposie, pow. mogil.; ekspedj. handl. Józef Cichos i krawczyni Anna Pieta w Bukówcu, pow. nowotom.; kowal Władysław Sciernicki i Marianna Jankcwiakówna w Garbach, pow. pozń.; magaz. Wacław Jaraszkie-wicz i owd. Marianna Mielczarkowa z d. Trojanek; pracown. kol. Konstancy Tomaszewski i Marianna Szytkowska; rob. Stanisław Szerment i służ. Marianna Bajerówna; garnc. Stefan Ratajczak i Władysław Majewska; mech. Jan Ross i krawc. Kazimiera Ciecielecka.

Zgony:
Dnia 9 września 1936 r. zapisano następujące zgony: Konstancja Banzowa z domu Zapartówna, wdowa, 69 lat; Rozalja Kaspzakowa z domu Smolska, wdowa, 64 lata; Antonina Szulerowiczowa z domu Izydorczakówna, 31 lat; Stanisław Pilsarski, 11 mies., 17 dni; Regina Koperska, 4 mies., 19 dni; Bogdan Styrnał, 5 lat; Wiesław Gwidzdek, 8 mies., 19 dni; Rozalja Buła z domu Pawłowska, 55 lat.

**STAN POGODY
W POZNANIU**

10 września 1936

Temperatura 7 godz. + 8,9
Ciężnienie
7 godz. 756.3 mm. umiarkow
Zachmurzenie
7 godz. pogodnie
Wiatr
7 godz. kierunek półn., szybk. 5 m/sec.
Opad
W ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego) do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0.3 mm., rodzaj opadu: deszcz
Temperatura w dniu 9 września br. była:
najwyższa + 16.3 o godz. 12
najniższa + 11.3 o godz. 6
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Pogoda na piątek: Po bardzo chłodnej nocy w dzień pogodnie i w godzinach południowych ciepło.

W sprawie zaginięcia przedsiębiorcy autobusowego

Gniezno (br). Tajemnicze zaginięcie przedsiębiorcy autobusowego Jana Małyjasiaka z Gniezna nie przestaje w dalszym ciągu interesować mieszkańców Gniezna. Im dłużej trwają poszukiwania w jeziorze skorzęcińskim, tem coraz dziwniejsze wersje krągą po mieście

I tak np. są pogłoski, że Małyjasiak popełnił samobójstwo z powodu jakoby eksmisji, że miał trudności finansowe, że wreszcie chodziło mu o jakoby wysokie odszkodowanie na życie. Wszystkie te pogłoski w świetle prawdy przedstawiają się następująco:

W sobotę, dnia 29 sierpnia opowiadał Małyjasiak do piszącego te słowa o swoich zamierzeniach na przyszłość. Jeśli chodzi o eksmisję z mieszkania, to Małyjasiak wyjaśnił, że wydzierżawił w r. 1929 mieszkanie 3-pokojowe przy ul. Podgórznej za 80 zł miesięcznie. Dzierżawę tę płacił przez szereg lat. Gdy się przekonał, że czynsz dzierżawny za to mieszkanie wynosi tylko 37 zł miesięcznie, wezwał gospodarza do obniżki czynszu, chcąc załatwić to w ten sposób, aby nadmiar wpłaconego komornego zaliczył mu gospodarz na poczet bieżącej dzierżawy. Do zgody

jednak nie doszło. Gospodarz uzyskał wyrok zaoczny o eksmisji, albowiem Małyjasiak nie zjawił się na rozprawę z powodu niedoręczenia mu wezwania. Na skutek interwencji sąd grodzki w Gnieźnie wyrok uchylili, a nowy termin wyznaczony będzie z urzędu.

W specjalnych trudnościach finansowych Małyjasiak się nie znajdował. Ma wprawdzie wierzytelności wśród dłużników na jakie 15.000 złotych, lecz ta suma nie byłaby jeszcze powodem samobójstwa, gdyż sam większych zobowiązań nie miał, rodzina zaś jego jest finansowo zabezpieczona.

Co do wysokiego ubezpieczenia na życie (35 tysięcy złotych) to i tu niema podstaw do twierdzenia, jakoby gdzieś ukrył się w tym celu, aby wypłacono jego żonie premję, gdyż współzycie obojga małżonków było bardzo zgodne, a sam Małyjasiak kochał szczególnie swoje dzieci.

Rybakcy czynią nadal poszukiwania. Praca jest jednak trudna, gdy się zważy, że jezioro skorzęcińskie zajmuje obszar około 4 tysięcy morg, a miejsce wypadku jest nieznanie.

Nowy gmach Giełdy Zbożowej i Towarowej

W nieruchomości przy Al. Marcinkowskiego 3, w której znajdują się dziś lokale Giełdy Zbożowej, miała swego czasu siedzibę niemiecka izba handlowa, następnie polska Izba Przemysłowo-Handlowa, Giełda Pieniężna i W. S. H. Gmach ten posiada więc

Również nadbudowano czwarte piętro, zmodernizowano całą fasadę przez usunięcie mansard, balkonów i niemodnych okien oraz dobudowano przy wielkiej sali taras. Przebudowę zaprojektował architekt M. Bąkowski, architekturę i wy-

Na lewo nowy gmach giełdy przy Al. Marcinkowskiego 3, na prawo sala zebrań giełdowych, a u dołu budynek giełdy przed przebudową.

już swoją tradycję kupiecką i nadaje się dzięki dobremu położeniu doskonale dla Giełdy, która dostosowała go dużym nakładem kosztów i pracy dla swych celów.

W szczególności powiększono znacznie i zmodernizowano dużą salę, przeznaczoną na ogólne zebrania giełdowe, która obecnie z łatwością pomieścić może kilkaset osób i jest jedną z ładniejszych sal w Poznaniu.

Poza tem zmieniono cały szereg dawniejszych pokoi na obszerną salę dla posiedzeń Rady Giełdowej jak i Komisji Notowań. Sale giełdowe połączone są gustownie urządzone holami, z którego prowadzi wewnętrzna klatka schodowa do właściwych biur giełdowych, utrzymanych w nowoczesnym stylu.

posażenie wewnątrz opracował architekt St. Kirkin. Ogólny nadzór nad całokształtem prac sprawowała specjalna komisja giełdowa, w skład której wchodził radcowie Giełdy pp. St. Kisielewski, L. Chudziński, W. Weigt, A. Szyfter oraz dyrektor i syndyk Giełdy K. Łyskowski.

Do przebudowy gmachu zużyto wyłącznie materiału polskiego a wykonanie poszczególnych prac zlecono wyłącznie firmom miejscowym.

Dodać jeszcze należy, że budynek przy Al. Marcinkowskiego nr. 3 w którym mieści się obecnie Giełda, nabyto od Izby Przemysłowo-Handlowej za łączną sumę 150 tysięcy złotych. Koszty przebudowy budynku do potrzeb nowych właścicieli wynosiły około 80 tysięcy zł.

Z czwartego wymiaru

Znane są wypadki, gdy osoby bardzo nerwowe i obdarzone dużą intuicją o-trzymywały ostrzeżenia przed grożącym im nieszczęściem, które przychodziły jak gdyby z zaświata. Są to niezbadane jeszcze dokładnie i nie mające wytłumaczenia naukowego przejawy sił i właściwości organicznych człowieka w zakresie recepcji psychicznej.

O fakcie z tej dziedziny opowiada flo-reńczyk, skrzypek Benito. W 1908 roku wybierał się on w podróż do Messyny. W Rzymie, gdzie zanocewał, miał dziwny sen. Sniło mu się, że idzie przez pole, a w dali mającą grupę białych domostw — przedmieście Messyny. Na zakęcie drogi, wiodącej do Messyny, zjawilo się nagłe, jak z pod ziemi, widmo zmarłego już dawno ojca skrzyпка i zagroziło mu droge. Widmo podniosło rękę i dało do poznania wędrowcowi gestem, aby wracał tam, skąd przyszedł. Benito krzyknął i chudził się. Chociaż sen zaniepokoił go, udał się jednak do Messyny, jak zamierzał. W dwa dni później znalazł się Benito w Messynie, w domu swego przyjaciela. Tu, gdy siedział w pokoju, ukazała mu się nagle zjaw-a ojca energicznie nakazując gestami opuszczenie pokoju i pójścia za nią. Jakby w transie hipnotycznym podążył za zjawą Benito i wyszedł na ulicę. W tym momencie zatrzęsła się ziemia i wśród ogłuszającego huku zawalił się dom, w którym przed kilkoma minutami znajdował się skrzypek.

Fakt ten pamięta Benito ze wszelkimi najdrobniejszymi szczegółami i jemu to przypisuje swoje ocalenie w czasie straszliwego trzęsienia ziemi, jakie nawiedziło Messynę w roku 1908.

Drugie wydarzenie z tej samej dziedziny opowiada jeden z bardziej znanych aktorów niemieckich. Bawiąc w Wiedniu, występował w teatrze. W chwili, gdy na próbie generalnej recytował swą rolę, otrzymał nagle, jak mówi, silne uderzenie w zebra. Zaskoczony obrócił się, nie dostrzegł jednak nikogo, kto by mógł mu spłatać niesmacznego figla. Wzburzony skierował się w głąb sceny i zaczął szukać sprawy figla wśród ustawionych dekoracji. W tej chwili spada z trzaskiem gruba, długa belka na front sceny. Gdyby aktor był znajdował się na tem samym miejscu, co przedtem, byłaby go spadająca belka ugodziła go w głowę i zmiażdżyła.

Podobny fakt, z tem samym tajemniczym uderzeniem pod zebra, wydarzył się temu samemu aktorowi przed kilku laty i tak samo jak teraz przyczynił się, jako sygnał ostrzegawczy, do ocalenia go. Rzecz prosta, iż aktor przypisuje cudowne ocalenie w obu wypadkach tajemniczej interwencji z czwartego wymiaru.

JĘDRZEJ GIERTYCH

Kajakiem po Niemczech

XI. LIST Z PODRÓŻY

21)

Ale chwilami odczuwa się też i jego związek ze światem łacińskim. Mimo wszystko znać tu, że ongiś stała tutaj mocno stopa Rzymu i, że nieraz docierała tu Francja, Niemczyzna nad-reńska, mimo swej uderzającej rdzenności, nasiąkała jednak silnie wpływem łacińskim.

Tak jak w Prusaku czuje się już trochę Słowianina, tak jak w Wiedeń-czyku czuje się Madziara i Chorwata, a w Hamburgczyku Anglika, Holendra i Skandynawa, tak w Nadreńczyku czuje się już odrobinę Francuza.

Być może, że było to wrażenie sub-jektywne, ale szczególnie wiele cech francuskich, wydało mi się, że dostrze-gam w Koblencji. Małe knajpki, w których rumiani, weseli, gadatliwi lu-dzie piją wino i podchwytną chór-alnie refreny granych przez paru muzy-kantów piosenek. Gromadki młodzie-ży, wystające na rogach ulic, ubiorem, gestykulacją, nawet typem fizycznym przypominające takie grupki młodych Francuzów, które spotkać można w każdym mniejszym mieście francu-skiem. Ot, choćby w tem Nancy, skąd wody rzeką Mozela aż do Koblencji spływają.

Gdyśmy się w Koblencji wyrócili z kajakiem, a potem dla wysuszenia się zjawili na brzegu, opadała nas gro-mada lazarzonów, niby chcących nam pomóc, lecz w gruncie rzeczy korzy-stających z okazji, by w natarczywej formie zażądać od nas napiwku. We-sole te draby stanowiły tak typowe okazy południowych, włoskich lub francuskich niepioniów, że chwilami mimo woli się dziwiłem, słysząc ich niemiecką mowę.

Liczne w Koblencji pruskie pom-niki, nazwy ulic itp., wydają się tu czemś niemal tak obcym i narzuconem z zewnątrz, jak w Strasburgu. Mimo to, Koblencja należy do Prus już od roku 1814, a więc od dość dawna!

Koblencja, Kolonja, Moguncja — są to miasta głośno doniedawna dzięki okupacji koalicyjnej i licznym, zwi-azanym z tą okupacją i z jej znisze-niem wydarzeniom politycznym.

Okupacja wspomiana tu jest złe. Nienawiść do Francuzów i wogóle okupantów, jest powszechna. Raz ty-lko jeden spotkałem jakiegoś biedaka, który żałował Amerykanów, bo miał przy nich dobre zarobki.

Separatyzmu nadreńskiego nie wi-dać nawet śladu. Czyżby go tylko nie umiał dostrzec? Wszak byłem tam tak krótko. Nie! — Nawet ten krótki pobyt wystarczy, aby się upewnić, że Nadrenia jest szczerze niemiecka i że dla istnienia lub choćby powstania do-piero w przyszłości jakiegoś separaty-zmu niema tu podkładu.

Ciekawą próbką zmienności losu i przemijania różnych obrotów histo-rji jest pewien napis na jednym placu w Koblencji. Napis ten, umieszczony przez francuskiego prefekta Koblencji w roku 1813, ma na celu upamiętnie-nie wkroczenia wojsk francuskich do Moskwy. Pod napisem tym umieszco-no drugi napis, datowany z roku 1814, stwierdzający, że słowa umieszczone wyżej zostały zatwierdzone przez cen-zurę rosyjskiego komendanta placu w Koblencji...

Dzisiaj, w sto lat później, niema nietylko Napoleona, ale i państwa carów...

Miałem w Koblencji sposobność od-być ciekawą rozmowę. Wdałem się tam w przypadkową pogawędkę z sze-regowcem hitlerowskich S. A.

Rozmówca mój był prostym i nie-zbyt rozkarniętym chłopakiem. Mówił formułkami, najwidoczniej wyuczone-mi na pamięć, przez to ciekawemi, że prawdopodobnie przeznaczonemi jako z góry podawany materiał do dyskusji członków S. A. z ludźmi, nie rozumie-jącymi polityki hitlerizmu. Gdy do-wiedział się, że jestem Polakiem, wy-głosił całą tyradę brzmącą w skróce-niu, jak następuje:

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Najmniejszy i największy zegarek

Od potworów „aj norynberskich“ z pierwszego okresu zegarków kieszonko-wych, aż do naszych płaskich, nowoczesnych zegarków wiedzie daleka droga.

Za najbardziej płaski uchodzi zegarek, wykonany w roku 1909 w pracowni znane-go mechanika w Le Locle, w Szwajcarii. Zegarek ten jest włącznie koperty i szkła tylko 3 mm grubo. Ponieważ na obie te części odchodzi więcej niż 1 mm, pozostaje dla mechanizmu samego jeszcze tylko 1,9 mm.

Najmniejszy zegarek zbudowany został w Genewie. Miniaturowy ten czasomierz mierzy w średnicy zewnętrznej 11 mm i waży niespełna 1 gr. Wskazówka minutowa jest 2,4, wskazówka godzinowa 1,3 mm długa. Kółko cylindrowe posiada 13 zębów, średnice 2 mm i waży 0,001 gr.

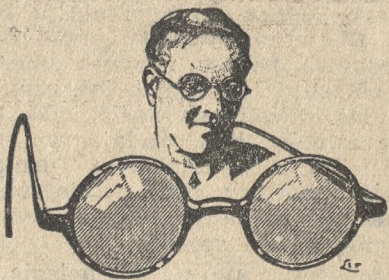
Największy zegar posiada fabryka my-dła Colate w Nowym Yorku na dachu swego 14 piętrowego budynku fabrycznego. Wielka wskazówka jest 6,1 m długa, koniec tej codziennie odbywa drogę długości 1,5 km. Największe koło mechanizmu tego zegara mierzy w średnicy 3,3 m. Zegar zbudowany jest ze żelaza i waży 6 tys. kg. W. i P.

Rekord w telefonach

Mało koby zapewne odgadł, że naj-większą ilość telefonów w stosunku do ludności posiada państwo Watykańskie. Jest tam bowiem 600 telefonów na 700 mieszkańców t. zn., że 85% wszystkich mieszkańców posiada telefony. Inne pań-stwa pod tym względem ani w przybliżeniu nie dorównują Watykanowi. W Stanach Zjednoczonych np. tylko 13,4 osób na sto posiadają połączenie telefoniczne. Wielka stosunkowo liczba telefonów Watykanu tłumaczy się tem, że prawie wszyscy mieszkańcy są w służbie watykańskiej i że niema tam prawie żadnych robotni-ków. W. i P.

Bardzo ciekawa „zabawka“.

Długa praca znużyć może nawet naj-zdrowsze oczy, a cóż przy wadach wzroku, które powodują zmęczenie, a nierazko ból głowy. Wtenczas pomagają tylko do-bre okulary ze

Specjalnego Zakładu Optycznego „Bobo“ Aleje Marcinkowskiego 7. Pg 6767-37,108

Kraj tysiąca religij

Kto zada sobie trudu przejrzeć staty-styczne zestawienia, dokonane na podsta-wie ostatniego (z r. 1933) spisu ludności w Trzeciej Rzeszy, że zdumieniem dowie się, że statystyka uwzględnia obecnie w Niem-czech blisko tysiąc (!) przekonań religij-nych, zamieszkujących kraj ten obywateli.

Wprawdzie ci, którzy zestawiali staty-stykę, zbyt lojalnie traktowali podane w formularzach spisu ludności określenia wskutek czego w rubryce wyznań zna-lazły się jako oddzielne „wyznania“ takie określenia, jak „spiritualista“, „etyka“ (?), „badacz run“, „darwinista“, „syndykali-sta“, „religia własna“ itp. Żydzi mają aż 32 różnych określeń, hernhuci 14. Jednakże i tak pozostaje około 900 najrozmaitszych sekt chrześcijańskich i pogańskich działa-jących dziś w Trzeciej Rzeszy. Świadczy to o wielkim chaosie w przekonaniach reli-gijnych Niemiec powojennych. (KAP)

12-lecie konwikt biskupiego „Gregorianum“

z początkiem obecnego roku szkolnego mi-ja lat 12 od czasu, gdy założono i do użytku oddano w Świeciu na Pomorzu KONWIKT BISKUPI „GREGO-RIANUM“; jest to fun-dacja ku czci poległego na wojnie polsko-bolszewickiej żołnierza polskiego. W kon-wiktzie mieszkają uczniowie miejsc. gimnazjum państw.; w internacie mają miesz-kanie i utrzymanie. W przeciągu minionych lat 12 było w konwiktie przez czas dłuższy lub krótszy, z większym lub mniejszym powodzeniem naukowym, blisko 200 uczniów, z których dziś niemała już liczba zajmuje stanowiska poważne w różnych zawodach z wykształceniem akademickim. Konwikt jest obecnie własnością stolicy biskupiej diecezji chełmińskiej. Zarządza nim każdorazowy prefekt gimnazjum miejscowego; przez pierwsze 3 lata (1924—27) prowadził konwikt obecny dziekan i kanonik w Gdyni, ks. Teodor Turzyński; jego następcą został i bez przerwy zarządza konwikt do dziś obecny ks. prefekt. — Na zdjęciach widzimy: wycinek ze zabudowań konwiktowych — obszerny, piętrowy balkon rozrywkowy, zbudowany w stronę południową, oraz latoś 4 maturzystów konwiktów z ks. prefektem i jego matką. Liczba uczniów-wychowanków w konwiktzie wynosi normalnie ok. 30.

Miły nastrój po trudach cało-dziennej pracy
znajdziemy w „Cafe Clubie“
Atrakeje artystyczne. Pl. Wolności 17

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

PIRANDELLO PISZE POWIEŚĆ I MÓWI O NIEJ.

Sędziwy mistrz włoskiej prozy rozwija działalność niemal zdumiewającą przy tak podeszłym wieku (bo dochodzi właśnie siedemdziesiątki). Ledwie ukończył objazd z prelekcjami po Ameryce południowej, spieszy do Hollywood, aby czuwać nad realizacją swego najnowszego filmu. Wywrwawszy się z kinowego studjo, wraca do Włoch na premierę jednej lub drugiej sztuki którą wykaże w niewielu miesiącach. Właśnie gdy na międzynarodowym kongresie teatralnym w Wiedniu ukazuje się jeszcze jedna taka premiera. Nieustrudzony pisarz kończy nową powieść, która nosi tytuł „Informacje o mojem ziemskim bytowaniu”.

Jest to tytuł tymczasowy. Bardzo możliwe, że Pirandello go zmieni.

— Jutro — oświadczył wy pytującemu go dziennikarzowi — tytuł będzie może brzmiał: „Badania w sprawie moich niebiańskich tysiącoleci”. Albo coś w tym stylu. Będzie to reportaż o ziemi. Sięgnę ręką we wszechświat i wyłowię z niego planetę. Pokazało się, że jest nią... ziemia. Więc się nią pobawiłem. Raz trochę fantastycznie raz z humorem... tak jak to bywa w prawdziwym życiu...

I — dodajmy — tak, jak to czyni Pirandello z każdym „wyłowionym” przez siebie tematem. (zk)

LITERATURA

Hamsun kończy nową powieść, której ośnowę stanowi — jak donoszą dzienniki niemieckie — rywalizacja dwóch starców o miłość kobiety. Jeden z rywali ma 80 lat, drugi 70. Kobieta jest znacznie młodszą.

Śpiewaczka autorką. W Wiedniu ukaże się niedługo romans, napisany przez znaną sopranistkę Lotte Lahmann, córkę słynnej Lili Lehmann, występującej obecnie w Wiedniu i w Salzburgu, gdzie śpiewała w „Fidelio” pod batutą Toscaniniego. Akcja rozgrywa się w środowisku śpiewaczek.

TEATR

Znów przeróbka... Z Warszawy donoszą nam (tw): W teatrze Letnim zamierza obecny jego dyrektor, p. Janusz Warnecki, wystawić między innymi „Żołnierza królowej Madagaskaru”. Ale słynna w swoim czasie farsa Dobrzańskiego ma być „uwspółcześniona” i to przez p. Tuwima... Modernizacja takie mają ogólnie posmak wątpliwy i sukces niepewny, zwłaszcza gdy są zarazem judaizacją. Rozkoszny „Galganduch czyli trójka hultajka” zrobił niedawno w Warszawie niepamiętne fiasko, a to z powodu judaizującej przeróbki, która naiwnie - wesoły wodewidiel zniekształca i wszelką lotność mu odebrała.

Zgon założyciela „Nietoperza”. W Nowym Jorku zmarł Nikita Baliw, głośny w swoim czasie założyciel kabaretu artystycznego rosyjskiego „Nietoperza” („Letuczaja Mysz”). Po przewrocie, kabaret ten wyemigrował, podobnie jak „Niebieski ptak”, grywał w Paryżu, oraz w Ameryce. Baliw liczył lat 59.

„Cyrano” powrócił. Paryski Théâtre Porte Saint Martin zaczął sezon Rostanda „Cyrano”. W ten sposób słynny utwór Rostanda wrócił do swego punktu wyjścia, gdyż w teatrze Porte Saint Martin odbyła się w swoim czasie tryumfalna premiera „Cyrana”, za którą poszedł paruletni cykl przedstawień codziennych z Coquelinem w roli tytułowej.

Praski teatr miejski ogłosił plan repertuaru na sezon bieżący. Grane będą dzieła ze wszystkich literatur europejskich, w tym cztery rosyjskie. Polskiej sztuki nie ma żadnej.

MUZYKA

Pierwszym kapelmistrzem Opéra Comique został p. Bigot, dyrektor paryskiej orkiestry.

Balet polski jedzie do Ameryki. W Warszawie zaczął próby zespół baletowy, który objeżdża Amerykę północną i południową z „Panem Twardowskim” Różyckiego, z „Weselem w Ojcowie” i „Kupała”. Zorganizowała go p. Halina Bruchówna, przebywająca od lat w Ameryce aktorka warszawska, która zawiązała finansującą ten objazd spółkę „Ballet Polonais Corporation” z kapitałem zakładowym stu tysięcy dolarów.

Nieznany Borodin. W papierach po kompozytorze rosyjskim Borodinie znaleziono w Moskwie nieznana operę komiczną, która niedługo będzie wystawiona. Nosi tytuł „Bogatiry”. Jest ciekawą z tego względu, że Borodin użył w niej parodystyczne motywy Verdiego, Meyerbeera, Offenbacha, Rossiniego i swoje własne.

KRAJOZNAWSTWO

Górale jada po Polsce. Co roku grupy góralskie w regionalnych strojach urządzają wycieczki po Polsce. W tym roku zbiorą się w Krakowie, pojedą do Łwowa na Targi Wschodnie, potem do Warszawy na wystawę metalurgiczną i wrócą przez Kraków do domów. Wycieczka zaczyna się 12 września i potrwa do 20.

SZKOLNICTWO

„Mówią wieki”. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich wydało czwartą część wypisów p. t. „Mówią wieki”, opracowanych przez Juliusza Balickiego i Stanisława Maykowskiego na czwarty rok nauki języka polskiego w gimnazjach. Wypisy z dzieł wybitnych pisarzy podzielone są na cztery cykle: pierwszy — „praca od podstaw” obejmuje okres pozytywizmu, drugi — „wytężać słuch” — okres „Młodej Polski”, trzeci — „na oczyszczony łono” — czasy wojenne i czwarty — „znówu razem” — twórczość w Polsce Niepodległej. (tk)

KOLEJKA NA WŁASNE OCZY

„Kasprowy” rok temu i dzisiaj. — W cepperskiej niewoli. — Kraina śmieci. — Dowożą je wagoniki. — Gruz i kamienie. — Miejsca dla rodziny Goldbergów! — I dla ich ogrzyków. — Nowe ścieżki dla kolejkowych gości. — Główny błąd kolejki: to, że jest. — A jak się kalkuluje? — Zniżki bez końca. — Czy co pomoga? — Przeciw „obserwatorium” protestują obserwatorzy. — Park Narodowy idzie. — Co będzie z Kasprowym?

Wyjeżdżałem ubiegłego roku ze Zakopanego w połowie sierpnia. Jedną z ostatnich wycieczek pożegnalnych był spacer w okolicy Kasprowego. Podwójnie pożegnalny, bowiem miałem znaleźć się w Tatrach dopiero za rok i... nigdy już nie zobaczyć Kasprowego bez odrutowania kolejką. Już kopano drogę na Myślenickie Turnie; chciałem jeszcze zrobić serię „ostatnich” fotografii wierchu, który miał popaść w niewolę cepperską.

Gdy dojeżdżałem tego lata do Zakopanego, schodziło południe w jasnym słońcu, dobrze Tatry widziałem. Pierwsze i najciekawsze spojrzenia skierowałem naturalnie w stronę Kasprowego. Wiadomo, że końcówka stacja kolejki nie stoi na właściwym szczycie wierchu, lecz nieco poniżej, na zachodniej grani. Muszę przyznać, że tylko wprawne oko odróżni ze Zakopanego ten prostokątny budynek od okolicznych turniczek. Wagoników też prawie nie widać; chyba że jadą wzdłuż ciemnej ściany północnej; wtedy (i to nie z każdego miejsca) dostrzeżę się ruchomy, jasny punktik.

Na drugi dzień przechodziłem koło Kuźnicy, gdzie zaczyna się jazda. Ze wszystkich trzech budynków stacyjnych, ten wydał mi się stosunkowo najbardziej „przystosowany” do okolicy. Otoczenie wszakże jest tak skandalicznie rozgrzebane i zaśmiecone, że nawet przysłowiowe już zakopiańskie roboty uliczne dadzą się przyrównać do kuźnickiego rozgardjaszu. Przypuścimy jednak, że za lat parę Kuźnice zostaną przywrócone do porządku.

Idę trasą kolejki w górę doliny. Na każdym kroku papiery i śmieci; lecz na zmizerowaną murawę tak gęsto, jakby w wagonikach specjalnie starano się o powietrzne wyprzatanie brudów. Obszerne rąbanisko przed Halą Goryczkową, porasta młodnik smerkowy i obiecuje, że za kilka lat, zamieni się w las. Z góry słychać krzyki, tłuczenie młotów, huk spadających kamieni. To na Myślenickich Turniach pracują robotnicy. Oczywiście roboty na czas nie skończyli i ciągle jeszcze zakłócają górski spokój.

Teraz posuwam się równoległe do kolejki Doliną Goryczkową i obserwuję wysoko nademną przerabaną w gęstwinie kosodrzewu ścieżkę dla amatorów schodzenia na piechotę. Nie jedyną to uszkodzenie roślinności! Na grani całe procesje; nikomu nie przyszłoby do głowy biadać nad wznagającym się ruchem turystów, w tem jednak rzecz, aby umieli się oni przyzwyczają do obrzydliwego widoku, tego spotyka tęgi uraz wzrokowy: miejsce końcowego przystanku zasypane hałdami gruzu i kamieni. Pełno desek, śmieci, nieuprzątniętych papierów. W zбочu wycięto poziomą i szeroką na metr drożynę na Suchą Przełęcz, widocznie w troskę, aby broń Boże rodzina Goldbergów nie zmęczyła się wspinaniem. Bo, o tych Goldbergów właśnie chodzi. Żydów tu jest mnóstwo. Poubierani dziwnie, wprowadzają ze sobą gwar, hałas, charkot żargonowy, rozrzucają papiery, resztki jadła — i nikt nie może (i nie chce) zwrócić im na te barbarzyne uwagi. Na Beskidzie ciasno od takiej ludzkiej ciżby a trawista dotychczas grafi w stronę Suchoj Przełęczy została dokumentnie wydeptana. Słychać, że Polskie Towarzystwo Tatrzańskie zabiera się (mimo powziętych niedawno uchwał o niebudowanie nowych szlaków) do zakładania wygodnej percy z Kasprowego na Liljowie i nawet dalej, aż na Swinicę. To jeszcze nie wszystko; na przyszły sezon ma się zacząć budowanie nowej ścieżki graniowej przez Goryczkową Czubę, Suchy Kondracki na Czerwone Wierchy i Giewont. Wszystko dla wygody kolejkowych gości.

Wiadomo, że sama kolejka nie jest

jeszcze głównym elementem, szpecącym krajobraz. Temu celowi służą jeszcze podtrzymujące linie słupy, prace przygotowawcze i rujnowanie terenu (kiedy zdoła na przerabanej linii wyrosnąć nowy las?). Sama kolejka nie jest ani ładna ani brzydka i nie w tem tkwi istota sporu. Dość na tem, że jest. Wprowadza ona pośrednio tyle obcego Tatrom elementu, który zawsze okazuje się szkodliwy, że trudno nie troszczyć się o los przyszłego Parku Narodowego.

Inna rzecz, że opinia o bliskim bankructwie kolejki jest w Zakopanem dość powszechna. Może dlatego, że właściciele starają się wszelkimi sposobami podtrzymać swą imprezę, która widocznie tego potrzebuje. Ogłoszenia o darmowym przewozie dzieci rozlepiono po całym Zakopanem; reklamowany podwieczorek na Kasprowym nie udał się, bo deszcz lał tak rzęście, że nikomu nawet nosa nie chciało się pokazać na Krupówkach. „Kolejka na wysprzedaży” — oto myśl, która nasuwa się na widok mnóstwa propagujących zniżkę afiszów. Wiadomo, że kalkulacja opierała się na 462 biletach sprzedanych dziennie przez cały rok; wtedy unikłoby się deficytu. Czy tak jest w istocie? O niezapłaconych jeszcze sumach za budowę i rozbudowę mówi się na ucho w Zakopanem fantastyczne rzeczy.

Na szczycie Kasprowego ma stanąć „jeszcze tylko” jakieś obserwatorium. Głośno było na wiosnę o projekcie obserwatorium astronomicznego. Rzeczoznawcy byli temu kategorycznie przeciwni, Polskie Towarzystwo Astronomiczne jednogłośnie uchwaliło sprzeciw. Co do meteorologii, to nie trzeba osobnego gmachu. Wystarczy jeden pokój z ubikacją „szynku” na Kasprowym. Odpadnie wtedy pozór (i „podrywka”), że kolejka w razie bankructwa nie będzie mogła być zdjęta, bo musi obsługiwać „naukową instytucję”.

Popularny PIM, czyli Polski Instytut Meteorologiczny lepiej uczynił, zdaniem fachowców, opłacając obserwatorów, którzyby obsługiwali już ustawione aparaty do wiatrologii, niżeli budując nowe gmachy. Za darmo nikt prowadzić nie będzie poważnych i przydatnych na coś obserwacji.

O zaśmiecaniu Suchoj Doliny Kasprowej odpadkami ze szczytu niejednokrotnie już pisano. Wody na wierchu nie ma. Wodociąg z Zielonego Stawu Gąsienicowego miałby około 300-metrową różnicę wzniesień; w jaki sposób dałoby się go przeprowadzić pod ziemią (kamieniami z moren połodowych) — o tem chyba żadnemu z inżynierów nawet się nie śniło. Rury nad ziemią nie rozwiążą trudności, bo cóż się z wodą stanie, gdy mrozy chwyć niezolowany niczem wodociąg? A koszty?!

W Tatry wielkimi krokami idzie Park Narodowy. Myśl, przed 48 laty rzucona z Poznańskiego przez „Księżdza Wielkopolanina” o zamianie Tatr na Park Narodowy im. Adama Mickiewicza — zaczyna powoli zamieniać się w czyn. Po uregulowaniu ważnej kwestji własności góralskiej powinno się oczyścić stajnię Augjasza na Kasprowym. Herkules do tej pracy napewno się znajdzie!

Dr. Jerzy Młodziejowski
Poznań

Książki nadesłane

Kazimierz Nitsch: „Pisownia polska”. Przepisy. Słownik. Według Komitetu Ortograficznego Pol. Ak. Um. z roku 1936. Lwów — Warszawa, 1936. Książnica-Atlas.

Włodzimierz Jarosz i Adolf Kargol: „Polska. Dawne dzieje i dzisiejsze urządzenia”. Podręcznik do nauki historii na VI kl. szk. powsz. 2 stopnia. Kurs A Lwów 1936. Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

Stanisław Dobraniecki i Benedykt Kubiś: „Na zagonie”. Czytanka polskie dla III klasy szk. powsz. I stopnia. Kurs A. Lwów 1936. Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

Kazimierz Kałkowski: „W walce o

człowieka”. Warszawa 1936. Dom Książki Polskiej.

NAUKA

Badania psychologiczne u różnych narodów. Znany psychotechnik warszawski S. M. Studencki wydał statnio dzieło, traktujące o psychologii narodów („Psychologia porównawcza narodów”. Warszawa, 1935, str. 141). Dzieło bezsprzecznie zasługuje na uwagę, choć może tytuł jest zbyt pretensjonalny i obiecuje za wiele. Autor sam badań nie przeprowadzał, lecz referuje nam w sposób żywy i interesujący wyniki badań, przeprowadzonych masowo w poszczególnych krajach. Z największym rozmachem przeprowadzono je w Stanach Zjednoczonych; są one z tego względu szczególnie ważne, że objęto nimi przedstawicieli najrozmaitszych ras i narodowości, zamieszkujących Stany. Różnice między rasami są ostre i niezmiernie charakterystyczne. Poza badaniami Amerykanów, autor uwzględnił także badania, przeprowadzone w Niemczech, Francji i Italii. Brak natomiast danych z Anglii i jej dominionów, również skąpe są dane o Słowianach. Książka nie ma pretencji do głębokiego, wyczerpującego ujęcia psychologii poszczególnych narodów. Referuje tylko badania w sposób sumienny, a zarazem ciekawy i ponadto w sposób zupełnie przystępny.

Nowe „Zapiski” toruńskie. Towarzystwo Naukowe w Toruniu okazuje dużą żywotność, czego dowodem są jego liczne publikacje. Obecnie mamy do zanotowania ukazanie się nowego zeszytu Zapisek Towarzystwa Naukowego w Toruniu (nr. 5/6 t. X), który to zeszyc ma ścisłą łączność z Poznaniem. Przeglądając bowiem treść zeszytu znajdujemy zarówno wśród autorów rozpraw jak i recenzji ludzi związanych z naszym Uniwersytetem. Obok bowiem ks. prezesa Mańkowskiego, który zamieścił wspomnienie o nominacji ks. Leona Rednera na biskupstwo chełmińskie 1886 r. znajdujemy samych wychowanków naszego Uniwersytetu. Z seminarjum bowiem prof. Tymienieckiego wyszli zarówno mgr. Magdański, który omówił normy religijne w toruńskich artykułach wotalnych, dziś nazywalibyśmy je może pewnego rodzaju przepisami policyjnymi. Drugim uczniem tego samego profesora jest p. Trzebiński, który zebrał i ogłosił wykazy czynszów toruńskich płaconych około roku 1330. W dziale recenzji obok tych samych badaczy spotykamy nazwiska dr. Górskiego, docenta U. P., oraz dr. Willaume'a, ucznia prof. Skałkowskiego. Z tego więc widzimy dowodnie, że nasi historycy opuszczający ławy uniwersytetu poznańskiego żywe wynoszą zainteresowanie sprawami Pomorza”. (J. St.)

ZE ŚWIATA FILMU

Nowy film Pauli Wessely. Słynna salzburska Gretchen w „Fauście” jest, jak wiadomo, znakomitą aktorką filmową. Obecnie nakręca na Węgrzech film p. t. „Julika”.

**W następnym Dziale:
RĘCE TOSCANINIEGO**
list z Salzburga — przez
Romna Padlewskiego.

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły”. Nr. 13. Treść: J. Przewoźny: „Plan wychowania”. — A. Wrotniak: „Środowisko w wychowaniu oraz w nauczaniu rachunków”. — M. Szymczak: „Cykliczność w programach szkół I stopnia”. — M. Bubniak: „Uwagi o rozkładzie materiału rachunkowego w czwartej klasie”. — M. Bubniak: „Wypełnianie rubryk w dzienniku lekcyjnym”. — L. M.: „Ile i które wypracowania pisemne ma nauczyciel poprawiać”. — Uwagi dyskusyjne. — Nasze Echo. — Wycinki. — Różne wiadomości. — Adres Red. Poznań, Wielka 18.

„Myśl Narodowa” Nr. 36. Treść: Z. Krasnowski: „O polskości i jej obecnym kalectwie”. — F. Konecny: „Rodowód monizmu prawniczego”. — B. Gębarski: „Teodor II i Jan IV”. — W. Jabłonowski: „Z okazji jubileuszu Ch Maurras’a”. — A. Chojecki: „Film z Krzemieńca”. — Z. Wasilewski: „Na wiodni”. — Głosy — Nauka i literatura — Zmarli — W rozmównicy — Argus: „Pokłosie”. — Na marginesie — Adr. Red. Warszawa, al. Jeruzolimskie 17.

Z ŻYCIA KOBIET

Autorytet kobiety

Podstawą normalnej organizacji społecznej jest autorytet. Jest on czynnikiem regulującym zarówno życie zarobkowe, jak rodzinne, jest nieodzowny w każdej instytucji, jeśli ma się ona rozwijać pomyślnie.

Bardzo wiele rozważań poświęcono dotąd autorytetowi kobiety w rodzinie oddając cześć matce i żonie i przyznając jej ważną rolę w ośrodku domowym. Mniej jednak zajmowano się rolą autorytatywną kobiety w życiu zarobkowym, przecząc pewne błędne nawyki i uprzedzenia, jakie zakorzeniły się już nagminnie w tej dziedzinie.

Powszechnym zjawiskiem w jakimkolwiek biurze, czy nawet magazynie jest to, że interesant ogląda się przede wszystkim za mężczyzną, a dopiero nie znajdując go w swoim polu widzenia zwraca się nolens volens do urzędującej kobiety. Pod tym względem zresztą kobiety są bardziej radykalne od mężczyzn, jawnie i nieraz z rozbrajającą naiwnością szukają instancji męskiej, jako najbardziej autorytatywnej.

Kierownictwo

Przyczyna takiego ustosunkowania się społeczeństwa, szczególnie kobiecego leży zewnętrznie w tym, że naogół stanowiska kierownicze znajdują się rzeczywiście w przeważającej ilości wypadków w rękach mężczyzn, ale jednak nie zawsze, stąd należy właściwie zbadać inne, wewnętrzne źródła tego specjalnego nastawienia. Przyczyny te są głębsze, może gra tu rolę dalekie oddziaływanie atawizmu tych warunków społecznych, gdy rola kobiety była w całym układzie społecznym raczej drugorzędna, a może więcej jeszcze w tym, że życie zawodowe kobiet jest przez ogół mniej przemyślane i rozumiane, niż życie kobiety w rodzinie. Autorytetu matki bowiem nikt nie kwestjonuje, a również znaczenie kobiety jako pani domu jest pojęciem dla wszystkich przystępnym.

Autorytet

Brak właściwego ustosunkowania się do roli autorytatywnej kobiety w życiu zawodowym najjaskrawiej przejawia się tam, gdzie pewna instytucja zatrudnia ilościowo więcej kobiet niż mężczyzn, gdzie więc wyraźnie rysuje się układ wzajemnych kompetencji i podział władzy pomiędzy poszczególne kobiety. Weźmy jako przykład jakąkolwiek uczelnię żeńską znajdującą się pod żeńskim kierownictwem. Trudno uwierzyć, o ile nie miało się sprawy te bliższego wglądu ile w środowisku tem gromadzi się zapasów gorczy, wzajemnych pretensyj, żalów, zawiści, zazdrości, czy nawet złośliwej mściwości. Regulowanie życia jest tu bardzo trudne. Ta sama kobieta, która bez zastanowienia i bez sprzeciwu poddaje się dyktandom męskiej, ta sama buntuje się wewnętrznie i stawia bierny opór, gdy zmuszona jest uleść autorytetowi innej kobiety. Jest to nieraz zupełnie nieświadomienie, wydaje się, że chodzi o inne sprawy a natury czysto formalnej, czy może o kwestję rzeczową, związane z pracą zawodową, a przecież nie, mamy do czynienia z przejawem psychicznym, z kompleksem kobiecym. Wszystko mięsi się w tem, niewypowiedzianem, a odczuwanym przeświadczeniu o nieróżniczkowaniu kobiet między sobą, mniej więcej w tym sensie: „dlaczego ona mi rozkazuje, przecież jest także, tak jak ja, tylko kobietą“.

Kompleks

Tego kompleksu psychicznego na tle podziału władzy niema w tem znaczeniu w środowiskach męskich. Różnica, polegająca czy to na właściwościach kwalifikacyjnych wogóle, czy na różniczkowaniu socjalnym, majątkowym, umysłowym na stopniach służbowych itp. uznana jest za rzecz normalną i naturalną. Człowiek pracujący nie wychodzi z założeń równości ludzi między sobą, tylko dlatego, że są mężczyznami, może on mieć własne kompleksy klasowe, ale nie te, które tak często mają kobiety, przenoszące zagadnienie płci na teren pracy zawodowej.

Można zresztą zaobserwować ciekawe zjawisko. Otóż w instytucjach o mie-

szanym składzie pracowników, mężczyźni poddają się bez oporu autorytetowi kobiety, jeśli układ stopni służbowych takie stwarza warunki, są bowiem przyzwyczajeni do pewnego porządku społecznego, który wymaga normalizacji podziału władzy, podczas gdy kobiety wprowadzają zawsze dysonans w ten ład społeczny, jeśli tylko sytuacja jest tego rodzaju, że władza na danym odcinku pracy znajduje się w rękach innej kobiety.

Z tych przyczyn zdarza się bardzo często, że kobiety, stojące na czele instytucji, wyłącznie od nich zależnej, np. właścicielki przedsiębiorstw handlowych, czy przemysłowych dobierają sobie jako pracowników siły męskie, w przeświadczeniu, że łatwiej im będzie nimi dysponować. A nawet w tak małych ośrodkach, jak gospodarstwo domowe zaobserwować można śmieszny nieraz w swych przejawach fakt, że pracownica ręczna lepiej obsłuży pana domu, niż panią, nie zgłasza sprzeciwu, gdy mężczyzna akcentuje nieraz w sposób brutalny swoją władzę, ale uważa sobie za ubliżenie osobiste, gdy bardziej energiczny rozkaz padnie ze strony właścicielki mieszkanka.

Dla mężczyzny istnieją różnice wykształcenia i zdolności ludzi między sobą, dla kobiety różnice te nie wcho-

dzą w rachubę, może ona conajwyżej zrobić ustępstwo na rzecz pozycji socjalnej, czy majątku męża innej kobiety. Ale ustępstwo to, skierowane jest właściwie pod adresem, ukrytego poza tamtą kobietą mężczyzny.

Sedno rzeczy.

Z tych więc przyczyn łatwiej normalizują się stosunki kobiet w rodzinie, gdzie istnieje zawsze instancja męska, a trudniej w pracy zawodowej, gdzie instancji tej często braknie.

Cała ta kwestja jest paląca, gdyż u jej źródeł tkwi nieraz przyczyna bezrobocia szerokich rzesz kobiecych. Każda organizacja pracy bowiem wymaga, jako czynnika zasanicznego autorytetu, i to autorytetu uznawanego spontanicznie, z pełną dobrą wolą i bez wewnętrznego sprzeciwu, a gdzie tego osiągnąć nie można tam niema mowy o normalizacji pracy. I tej prawdy muszą nauczyć się współczesne kobiety, które nie są równouprawnione z mężczyznami we własnym swoim przekonaniu i nie posiadają dotąd zrozumienia dla indywidualnej wartości człowieka, niezależnie od tego, czy jest nim kobieta, czy mężczyzna. Dopuki kobieta nie wydobędzie się z tego prymitywizmu przeceniania znaczenia płci, tam gdzie wcale o to nie chodzi, dopóty warunki pracy zawodowej kobiet nie będą mogły uleść poprawie. Kobieta, pracująca zawodowo musi zrozumieć znaczenie autorytetu i wartość przystosowania się do rzeczywistych norm życia.

Czynny udział w wojnie domowej kobiet hiszpańskich po stronie komunistów wywołał potępienie w całym świecie cywilizowanym. Opinię kobiet ratują ciche samarytanki, siostry miłosierdzia, opatrujące rannych powstańców.

Katolicki Związek Kobiet w okresie sprawozdawczym

Wyszła drukiem przed kilku tygodniami skromna w rozmiarach publikacja, lecz bogata w treść informacyjną książeczka p. t. „Sprawozdanie Katolickiego Związku Polek“ za rok 1935.

Sprawozdanie to zaopatrzone jest w krótkie doniesienia oraz wyczerpujące w swej poglądowości tablice, które niezmiernie prosto i w znacznym skrócie przedstawiają działalność K. Z. K. na terenie całej Polski. A więc naprzód stwierdzamy, gdzie są siedziby organizacyjnej K. Z. K. w poszczególnych diecezjach, dowiadujemy się o roku założenia ich, o ilości oddziałów i członkiń.

Dalsze tablice przedstawiają w taki sam graficznie uproszczony sposób prace Zarządów Stowarzyszeń, uwzględniając osobno tok pracy organizacyjnej w diecezjach, jak religijny, wychowawczo-oświatowy, charytatywny, gospodarczy i higieny. Osobno traktuje się imprezy, a całość zamyka zestawienie rachunkowe za rok 1935. Dla niewtajemniczonego w arkanach organizacyjne przedstawiają trudności pewne określenia ustalone w organizacjach a zwykłym czytelnikowi pojęciowo niedostępne. Lecz jest to sprawozdanie wewnętrzne niejako i nieprzeznaczone dla szerszych pozaorganizacyjnych warstw czytelników.

Natomiast uderzają nas niektóre rubryki swą wymową cyfrową i treściową. Znajdujemy tam pod tytułem

„Dział wychowawczo-oświatowy“ taką rubrykę: Nauczono czytać analfabetów... i w odpowiedniej dziedzinie cyfr oraz terytorjum, gdzie daną pracę wykonano. Czytamy więc, że np. w r. 1935 w diecezji lubelskiej nauczono czytać 13 analfabetów, w łódzkiej 25, w płockiej 14, w warszawskiej 23, w wileńskiej 30, w wrocławskiej 29 itd. Czytamy dalej, ile rozdano książek pism, ulotek, widzimy wykaz czytelni i bibliotek, stwierdzamy statystykę czytelniczą itd.

W dziale religijnym przekonujemy się o rodzajach praktyk religijnych oraz o opiece nad zabytkami religijnymi, np. nad krzyżami przydrożnymi. Dział charytatywny przedstawia się bogato w swoich wynikach i obejmuje swą działalnością przytulki, ochrony, przedszkola, kursy, kolonje letnie, szpitale, „Caritasy“. W zakresie gospodarczym i higieny urządzano kursy, odczyty itp.

Przyznać trzeba, że działalność K. Z. K. jest imponująca w swoim zasięgu i pożyteczna dla społeczeństwa. Organizacja łączy 20 katolickich Stowarzyszeń Kobiet z całej Polski, podzielonych terytorjalnie systemem diecezjalnym. Władzą naczelną K. Z. K. jest zarząd, do którego należą prezeski, lub wiceprezeski wszystkich organizacji diecezjalnych.

Duchownym i religijnym doradcą Związku z tytułem asystenta Związku zamianowany jest przez Episkopat ks.

prałat dr. Bross. Prezeską organizacji całej jest p. Zofja Rzepecka z Poznania, a dyrektorką p. Janina Strawińska. Przy takim zgrupowaniu zarządu siedzibę centralną stał się Poznań, nadający ton i dyrektywy całej organizacji. Tu mieszczą się biura centralne Związku pod kierownictwem dyrektorki p. Janiny Strawińskiej. W Poznaniu też ukazuje się miesięcznik „Zjednoczenie“ pod redakcją dr. Heleny Erzepki.

Oprócz tego pisma wydawano jeszcze poszczególne tomiki ukazujące się pod generalnym tytułem „Biblioteczki Wykładowej“ oraz zainicjowano wydawnictwo „materiałów wieczornicowych“.

K. Z. K. współpracuje z Międzynarodową Unją Katolickich Organizacji Kobietych oraz bierze udział w uroczystościach o znaczeniu ogólnopolskim przez wydelegowane z centrali prezeski.

Zaznaczała się również współpraca w Katolickim Studium o rodzinie wśród Kat. młodzieży żeńskiej oraz w żeńskich zakładach wychowawczych.

Przysposobienie gospodarcze kobiet

Ostatni Zjazd Walny Związku Pań Domu ujawnił niewesoły stan naszych gospodarstw domowych. Czytamy na temat ten następujące uwagi w piśmie warszawskich:

„Wstydliwie kryjąca się w murach prywatnych mieszkań smutna prawda o niechlujstwie i wadliwej gospodarce finansowej poważnego odsetka rodzin, zostaje nareszcie wydobytą na jaw, by wielkim głosem domagać się środków zaradczych.

Dla realizacji poprawy tych stosunków trzeba współpracy dwóch stron: inicjatywy władz szkolnych, zainteresowania i poparcia ze strony społeczeństwa.

Nasze szkolnictwo zawodowe żeńskie w trosce o związanie nauczania z życiem nie mogło pominąć gospodarczego szkolenia kobiet. I nie pominęło. Rozpoczynający się rok szkolny przynosi nam nowy typ uczelni: Szkoły przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym.

Zadaniem ich jest „praktyczne przygotowanie kobiet do prowadzenia własnego gospodarstwa na różnym stopniu zamożności oraz wyszkolenie kadr fachowych i odpowiedzialnych pomocnic domowych.“

W szkołach tych przysze panie domu studują razem z kandydatkami na służące. Zróznicowaniu uległy szkoły przysposobienia jedynie na podstawie cenzusu naukowego kandydatek: szkoły I stopnia przeznaczone są dla absolwentek szkół powszechnych, II stopnia dla absolwentek gimnazjów i liceów. Czas trwania nauki wynosi w każdej 10 miesięcy.

Największą ilością godzin dysponuje nauka czynności praktycznych, wdrażająca odradzając uczennice do racjonalnej gospodarki materiałowej i pieniężnej; „Organizacja gospodarstw rodzinnych“ wraz z „rachunkowością“ wpaja w uczennice przeświadczenie o konieczności zrównoważenia rozchodu z przychodem, pobudza ich zainteresowanie i ambicję drogą ćwiczeń konkursowych, daje im wiadomości o domu rodzinnym, jako o jednostce gospodarczej i kulturalnej oraz elementarne wiadomości ekonomiczno-prawne. W zakresie związanym z funkcjonowaniem gospodarstw rodzinnych (organizacja opieki społecznej, produkcja i wymiana i t. p.). „Nauka o człowieku“ zaznajamia uczennice z budową i czynnościami organizmu ludzkiego z wymogami higieny indywidualnej i społecznej.

W bieżącym roku powstaje kilkadziesiąt szkół przysposobienia, z przewagą szkół I stopnia. W Warszawie mieszczą się one na Mokotowskiej 1, Kazimierzowskiej 60, Teresińskiej 9 i Zabłocińskiej 20.

Pierwsza z nich jest zespołem szkół I i II stopnia. Wyposażono ją nie tylko w kuchnię — laboratorium i kuchnię grupową, pralnię z prasownią, szwalnię, piwnicę, spiżarnię, lecz i w t. zw. „ognisko rodzinne“ — (małe pensjonaty), będący terenem praktyki uczennic w warunkach, stanowiących odbicie pracy w domach rodzinnych.

Tak pomyślane szkoły przysposobienia staną się niewątpliwie potężną dźwignią gospodarstwa jednostkowych, a tem samym przyczynią się do uzdrowienia gospodarki narodowej.“

36-ta Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

Dziś, w pierwszym dniu ciągnięcia 4-ej klasy 36-ej Polskiej Państwowej Loterii Klasowej, wygrane padły na numery następujące:
Po 10.000 zł na nr.: 80551 166878 171294.
Po 5.000 zł na nr.: 27072 111249 114313 126449.
Po 2.000 zł na nr.: 1093 8185 13210 14196 18555 34252 41536 46144 74105 87908 87005 105499 138208 145598 169060.
Po 1.000 zł na nr.: 457 11543 13216 15540 16288 25317 27264 32630 33146 44065 45637 54393 67384 68735 73705 75903 90909 94314 96810 97626 98353 101222 115204 120855 122456 136494 141098 147973 150502 158000 179315 180005 186669 186940.

Uwaga. Pilnie badać tabelki

W każdej tabeli znajduje się **dużo wygranych z kolektury Zygarłowskiego**
Poznań, 27-go Grudnia 12

nr 1738-c7

Po 200 zł na nr.:

160 214 65 312 67 88 89 433 87 38 81 526 94 829
 43 98 1083 104 67 578 616 60 80 831 45 912 2106
 20 88 243 389 531 90 608 729 823 66 933 3012 16
 67 79 131 205 12 58 490 751 812 72 4037 164 423
 67 76 648 800 5415 29 77 927 73 6049 204 304 8
 543 656 710 20 7054 64 123 263 89 52 578 803 67
 909 8251 327 64 644 771 814 9105 7 215 91 387 618
 59 10057 136 223 80 355 94 432 605 800 56 926 35
 82 11081 144 272 73 585 647 96 12135 43 496 607
 803 911 13075 120 220 27 313 28 636 88 99 707 995
 14028 295 385 409 15556 831 45 78 993 16157 325
 477 725 82 917 17260 360 596 647 52 714 99 842
 59 18043 185 506 833 46 916 19245 382 98 400 33
 78 80 547 77 869 936 20153 842 539 96 611 29 47
 802 13 21049 346 52 54 549 614 64 95 755 22091 132
 200 60 70 78 457 635 68 739 925 23132 88 224 869
 412 20 915 42 24043 131 265 83 529 47 59 837 903
 953 25070 257 75 422 36 578 846 953 64 26006 19
 96 193 292 639 732 990 27043 118 244 50 563 68 80
 641 85 740 28026 54 61 116 41 87 283 87 443 643
 61 91 745 78 807 29168 212 23322 519 52 58 723
 30118 230 37 97 315 57 770 3110 67 96 203 53 350
 66 518 88 641 940 32022 70 72 8 87 138 64 877 84
 509 18 42 820 36 23021 104 48 51 336 412 502 889
 590 34003 739 92 35023 27 116 85 210 341 87 502
 679 701 36310 73 464 632 724 54 823 960 37126 78
 213 340 553.

33053 141 265 72 335 57 84 495 97 500 735 53
 903 5 39224 45 67 363 73 422 77 524 711 18 70 965
 40105 209 85 520 76 712 875 41125 53 280 480 529
 61 667 895 42057 130 219 20 376 419 48 71 597 638
 907 60 66 84014 79 202 28 415 64 552 791 44164 79
 270 87 459 606 34 854 45126 372 478 517 1 963 84
 718 66 863 46069 92 15 268 350 68 406 796 47003
 18 41 100 299 415 54 810 48069 73 86 226 509 58
 50086 428 34 598 646 742 47 877 936 51030 61 150
 211 643 845 930 52019 90 188 92 228 92 511 87 649
 763 965 53014 596 734 73 854 64 54358 66 532 660

WIELE WYGRANYCH PADA w kol. Dzierżanowskiego Gniezno, Chrobrego 2

Tg 1522

707 32 839 940 67 55144 298 375 612 34 963 56032
 79 264 66 322 480 536 658 921 82 57018 250 401
 651 702 9 87 58079 124 244 73 319 540 601 66 84
 876 981 59100 13 338 60021 56 90 174 83 240 337
 525 619 753 821 56 954 72 61073 152 250 360 513
 69 80 85 848 56 900 82086 131 239 332 452 39 530
 38 750 63041 160 252 358 66 477 693 737 69 70 91
 834 834 978 64035 199 202 91 753 65 813 930 65035
 114 31 499 528 42 75 639 910 66114 18 206 49 552
 616 894 95 969 67628 61 760 81 835 43 916 68043
 206 834 623 65 90 785 911 68 89095 293 362 631 84
 789 70035 195 238 48 354 76 464 98 743 51 99 906
 71125 356 422 24 535 44 59 614 724 48 808 40 72136
 37 273 326 407 584 97 630 65 742 73000 38 581
 699 777 838 79 954 74062 172 78 232 48 337 81 501
 28 93 637 898 915 52 57 75045 142 227 56 339 39
 64 459 597 628 828 63.

76000 120 39 54 256 88 390 409 696 98 773 800
 32 77062 119 39 243 44 516 35 610 78004 158 80
 280 397 455 586 641 848 49 79024 515 107 354 6 14
 36 64 621 771 851 80123 27 203 409 16 56 93 613
 81050 410 65 506 752 930 38 82002 116 96 311 479
 536 66 905 938 49 99 83276 677 961 84331 881 85150
 352 61 463 504 605 786 86235 403 507 10 74 945
 49 87065 240 69 475 528 607 62 88031 153 275 353
 416 88 89 537 39 769 853 959 67 89117 19 266 349
 429 549 91 606 32 756 57 85 969 90004 97 148 88 89
 214 333 643 807 30 32 54 91040 88 477 768 91 860
 92074 84 425 73 737 63 69 963 70 93099 90 336 718
 818 965 94156 224 587 824 44 633 95148 95 322 417
 633 96110 57 336 39 42 584 633 733 914 97004 468
 516 635 797 98005 210 433 40 92 660 750 397 99004
 158 222 359 510 52 100119 217 328 66 626 828 45
 77 101060 172 401 78 1228 861 916 45 102038 49 118
 251 510 90 103102 44 409 528 656 62 708 104065 77
 89 210 480 524 97 633 92 760 826 927 105294 330
 509 612 26 781 906 7 106160 304 646 884 85 99
 923 101724 60 278 82 95 467 533 623 752 970 108144
 61 253 321 642 835 920 109028 43 198 394 472 767
 110026 110 205 50 393 866 72 617 20 705 60 858

87 928 111189 212 340 406 528 41 609 727 804 112001
 103 349 610 998 113035 196 205 408 17 42 593 741
 62 79 833 996.

114056 215 19 428 95 641 44 71 720 90 976 115219
 307 445 84 649 51 63 818 116134 262 667 76 117080
 36 84 144 205 36 358 418 80 601 59 736 877 93 927
 68 118040 151 79 246 80 336 508 783 949 89 119028
 42 90 248 330 439 514 82 732 967 120061 378 418
 670 759 832 121112 50 202 44 67 321 36 39 89 99
 481 719 71 122142 58 74 296 460 66 625 33 34 37
 721 23 903 123022 227 646 65 821 124180 247 418
 70 94 500 131 81 53 56 62 627 81 777 895 992 125000
 227 90 301 676 727 67 815 54 58 64 920 78 90 126013
 114 200 43 426 576 83 609 31 76 702 7 840 64 959
 127100 213 49 546 57 638 92 747 57 806 128156 248
 59 62 87 462 559 82 605 821 33 85 89 129072 214
 54 92 439 55 58 97 921 130095 538 672 96 708 27
 48 58 940 82 131193 252 63 342 72 86 97 401 66
 92 94 617 54 782 854 132038 315 409 521 759 63
 863 931 36 51 72 133235 89 810 524 71 73 925 98
 134003 100 93 256 385 439 67 528 636 42 968 135091
 141 582 773 136205 10 491 514 649 79 406 137097
 253 162 503 50 94 863 931 138082 175 249 95 96
 128 64 537 139083 96 117 46 242 44 371 405 555 621
 69 721 140039 109 74 788 94 879 953 141016 25 63
 150 235 92 304 450 504 639 44 46 63 830 73 97
 142184 351 487 530 46 69 82 648 538 925 143004 88
 208 308 527 685 144156 174 573 640 980 972 89
 145275 529 734 866 98 997 149052 75 233 499 822
 147037 353 461 546 55 754 863 148017 175 454 586
 90 98 651 82 149015 131 63 242 83 84 526 37 56
 625 808 42 150127 32 333 403 32 151038 349 54 404
 59 590 34 110 781 840 80 933 38 53.

152054 73 122 246 175 523 840 956 153232 83 109
 276 89 653 793 831 154094 119 257 317 559 742
 155058 308 477 571 623 765 82 883 156011 225 664
 157024 273 729 60 899 158378 657 866 919 159002
 16 89 112 423 6779 708 70 160216 375 687 161167
 206 366 671 701 87 853 64 81 812 162007 56 134
 202 864 99 410 524 721 34 824 70 916 20 90 163012
 81 113 19 256 359 58 70 404 5 56 589 637 82 702
 826 160406 190 97 274 710 32 888 922 165103 319
 70 428 80 94 587 735 40 895 160627 77 251 485 89
 501 33 602 853 938 167031 51 103 25 272 83 311 426
 766 893 168066 98 135 236 126 497 636 787 941
 169014 125 268 462 593 785 959 170103 263 330 54
 92 544 846 60 171026 104 293 568 672 89 747 172151
 393 407 9 553 68 632 69 92 713 173026 109 229 47
 387 92 402 516 23 663 777 1774025 107 210 524 35
 783 937 74 77 93 175005 180 272 85 332 788 90 804
 176136 228 315 406 65 655 177178 96 411 19 546
 657 92 552 905 50 66 178046 120 340 497 528 615
 19 66 700 35 42 858 955 179265 349 93 411 603 782
 810 61 94 180119 343 74 96 441 81 518 46 616 838
 181322 72 89 298 368 504 733 931 182015 48 56 129
 817 410 575 716 40 53 183179 226 445 555 99 822
 976 184162 202 17 564 95 615 736 832 74 185029 61
 137 403 816 186268 348 705 67 81 856 946 187155
 74 204 407 33 597 619 966 188105 206 64 330 63
 448 66 567 623 59 716 875 950 189061 95 106 210
 321 554 851 989 190124 337 46 444 637 729 191401
 65 564 856 82 192123 27 200 59 66 558 83 672 91
 795 823 908 193072 139 54 91 200 350 401 519 29
 93 732 865 903 24 194003 73 311 587 847.

CIĄGNIĘCIE DRUGIE.

Po zł 200 na N-ry:

4 392 734 67 834 1074 435 699 767 2158 578
 626 74 3170 4055 214 311 469 888 5174 6023 95

65 73 294 340 466 666 902 108506 100373 402 5 549
 92 829 981 110164 365 603 891 111110 344 47 734
 83 885 98 919 113382 595.
 114454 921 115063 85 490 116161 260 708 831
 62 117175 457 85 741 52 899 118221 408 795 119056
 516 609 703 960 120333 740 56 890 121011 445 94
 599 744 804 36 122234 214 415 709 71 123052 216
 391 352 801 20 83 97 124219 352 568 125139 322
 96 431 85 644 126060 439 91 554 648 127168 360
 653 55 808 128025 210 71 657 64 822 924 129080
 479 130102 200 457 72 532 766 965 131813 52 55
 132240 309 79 443 854 133332 615 61 75 134019
 179 273 937 135166 667 97 833 73 988 136015 83
 784 977 137052 303 699 938 138190 656 838 139106
 407 606 876 140164 208 925 141458 142111 423 61
 604 871 923 143058 198 700 94 144513 58 145190
 235 566 906 27 146142 352 557 147054 539 148043
 148 72 149219 94 989 150312 427 650 851 931 151117
 33 448 640.

152162 388 406 635 49 819 906 153524 630 154137
 72 877 155087 140 503 24 907 64 94 156163 83 318
 699 711 33 73 822 157016 75 368 534 703 893 977
 158002 140 488 547 625 64 68 841 159294 416 875
 160426 95 582 927 161091 342 891 162171 75 90
 259 558 681 853 73 943 54 163176 98 348 406 55
 537 850 164041 139 277 750 78 84 88 165091 568
 753 928 166014 188 167129 582 83 626 49 723 862
 75 168460 921 169041 598 768 170148 592 676 882
 171174 498 682 859 172094 308 695 745 173123 75
 225 393 509 17 25 793 174056 190 33 832 916 175025
 519 623 177312 14 76 18 31 66 439 502 621 768
 879 994 178208 15 781 889 179090 131 213 356 426
 98 701 94 871 180667 779 872 180309 524 57 775
 839 96 182184 204 40 935 183163 407 609 75 93
 184228 485 772 76 996 183227 28 362 438 641 760
 180060 241 180244 316 46 541 890 229 188062 297
 407 35 844 180272 302 401 668 85 190163 244 49
 54 855 967 94 191140 92 518 79 647 861 66 192199
 234 443 919 193172 220 525 792 894 194029 287
 372 974.

Ciągnięcie 3-proc. premij pożyczki inwestycyjnej

1935 r. I emisji z dn. 9 września 1936 r.
 4-ty dzień losowania.

(Pierwsza liczba oznacza nr. serji, druga — nr. obligacji).

Po 500 zł na N-ry: 13-17, 26-26, 128-10,
 229-12, 271-23, 288-41, 312-24, 352-30, 430-
 -30, 482-20, 496-19, 551-24, 709-17, 735-10,
 738-22, 813-23, 938-23, 938-17, 983-24, 992-
 -20 1037-23, 1171-20, 1208-22, 1276-23, 1418-
 -30 1508-24, 1555-23, 1653-20, 1799-17, 1915-
 -10, 1988-23, 2069-30, 2118-20, 2110-20, 2121-
 -10 2347-10, 2499-26, 2525-24, 2536-10, 2588-
 -10, 2610-26, 2632-17, 2697-22, 2722-24, 2757-
 -12 2755-17, 2789-23, 2830-24, 2843-26 2967-
 -30 2982-12, 3042-26, 3059-26, 3113-12 3231-
 -17, 3251-30, 3305-26, 3403-22, 3487-12, 3525-
 -30, 3562-22, 3577-41, 3605-41, 3644-20, 3754-
 -41, 3833-12, 3923-22, 3931-24, 3842-30, 3812-
 -23, 3873-30, 3953-23, 3997-26, 4025-17, 4048-
 -20, 4114-24, 4329-26, 4363-17, 4461-90, 4564-
 -24, 4611-41, 4677-10, 4729-22, 4927-41, 4957-
 -10, 4991-41, 4992-30, 5001-10, 5032-30, 5156-
 -24 5207-26, 5247-22, 5325-10, 5500-12, 5791-
 -26, 5799-17, 5916-24, 5865-23, 5867-30, 5990-
 -24 6024-30, 6014-24, 6069-23, 6179-17, 6286-
 -26, 6353-90, 6507-12, 6638-30, 6750-41, 6786-
 -12 6904-12, 6913-26, 6950-20, 6978-22, 7040-
 -22, 7056-24, 7099-17, 7123-26, 7128-12, 7191-
 -10, 7257-20, 7424-10, 7452-10, 7567-26, 7572-
 -23, 7654-41, 7840-10, 7896-22, 7916-30, 8009-
 -24, 8121-23, 8306-23, 8463-4

Skład Polski na mecz przeciw Niemcom

Skład reprezentacji piłkarskiej Polski na mecz z Niemcami został ustalony w sposób następujący:

bramka — Albański (rezerwa Tatus);
obrona — Szczepaniak, Martyna (rez. Jezewski, Doniec);
pomoc — Kotlarczyk II, Wasiewicz, Dytko (rez. Góra);
atak — Piec, Matjas, Szerfke, God, Wodarz (rez. Smoczek).

W składzie tym mogą jeszcze zajść zmiany. Mianowicie istnieje możliwość zmiany linii obrony, ponieważ dopiero w piątek badanie lekarskie wykaże, czy Martyna ze względu na ostatnie kontuzje będzie mógł wziąć udział w zawodach. Ostateczne ustalenie składu nastąpi zatem dopiero w sobotę.

Kolarstwo

W klasyfikacji indywidualnej biegu Berlin — Warszawa po dwóch etapach prowadzi Niemiec Scheller, który osiągnął czas 8 g. 53:10. Pierwszy z Polaków, Zieliński, znajduje się dopiero na 12 miejscu z czasem 9 g. 07:35,4, 13 miejsce zajmuje Starzyński, 15 — Oszejnikow, 16 — Kapiak Józef.

Lekka atletyka

Bieg na przelaz na trasie około 4 km. urządza K. S. M. M. Poznań - Fara. Start i meta na boisku Sokola. Badanie lekarskie zawodników odbędzie się o godz. 10.30 na boisku. Wpisowe, 50 gr. od zawodnika przyjmuje: drh. Onderka Zb. ul. Szewska 3. (kom)

Zawody o mistrzostwo K. S. M. M. Dorożne lekkoatletyczne mistrzostwa oddziałów Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży z terenu województwa poznańskiego odbędą się w dniach 12 i 13 bm. na arenie P. W. K. Początek w sobotę o godz. 17, w niedzielę o 14. Zawody zapowiadają się bardzo ciekawie z uwagi na liczny start czołowych zawodników K. S. M. M. Najliczniej oprócz poznańskiego reprezentowane będą ośrodki: Bydgoszcz, Gniezno, Ostrów, Jarocin, Międzychód, Czarnków, Zbąszyń i Chodzież. Ogółem zgłoszono dotąd 174 zawodników.

Drużynowo oddziały walczą o wędrowny proporzeczek poznańskiej centrali K. S. M. M., a ponadto dla najlepszego zawodnika ufundowała firma złotnicza Kamieński, Poznań Pl. Nowomiejski 5 pomysłowy puchar przechodni.

Program zawodów obejmuje biegi 60, 100, 200, 800, 1.500 i 3.000 m, skoki wzwyż, wdal, o tyczce i trójskok, rzuty dyskiem, oszczepem i kulą oraz sztafety olimpijską i 4x100 m. W sobotę odbędą się przedboje, a w niedzielę rozgrywkę finałową.

Polak Nowak na liście najlepszych lekkoatletów Belgii. Po raz pierwszy na opublikowanej w Belgii liście najlepszych 10 lekkoatletów znalazło się nazwisko Polaka, Jana Nowaka. Nowak figuruje na drugim miejscu na 3.000 m z czasem 9:08,4, a na szóstym miejscu na 1.500 m z czasem 4:17,3. W roku bieżącym Nowak biegał rzadziej, niż w latach ubiegłych. Ze względu na igrzyska olimpijskie w Belgii odbywały się przeważnie zawody o charakterze wewnętrznym i Nowak, jako cudzoziemiec nie mógł wziąć w nich udziału.

Na Nowaka klub jego F. O. Liegeois wywiera presję, by przyjął obywatelstwo belgijskie, Nowak jednak odmówił i w roku przyszłym weźmie udział w igrzyskach emigracyjnych w Warszawie.

Piłka nożna

W sobotę spotka się Warta kombinowana z drużyną Policyjnego Klubu Sportowego o godz. 16.30 na boisku własnym przy ul. Rolnej. (kom)

Warta zajmuje w tabeli ligowej 6 miejsce z 12 punktami przy stosunku bramek 30:24. Tegoroczne wyniki ligowej Warty są następujące: Z Garbarnią 2:1, z Warszawianką 2:4, z Dębem 1:2, z ŁKS 5:1, z Wisłą 4:1, z Legią 2:1, z Ruchem 3:4, ze Śląskiem 1:2, z Pogonią 1:4, z Legią 5:1, z Dębem 4:2 i z Garbarnią 0:1.

Pięściarstwo

W niedzielę odbędą się dwa mecze o drużynowe mistrzostwo okręgu. Pierwszy między Wartą III a Stellą Gniezno, drugi Wartą II a Cuiavią Inowrocław. Zwolennicy boksu zobaczą za jeden bilet wstępu 16 ciekawych walk. Jako pierwszy odbędzie się mecz Warta III — Stella, drugi Warta II — Cuiavia. Początek zawodów o godz. 19-tej. (kom)

Tenis

W mistrzostwach Ameryki w Forest-Hill w grze pojedynczej panów ustaleniu już zostali ćwierćfinaliści. Wśród nich po odpadnięciu wszystkich Francuzów pozostał jako jedyny Europejczyk, Anglik Perry. Do ćwierćfinalistów zakwalifikowali się: Grant, Oulley, Van Ryn, Perry, Mc Diarmid, Parker, G. Mangin i Budge. Wyniki spotkań śródotowych były następujące: Mc Diarmid — Petras 6:1, 6:3, 8:6; Budge — E. Smith 6:2, 6:3, 3:6, 6:2; Parker — Harman 8:6, 6:2, 6:2; Mangin — Destremeau 4:6, 6:0, 6:3, 3:6, 6:3; Panie: Marble — Winthrop 8:6, 6:3; Wheeler — Andrus 6:4, 6:3.

Kurs nauki gry w tenisa dla początkujących kobiet i mężczyzn — organizuje okręgowy ośrodek w f. w Poznaniu.

Początek kursu 15 bm. o godzinie 17 na stadionie okręgowego ośrodka przy ul. Bukowskiej. Zajęcia odbywać się będą pięć razy w tygodniu — w ciągu dwóch tygodni. Rakiety należy mieć własne, piłki dostarcza okr. ośrodek. Zapisy i informacje przyjmuje kancelaria okr. ośrodka w f. przy ul. Bukowskiej 25. Tel. 44-11 (wew. 50). (kom)

Ruch naturalny ludności w państwach europejskich

Główny Urząd Statystyczny ogłosił najnowsze zestawienie, dotyczące ruchu naturalnego ludności w niektórych państwach europejskich w ostatnim kwartale roku ub.

Jak wynika z tych obliczeń, największą liczbę małżeństw (w liczbach bezwzględnych) zawarło w Niemczech, mianowicie 179.225, na drugim miejscu pod względem liczby małżeństw znajduje się Anglia z Walją — 88.895, dalej Włochy 88.663, Polska 83.946, Francja 75.018, Czechosłowacja 34.284, Węgry 25.723 i Holandia 13.698 małżeństw. W stosunku do liczby mieszkańców największą liczbę małżeństw zawarło na Węgrzech, gdzie na 1000 mieszkańców przypada 11,5 małżeństw; w Niemczech stosunek ten wynosi 10,7, w Polsce 9,9, w Czechosłowacji 9,0, w Anglii 8,7, w Włoszech 8,3, w Francji 7,3, w Holandji 6,2.

Liczba urodzeń w poszczególnych krajach wynosiła kolejno: Niemcy 290.700, Włochy 240.128, Polska 217.369, Francja 147.438, Anglia 141.003, Czechosłowacja 61.583, Węgry 41.117, Holandia 40.835. W stosunku do liczby mieszkańców najwięcej urodzeń zanotowano w Polsce, mianowicie 25,5 na 1000 mieszkańców; we Włoszech na 1000 mieszkańców przypada 22,4 urodzeń, w Holandji 18,8, na Węgrzech 18,3, w Niemczech 17,5, w Czechosłowacji 16,1, we Francji 14,0, w Anglii 13,8.

Jeżeli idzie o liczbę zgonów, to najwięcej zanotowano ich w Niemczech, mianowicie 190.282, we Francji liczba zgonów wyniosła 157.743, we Włoszech 137.641, w Anglii 122.743, w Polsce 113.425, w Czechosłowacji 47.060, na Węgrzech 32.551, w Holandji 18.038. W stosunku do liczby mie-

szkańców najwięcej zgonów zanotowano we Francji — 15,1 na 1000 mieszkańców, na Węgrzech 14,5, w Polsce 13,3, we Włoszech 12,8, w Czechosłowacji 12,3, w Anglii 12,0, w Niemczech 11,4, w Holandji 8,2.

Największy przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych wykazuje Polska, gdzie wyniósł on 103.944 osób, na drugim miejscu znajdują się Włochy 102.487, dalej Niemcy 100.418, Holandia 22.497, Anglia 18.260, Czechosłowacja 14.523, Węgry 8.566, we Francji zanotowano ubytek ludności o 10.305 osób. W stosunku do liczby mieszkańców największy przyrost wykazuje również Polska, mianowicie 12,2 na 1000 mieszkańców, dalej Holandia 10,6, Włochy 9,6, Niemcy 6,0, Czechosłowacja i Węgry po 3,8, Anglia 1,8, we Francji ubytek wynosi 11 na 1000 mieszkańców.

Jak niewidomi pracują

Gdy widzimy różnobarwne, przetykane w różne wzory wyroby plecione i koszykarskie, wykonane przez niewidomych, dziwnym się niejednakrotnie, jak może je robić człowiek pozbawiony wzroku. Rzecz prosta, że kolorów nie dostrzegają. Włóczyki czy rafę różnych kolorów ma już przygotowane w osobnych przegródkach, tak samo różne części składowe szcotek itp.

Nauczywszy się danego wzoru, niewidomy siega kolejno do rozmaitych przegródek i w ten sposób nie myli barw. Oczywiście jasne są dwie rzeczy: że praca tu idzie wolniej niż u widzącego i że wymaga pomocy, przynajmniej w formie przygotowania przed pracą, nie mówiąc już o posiadaniu specjalnie urządzonego warsztatu. Dlatego też niewidomy pracuje albo w warsztatach zbiorowych, gdzie poza temi przystosowaniami posiada zawsze materiał i gdzie ułatwiony jest zbyt wyrobów; albo też musi mieć pewną pomoc w domu.

Dlatego też Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w stosunku do dorosłych pracujących spełnia obie te funkcje: prowadzi warsztaty i przez patronaty rozciąga opiekę nad niewidomymi w domu. Przyczem, rzecz prosta, niewidomi nie ostoja się zwykłej konkurencji. Trzeba tu dobrej woli społeczeństwa, które będzie żądało wyrobów niewidomych.

Miesiąc Sienkiewiczowski w Ameryce Północnej

W listopadzie r. b. przypada 20 rocznica zgonu Henryka Sienkiewicza. Biorąc asumpt z tego faktu, p. Leon T. Walkowiak, prezes zarządu centralnego Związku Kolek Literacko-Artystycznych, wystąpił z projektem uczczenia pamięci wielkiego powieściopisarza, jako krzepiciela serc rodaków, przez urządzenie obchodów odpowiednich i akademii w ciągu całego listopada. Projekt ten wśród Polonii amerykańskiej został przyjęty z wielkim uznaniem; główny obchód ma być urządzony w Chicago, a następnie we wszystkich miejscowościach Stanów Zjednoczonych, skupiających większą liczbę ludności polskiej. Postanowiono również wydać specjalną Księgę Pamiątkową, w której, obok obszernego życiorysu oraz charakterystyki twórczości literackiej Sienkiewicza, ma być również wyczerpująco przedstawiona działalność społeczna i narodowa znakomitego pisarza.

Nad tem, by cały obchód wypadł należycie i był godnym uczczeniem Sienkiewicza, czuwa specjalny komitet, w którego skład wchodzi prezesi wszystkich organizacji polskich na wychodźstwie, przedstawiciele Konsulatów polskich, Rady Międzyorganizacyjnej oraz redaktorowie naczelnych organów prasy polskiej w Ameryce Północnej.

Niewątpliwie za dobrym przykładem Polaków, zamieszkałych w Ameryce Północnej, pójdą też nasi rodacy z Ameryki Południowej, a może nawet i cała ludność polska na emigracji. Tym sposobem dzieła tego, który za życia pisał dla pokrzepienia serc rodaków, po śmierci stają się spoidłem, służącym do duchowego zespolenia szerokich rzesz polskich, tak licznie rozproszonych po świecie.

ZUPA RAKOWA Knorr

Specjalny gatunek zdrowych i wybranych raków nadaje jej naturalny i odrębny smak. Cena 1 kostki na 2 talerze: tylko 20 groszy.

Pg 6764/5-K.2533/35

RADJO

„Mecz piosenek”

Każdy słyszał reportaże z meczów piłki nożnej, siatkówki, czy koszykówki, lecz reportaż z meczu piosenek należy do rzadkości. Taki właśnie mecz rozegrany będzie w Rozgłośni Lwowskiej w piątek dn. 11 bm. o godz. 22.15. Jako gracze w drużynach meczowych wystąpią: laureatka międzynarodowego konkursu śpiewaczego w Wiedniu, Walerja Jedrzejska, Włada Majewska, Lipczyński, Schütz i Wiktor Budzyński.

„Od pomnika do pomnika”

Z okazji „Dnia Warszawy” radio stołeczne nada jedną z kapitalnych scenek rodzajowych, napisaną przez najpopularniejszego humorystę warszawskiej ulicy. Wiecha. Skecz „Od pomnika do pomnika” jest pełną dowcipu rozmową doróżkarza, który obwozi gościa po Warszawie. Skecz ten rok temu, w tej samej odsadzie (Orwid, Olsza) zyskał wielki aplauz słuchaczy. Nadany będzie, w piątek dn. 11 bm. około godz. 20.00.

Zdzisław Jahnke przed mikrofonem

W dniu 12 bm. w ramach ogólnopolskiego radiowego koncertu solistów wystąpi przed mikrofonem pozn. świetny skrzypek dyr. Państw. Konserwatorium Zdzisław Jahnke. W interpretacji artysty usłyszymy oprócz utworów starych mistrzów transkrypcje pieśni konkursowej z op. Wagnera „Śpiewacy Norymberscy”. Zapowiedź radiowego koncertu Zdzisława Jahnkego wzbudziła w sferach artystycznych naszego miasta wielkie zainteresowanie.

Chór Arion w głosniku

W dniu 12 bm. o godz. 15.10—15.35 przed mikrofonem pozn. koncertować będzie popularny chór męski „Arion” pod dyr. swego kapelmistrza Aleksandra Klichowskiego. Audycję chóru Arion zawsze brzmia doskonale i są chętnie przez radiosłuchaczy przyjmowane. W wykonaniu tego zespołu usłyszymy poraz pierwszy w radio utwór Feliksa Nowowiejskiego o nastroju patriotycznym pt. „Ractawice”.

Wśród jezior i borów Chodzież

Wielkopolska posiada także swoją „krajinę tysięcy jezior”. Jest i poza tem to ciekawe, że okolice te obfitujące w jeziora są najlepiej zalasowane w Wielkopolsce. O wycieczkach, o krajoznawstwie swoich wrażeń opowie prof. Jan Kijarski w swej pogadance ogólnopolskiej w dniu 12 bm. o godz. 17.50—18.00.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dziś uroczysta premiera, z okazji otwarcia sezonu, arcydzieła St. Wyspiańskiego „Wyzwolenie”. Udział przyjmuje cały zespół teatru oraz nowo pozyskani artyści. Przypuszczać należy, że arcydzieło to zdobędzie dużo powodzenia, a to ze względu na jego ogromną wartość artystyczną jak i doskonale grę całego zespołu. Nowa wystawa Z. Szpingiera.

Z Teatru Nowego

Dziś po raz drugi znakomita komedia współczesna Juliana Krzemińskiego p. t. „Pierwszy występ pani premierowej” w obsadzie czołowych sił nowopoznańskiego zespołu teatru z pp. Relewicz - Ziemińską i M. Dowmuntem na czele. Początek o godzinie 8,10 wiecz.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 8 września 1936 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka ś. p.

z Drozdowskich

Marja Kukułkowa

przeżywszy lat 71. Nabożeństwo żałobne z wigiljami odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godzinie 10 w Kościele Najśw. Serca Jezusa, a pogrzeb tegoż dnia o godz 17,30 z domu żałoby.

Ciężko strapieni

ng 17935

Ks. L. Kukułka z rodzeństwem.

Bydgoszcz, Cieszkowskiego 12.

SMALEC

HURT KOLONIALNY

M. ZYWERT i S-KA

POZNAŃ - Składowa 4

ŚLEDZIE

Szkockie - holenderskie
Crown Brandt Mattie
Crown Brandt Medium
Becki 1/1 i 1/2

†
Dnia 8 września 1936 r., zasnąła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka, teściowa, babcia, siostra i ciocia, ś. p.

Konstancja z Zapartów Bancowa

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11. 9. o godz. 16 z kościoła szpitala miejskiego. Msza św. żałobna odprawi się dnia 12. 9. w kościele św. Marcina o godz. 7,30 rano.

zg 14247
Stroskani
Szuwartowie i rodzina.
Poznań (Sieroca 8/9), Siemianowice, Szamotuły, Sulmierzyce, Baranów.

OSIĄGNIJ TĘ FASCYNUJĄCO PIĘKNĄ CERĘ,

a zadziwisz swe przyjaciółki — łatwy i szybki sposób

Mężczyźni nie znoszą brzydkiego, błyszczącego nosa i tłustej, świecącej skóry u kobiet. Wilgoć i tłuste wydzieliny są spowodowane rozszerzonymi porami. Łączą się z pudrem i tworzą drobne, twarde cząstki, które przenikają do porów, podrażniają i jeszcze bardziej rozszerzają je — i tak toczy się błędne koło. Zaczniij używać natychmiast Pudru Tokalon *nieprzemakalnego*, spreparowanego według oryginalnego francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Pudru Tokalon. Posyp palec tym pudrem, zaraz w wodzie, a gdy wymieszasz... co za niespodzianka! i palec i puder będą suche. Puder Tokalon jest zmieszany z Pianką Kremową. Trzyma się pomimo deszczu, kąpieli morskiej lub pocenia się podczas tańca w najbardziej dusznej sali. Cudowne nowe odzieniu nadają cerze fascynująco piękny, dotąd niewidziany wygląd. Mężczyznom niezwykle podobają się te nowe odzienia. Łączą się one z karnacją i nikt nie może naprawdę powiedzieć, czy Pani zastosowała puder czy też nie. Bez względu na to, że nowe te odzienia są znacznie droższe w fabryceji, jednak cena Pudru Tokalon pozostaje bez zmiany.

zg 16 985

KONKURS

Zarząd Miejski m. Grodziska Pozn. ogłasza konkurs na stanowisko nauczyciela historii i geografii w Miejskim Gimnazjum Koed. im. J. Słowackiego w Grodzisku Pozn. Posada do objęcia zaraz. Reflektuje się na kandydata bezżennego, mogącego wykazać się magisterium historii. Do objęcia 18 godzin nauki tygodniowo. Wynagrodzenie 164.— zł miesięcznie. Zgłoszenia należy kierować do Dyrekcji Gimnazjum, do których należy dołączać dyplom magisterski, życiorys i zaświadczenie urzędowe, dotychczasowej pracy nauczycielskiej. Termin przyjmowania zgłoszeń upływa 18 września br.

Zarząd Miejski w Chojnicach ogłasza niniejszem KONKURS na stanowisko kierownika oddziału budowlanego.

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie według VIII gr. ustawy z dnia 9. 10. 1923 o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych (Dz. U. R. P. nr. 116 poz. 904) plus ustawy o dodatku na mieszkanie.

- Warunki:
- obywatelstwo polskie.
 - nieprzekroczony 40 rok życia.
 - ukończone wyższe wzgl. średnie studia fachowe oraz posiadanie uprawnień wymaganego od kierowników i rzeczoznawców budowlanych, tudzież co najmniej 3-letnia praktyka w dziale samorządowej służby technicznej na samodzielnielnym stanowisku.

Inżynierowie architektki wzgl. doświadczeni budowniczowie mogą składać podania wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem i uwierzytelnionymi świadectwami do Zarządu Miejskiego w Chojnicach, w terminie do dnia 30-go września 1936 r.

Posada jest do objęcia natychmiast. dg 2969
Burmistrz: Sieracki.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. łomżyńskiego w Łomży, Pierackiego 10, sprzedaje natychmiast w Kolnie młyn o zdolności przełamowej 100 q ziarna na dobę i elektrownię dostarczającą prądu do oświetlenia miasta o produkcji rocznej 25.000 kwg. Przedsiębiorstwo obsługuje motor 60-cio konny na gaz ssany. Cena sprzedaży zł 130.000. Warunki spłaty do omówienia. dg 2968

„ZAIKS“

Wszelkiego rodzaju koncerty, występy orkiestr, produkcje wokalne, przedstawienia w teatrach zawodowych czy amatorskich, zabawy, bale, wieczornice, muzyka z płyt gramofonowych w lokalach i miejscach publicznych (n. p. w kinie, cukierni, szkole tańca, na śliżgawce, plaży, placach sportowych i rozrywkowych parkach itd.) i różne imprezy wycieczki etc.), o ile tylko mają charakter publiczny, wymagają zezwolenia na wykonywanie utworów muzycznych i słownych ze strony „ZAIKSU“ (Związku Autorów, Kompozytorów i Wydawców) — Poznań, ul. Górna Wilda 101, zg 14 246

CUKIERNIĘ-KAWIARNIĘ

nowocześnie urządzoną, centrum sprzedam ewentualnie przyjmę **spółnika czynnego lub cichego**, gotówka zł 12.000. Poważne zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 14 248.

6 pokojowe

komfortowe. III piętro, winda, centralne ogrzewanie do wynajęcia. Zgłoszenia PRZEZORNO: 3, Pl. Wolności 14.

Do mej kawiarni poszukuje od 15. 9. 1936 r. a najpóźniej od 1. 10. 1936 r.

EKSPEDJENTKI

Reflektuje na pierwszorzędną siłę z dobrej rodziny. Zgłoszenia uwzględniam tylko piśmienne z doł. fotografią, odp. świadectw i z podaniem warunków. ug 17 254/5
Hotel i Kawiarnia „POLONIA“ Wł. Jezierski, Gościa, tel. 2.

Dwupiętrowy dom mieszkalny

dobrze rentujący się wraz z ogrodem o 3 mieszkaniach komfortowych 4-pokojowych, wolny od podatku, położony w bardzo korzystnej dzielnicy miasta Kościąca, jest na sprzedaż w drodze przymusowej w Sądzie Grodzkim w Kościąciu w sobotę, dnia 12. bm. o godz. 10 przed południem. Wszelkich informacji udziela Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Kościąca (Wlkp.) dg 2971

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. LOMY - PARCELE

Parcele
przy Kopaninie za gotówkę — sprzedam. Bajerlein, Koszniarska 12. zg 88 843

Kamienicę
trzypiętrową, 36 ubikacyj skład miejsc powiatowem, bez długu sprzedam. Cena 30.000.— Zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 89 366

Dom nowy
4 mieszkaniowy rodzaj willi — sprzedam. Osiedle Warszawskie, Lidzka 11. zg 89 348

Kamienica
dochód 12 000.— 95 000, wpłaty 50 000.—

Kamienica
dochód 5 800.— 50 000, wpłaty — 30 000.—

Dom
siedem mieszkań skład 34 000.— amortyzacja.

Dom
dwa mieszkania trzykondygnacyjne — 9 500.— Zgłoszenia

„Dom Zleceń“
Poznań, Pocztowa 15, telefon — 16-85. zg 87 921

Parcele
700 m² Emilji Szczyńskiej zwarta budowa sprzedam.

Kamienica
5-piętrowa ceną 53 400, wpłaty 25 000.— reszta hipoteka amort. Maciejewski, Focha 81, telefon 62-66. Pg 6763-57-39

Willę
z ogrodem przy tramwaju kupię. Wpłaty 12 000.— Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 89 435

Parcele
budowlane na Łazarzu sprzedaż korzystnie „Tri“, Poznań, ul. Łukasiewicza 11, telefon 63-03. dg 2 956/7

Willa
dwumieszkaniowa. nowa. cena 15 000, wpłaty 1 000.

Dom
nieokończony 13 000, Poznań, ul. Mielżyńskiego 22 — 12. zg 89 635

Sprzedam
parcele Rynek Wildecki. Oferty Kurjer Poznański zg 89 655

Spółnika
cichego przyjmie poważna cukiernia, centrum gotówka zł 10.000.— zysk ryczałtowy miesięcznie zł 150.— Gwarancja pewna. Oferty Kurjer Poznański zg 89 549

6. OŻENKI

Wdowiec
lat 37 na stałej posadzie poszukuje panny — lub bezdzietnej wdówki celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zg 89 312

Znajomości matrymonijalne
w zamierzonych sferach, szybko, solidnie, dyskretnie ułatwia Echo — dysponując olbrzymim doborem. Poznań, św. Marcina 68, telefon 50-30. zg 89 649

Młody
przystojny wojskowy posłubi zaraz panią z posagiem od 3 tys. zł. Poważne oferty Poste-restante Osowiec, leg. 417. zg 89 541

Agronom
lat 32, brunet, przystojny, poszukuje żony panny lub wdówki do lat 28, nie dzisiejszych zasad, religijna, lubiąca wieś, która dopomogłaby do objęcia dzierżawy 400—500 mórg. Oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zg 89 539

7. SPRZEDAŻ

Płachty
nieprzemakalne sprzedaje najtaniej Wejman „Poznań, Kościelna 17. zg 80 383

„Meble W. Paetz“
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 15 239

15 000 sztuk
drzewek czeresniowych, w najlepszym okresie, silne, zdrowe i dobrze ukorzonione. poleca 80 zł za 100 sztuk. St. Dulat — ogrodnictwo, Wolęzżyn. dg 2953

Przed zakupem **Mebli** oraz wszelkich urządzeń domowych wstęp w własnym interesie na

Jezuicka 10, (obecnie Swiętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna“ Pg 5892-31.20

Mebie
najtaniej **fabryczny skład mebli** Wrocławska 19. dg 2725

Garnitur
klubowy okazjnie. Pawłowski, Słowackiego 2. zg 88 463

Winogrona
5 kg za 6 zł wysyła Es-Win — Zaleszczyki. zg 89 087

Jadalnie — Sypialnie
oraz różne sprzęty użytku domowego najkorzystniejszy przy **Jezuickiej 10** (obecnie Swiętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna“ Pg 5 893-31.19

Marynarka
i jaskółka dobrego stanu tanio. Pocztowa 16 — 8. zg 88 732

Kapelusze Koszule Krawaty
Modne tanio. M. Paszek, Poznań, Wrocławska 30. zg 88 829

Rzeźnictwo
dobrze prosperujące, starożytno urządzone z pełnym komfortem urządzone z mieszkaniem, w większym mieście przemysłowym Górnośląska sprzedam zaraz korzystnie z powodu wyprowadzki. Józef Prochota, Chorzów II ul. Stelmacha 15. zg 89 329

młyn
o przemiale 180 ctr. na dobę, w bardzo dobrym stanie, w razie braku wody jest motor marki „Diesla“ 40 konny tak samo w dobrym stanie, oraz gospodarstwo 30 morgowc pszenno-buraczkowej ziemi z budynkami marmy i żywym inwentarzem za cenę 42.000 zł gotówka. Oferty: Lis — Młyn, poczta Najmowo, powiat Brodnica n. Drw. Pom. zg 89 328

Skład
kolonialno — delikatesowy, dobrze prosperujący sprzedam. Adres Kurjer Poznański zg 89 401

Dom
piekarnia sprzedam — wydzierżawie powiatowemu. miesięc. Oferty Kurjer Pozn. zg 89 402

Wilk
doberman 11 mies., czarny, czujny, korzystnie. Rawicka 24. zg 89 412

Skrzydło
tania, maszyna do pisania 50.— Rolna 50a — 25. zg 89 415

Futro
męskie dobrego stanu sprzedam. Fabryczna 19, m. 4. zg 89 337

Dom
nowy amortyzacja. Poznanu. — Górczyńska 75, Antkowiak. zg 89 317

Śliwki
30 ctr. sprzedam z własnego ogrodu. Spieszne oferty z ceną Kurjer Poznański zg 89 30*

Pianino
szmarzewskiego 38, L. lewo. zg 89 305

Lampy
gazowe sprzedam. Wawrzyniaka 8, m. 8. zg 89 382

Tarcze Szkolne
poleca wytwórnia „Kultura“ — Poznań, Półwiejska 31, tylko hurt. zg 89 388

Motor
4 KM na prad stały 1650 obrotu 16 amper sprzedam. Telefon 55-03 zg 89 389

Wilki
szczeniata (syberka skot) ostra rasa sprzeda. Stawna 13, m. 2. zg 89 395

Sprzedam
lustrzo 225x180. Oferty Kurjer Poznański zg 89 438

Meble
najtaniej poleca **Baranowski** Poznań, Podgórna 13. Pg 5428/9

Skład
owocu zaprowadzony. Śródmieście sprzedam. Adres Kurjer Poznański zg 89 538-9

Rasowe
setery irlandzkie i dwa młode wylży sprzedam. Richter, Rzeleckiego 25 — 8. zg 89 614/5

Kocioł
40,75 m² powierzchni ogrzewalnej, 6 atm. jednopłomienicowy bardzo dobrym stanie — tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 89 538

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną, trzypokojowe mieszkanie, łązianka sprzedam. Focha 39, mieszkanie 17. zg 89 524

Skład
żelaza i kolonialną na prowincji bardzo dobrze prosperujący, z powodu stosunków rodzinnych sprzedam za gotówkę. Poważnych reflektantów oferty Kurjer Poznański zg 89 540

Makina
tania. Spokojna 2 — 4. zg 89 632

Restaurację
dobrym punkcie koncesja sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 89 617

Piec
kąpielowy tanio. Paczkowski, ul. Patr. Jackowskiego 11 — 2. zg 89 608

Nowoczesna
jadalnia debowa, stół okrągły wyciągany, 6 krzesel sprężynowych 390. Dąbrowskiego 54 podwórzu. zg 89 607

Dog
5-miesięczny. M. Focha 93, m. 2. zg 89 639

Futro
nowe bardzo korzystnie sprzedam. Sołacz. Nad Wierzakiem 30 — 5. zg 89 587

Pianino — maszynę
do pisania zaraz. Młyńska 13 — m. 10. zg 89 579

Sprzedam
mieszkanie warsztatem przy ruchliwej ulicy. Adres wskaże Kurjer Poznański zg 89 560

Skład
towarów krótkich mieszkaniem. Szamarzewskiego 8. zg 89 550

Pianino
znanej firmy zagranicznej okazjnie. Podgórna 5 — 1. zg 89 530

Wózek dziecięcy
dobrze utrzymany sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zg 89 668

Skład
tytoniu papierosów, hurt. detal. Centrum. Poznań, sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zg 89 661

Kolonjalkę
mieszkaniem, wyjazd. 1.600.— Adres Kurjer Poznański zg 89 445

Maszyna
do szycia dobrego stanu, godzina 16—18. Półwiejska 28, m. 5. zg 89 466

11. KUPNA

Komodę mahoniową
kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański zg 88 513-14

Wanny
dobrze utrzymanej oraz piecyka gazowego do łązianki poszukuję. Oferty z podaniem cen do Kurjera Poznańskiego zg 88 862

Linę
do parowego pług 19 lub 20 mm. 400—500 mtr. używana, w dobrym stanie kupi Chwałkowi, per Krobta, powiat Goścynów. zg 89 250

„Occasion“
kupię stara biżuterie, złoto, srebro, brylanty. Aleje Marcinkowskiego 23. zg 85 173

Złoto
srebro, kwity lombardowe kupię, płace najwyższe ceny. — Szczepański, plac Wolności 11 pod filarami. zg 88 837

Kupię
na raty kilka mórg ziemi, domek na wsi. Oferty Kurjer Poznański zg 89 428

Chevrolet
szóstka, ciężarówka — dokładny opis, cena. „Wygodna“, Jarocin. zg 89 365

Samochód
kryty 4 osob., lekki, dobry stan kupię. Oferty, cena, marka Kurjer Pozn. zg 89 573

Samochód
1/4 — 2 tonn tani, bezpośrednio kupię. Oferty Kurjer Poznański zg 89 572

Westfalke
mała kupe. Oferty Kurjer Poznański zg 89 568

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Pozn. zg 89 495

Kupię
lic westfalski. Oferty Kurjer Poznański zg 89 559

Kupię
ruchoma figurka reklamowa do okna wystawnego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 89 552

Kupię
sztańce do mydła. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zg 89 516

12. DO WYNAJĘCIA

3 pokoje
kuchnia. Zgłoszenia Źródłana 19 zg 88 882

Trzypokojowe
słoneczne, łązianka, I piętro, biejący czynsz, zaraz Chociszewskiego. Zgłoszenia gospodarz. Poplińskich 9, m. 8. zg 89 177

Siedmiopokojowe
w samym centrum miasta, nadające się na prywatne lub handlowe do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zg 88 989

Mieszkanie
1, 2-pokojowe wzgl. jako umiėblowane. Strzelecka 6, portier. 16—19. zg 89 060

Mieszkania
2—3 pokojowe komfortowe. Asnyka 3 przy Słowackiego wydzierżawie. zg 86 974

Sołacz — 2 pokoje
kuchnią łązianka

2 x 4 pokoje
komfortowe ogrodem, garażem willi, przystanek tramwajowy. — czynsz zgry. Gospodarz. Mazowiecka 6. zg 88 524

4 pokojowe
komfortowe z balkonem, łązianka, piece nowoczesne przy ul. Matejki. Oferty Kurjer Pozn. zg 89 404

Pięciopokojowe
komfort. piec od 1. 10. Marszałka Focha 78, tel. 76-06, gospodarz. zdg 89 410

Puszczykówo
pod lasem 3 pokoje, wygodami na dłuższy okres od zaraz. Zgłoszenia Partyzanta 18, Wilda, tel. 75-10. zdg 89 333

3
pokoje wygodami I p. od 1. 10. Zgłoszenia Rolna 21, m. 2, tel. 64-45. zdg 89 334

Trzypokojowe
z łazienką Dąbrowskiego. Zgłoszenia Poznańska 55, parter, leżano. zdg 89 345

Puszczykówo
60 willa trzypokojowa do wynajęcia. zdg 89 297

2
pokoje wygodny, nowy dom od października. Górecka 26, właśc. zdg 89 292

Siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne, I piętro, piec, kompletnie odnowione przy Parku Wilsona wynajęcie gospodarz. Informacje telef. 28-65. zdg 89 460

Dwupokojowe
Biedrzyckiego 6 przy Winklera. zdg 89 505/6

Dwupokojowe
przy ul. Marszałka Focha, rok zgóry. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 503/4

Wojskowemu
dwupokojowe z kuchnią wynajęcie. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 309-10

Trzypokojowe
mieszkanie z komfortem przy ul. Grodzkiej od 1. 10 36 do wynajęcia. Zgłoszenia plac Wolności 10, S. Centowski. n 17 338

Trzypokojowe
przynależności, bezpodatkowe. Łazarz, Kazimierza Jarochowskiego 59, 5-7. zdg 89 613

Czteropokojowe
trzy, komfortowe, hołem, Szymborska 11. zdg 89 599

Jednopokojowe
kuchnia małej rodziny, pewnym stanowisku. Wiedeńska 12, naprzeciw cmentarza św. Jana. zdg 89 477

Dwupokojowe
mieszkanie wygodami, wynajęcie gospodarz Solacz, Nad Wierzbakem 30. zdg 89 555

Pięciopokojowe
Czteropokojowe
Trzypokojowe
Dwupokojowe
„Be-Em-Es”, Grudnia 19. zdg 89 654

Pięciopokojowe
Strona 27. zdg 89 461

Trzypokojowe
Dwupokojowe
Czteropokojowe
Pięciopokojowe
Marcina 74, I. 18, front. zdg 89 667

Pokój
gospodarza zaraz. Wiosenna 5. zdg 89 659

Sześciopokojowe
blisko Grunwaldzkiej, komfortowe, słoneczne, Matejki 68 — 6. zdg 89 660

Trzypokojowe
wynajęcie zaraz. Chłodna 5 — 3. Rynek Łazarski. zdg 89 658

13. SZUKA MIEZSK.

2
lub 1 pokój kuchnia, korytarz wprost od gospodarza, poszukuje emeryt, okolica Łazarz, Jeżyce. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 331

Mieszkania
jednopokojowe poszukuje. Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 339

Jednoizbowego
od gospodarza w śródmieściu — 1/2 roku zgóry. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 324

7 — 8
pokój komfort. 8-oryferne wykluczone, urzędnik państwowy. Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 311

Trzypokojowe
blisko tramwaju, parter I. do 65. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 376

Emeryt
poszukuje próżnego pokoju do 20. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 331

Szukam
portjerstwa, możliwe z ogrzewaniem, monter. Łaskawe oferty Kurjera Poznański zdg 89 353

Trzy — cztero
pokojowego mieszkania, słonecznego, z pełnym komfortem, balkonem, I. II piętro. — okolica Mostu Teatralnego, Zamku, Targów poszukuje. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 397

Izba
mieszkalna poszukuje, okolica obojetna, zapłacie czas dłuższy. — Zgłoszenia Kurjera Poznański zdg 89 623

Dwupokojowego
mieszkania poszukuje — pewien płatnik od zaraz. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 425

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Dwupokojowe
komfortowe mieszkanie z łazienką w śródmieściu zamienie na podobne 3-pokojowe. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 339

15. POKOJE UMEBL.

Niekrepujący
utrzymaniem lub bez używaniem łazienki. Szkolna 11 — 6. zdg 89 675

Przyjmę
na stancje uczenie szkolne, trokśliwa opieka, dom kulturalny. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8, (dom narożnikowy). zdg 86 891

Przyjezdny
nałtającej, Kolegiacki 5-3 (Nowy Rynek) nocny dzwonek. dg 2 574

Frontowy
niekrepujący. Działyskich 11 — Matuszek, parter. zdg 89 010

Cieszkowskiego
6-7 inteligentnym. zdg 89 137

Ładny
pokój, czysty, elektryczność, łazienka. Poznańska 56, m. 2. zdg 89 406

Niekrepujący
Matejki 55, m. 10. zdg 89 413

Piętro
pierwsze, piękny. Strusia 8. — m. 3. zdg 89 354

Ładny
słoneczny pokój. Kopernika 3, m. 10. zdg 89 370

Frontowy
elektr. inteligentnym. Marsz. Focha 82, mieszkanie 2. zdg 89 380

Frontowy
umeblowany, panom lub małżeństwu. Wierzbicego 43 — 3. zdg 89 391

Pokój
czysty, słoneczny. Zielona 2. — m. 9. zdg 89 444

Słoneczny
plac Sapiieżyński 5 — 7. zdg 89 434

Dwuosobowy
pościel pożądana, front. elektryczność, małżeństwu bezdzietn. z kuchnią. Szymańskiego 9 — 8. zdg 89 427

Dwuosobowy
utrzymaniem. Marcina 74, II — front. zdg 89 501

Pokój
Ratajcza 14, m. 14. zdg 89 571

Frontowy
(czysty) Łazarz. Spokojna 27. — m. 9, I p. zdg 89 569

Spokojny
ładny (telefon). Piekary 9 — 2. zdg 89 567

Skarbowa
8-7, frontowy panu, biuro. zdg 89 561

Pokoje
czyste, słoneczne do wydzierżawienia 3 Maja 3 — 17. zdg 89 490

Niekrepujący
Plac Bernardyński 1-5. zdg 89 500

Przyjezdny
Wodna 13 — 9. zdg 89 489

Elegancki
odnowiony, spokojny, ciepły, I piętro. Ratajcza 11a, wchód 5 m. 85. zdg 89 485

Pokój
umeblowany do wynajęcia od 15 września. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8. dom narożnikowy. zdg 89 482

Niekrepujący
taniec. Mostowa 15 — 3. zdg 89 641

Śródmieściu
telefon, także przyjezdny. Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 89 630

Marcina
55 — 6. zdg 89 624

Jedno
dwuosobowy. Działyskich 6-10. zdg 89 618

Poznańska
56 — 6. zdg 89 616

Dwuosobowy
słoneczny, elektryczność, łazienka. Kopernika 9, m. 10. zdg 89 612

Komfortowy
umeblowany, odnowiony gabinet męski. Piekary 9 — 7. zdg 89 611

Jeden
dwuosobowy. Kraszewskiego 4. mieszkanie 8. zdg 89 610

Dwa
frontowe łącznie (kuchnia). Mieczkiewicza 19 — 8. zdg 89 603

Spokojna
25 — 5. zdg 89 598

Pani
Nowa 1, m. 12. zdg 89 471

Wspólny
pani. Dąbrowskiego 27-16. zdg 89 458

Pierackiego
17 — 9. zdg 89 456

Jedno-
dwuosobowy I. Wielkie Garbary 36 — 17. zdg 89 447

Utrzymaniem
Strzelecka 30 — 5 (Świętokrzyski). zdg 89 538

Frontowy
I piętro. Wrocławka 15 — 7a. zdg 89 511

Dwuosobowy
jednosobowy. ul. Wielka 16. — m. 3. zdg 89 510

Niekrepujący
utrzymaniem. Różana 23 — 4. zdg 89 508

Pokój
Szewska 19 — 7. zdg 89 574

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) pianino. zdg 89 670

Pokój
utrzymaniem — bez. Strzelecka 3 a — 8. zdg 89 669

Przyjezdny
Młyńska 12 a — 9. zdg 89 653

Dworcu
ładny dwuosobowy. Focha 29 — m. 6. zdg 89 650

Frontowy
niekrepujący, elektryczność, Grobla 29a, I lewo. zdg 89 448

Młyńska
4-5 frontowy, inteligentnym. zdg 89 449

Zaraz
Plac Bernardyński 1a — 5. zdg 89 452

Panu
frontowy, elektryczność. Wielkie Garbary 48, II, m. 10. zdg 87 155

Działyskich
9-6. zdg 89 423

Frontowy
Aleje Marcinkowskiego 17a — 8. zdg 89 421

Długa
11-8. zdg 89 420

16. SZUKA POKOJU

Absolutnie
niekrepującego, ciepłego, leżanki, młody, kulturalny, solidny magistr urzędnik na stałe 1. 10. Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 403

Fortepianem
śródmieściu tanio. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 346

Studentka
pokoju. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 308

Pokój
skromny w śródmieściu niekrepujący 15 zł poszukuje od 1. 10. solidny. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 332

Wytwornego
niekrepującego utrzymaniem — telefon, łazienka poszukuje pan od 15 bm. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 392

Małżeństwo
pokoju używaniem kuchni, niekrepującego. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 645

Poszukuje
stancji 2 pokoje utrzymaniem i możliwie fortepianem dla rodzeństwa, śródmieście. Oferty Kurjera Poznański zdg 89 454

Panienska
szuka pokoju do 15. Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 418

Pokój
studentce, słoneczny, elektr. do II piętra potrzebny. Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 465

17. LOKALE

Lokal
handlowy parterowy. Stary Rynek 40 zaraz do wynajęcia. Informacje mieszkanie 6. zdg 89 271

Składowi
nadającego się na kwiaciarnię, tylko w śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 313

Skład
w nowym domu wydzierżawie. — Zgłoszenia Rolna 25, m. 4. zdg 89 437

Skład
śródmieście, duży lokal, piwnice, niski czynsz oddam. Oferty do „Par” pod 57.49. Pg67 69-57.49

18. DZIERŻAWY

Poszukuje
dzierżawy od 5 do 15 mórg ziemi ogrodowej. Oferty Kurjera Pozn. zdg 88 459

Młyn
handlowy w Brodach, 18 par walców Secka do wydzierżawienia. Blizsze szczegóły: Jadwiga hr. Rzyaszewska, Brody, Zamek Łwowski. zdg 89 044

Przedsiębiorstwo restauracyjne
w miejscu letniskowym pod firmą **Strzecha Ogrodowa** w Czarnkowie, z obszerną salą i sceną, salka do zebrań pokojami gościnnymi, kortem tenisowym, dużym ogrodem i ładnym mieszkaniem, wyodrębnimy zamykaniem, wygodnie wyposażony w sprzęt, Sprzedaż niewykuczone. Wzrostki do omówienia po obejrzeniu obiektu. — Banku Ludowy w Czarnkowie, Spółdz. zap. z odnow. nieogr. zdg 89 544

Majątek sześciopięcioletni
mórg, buraczanej, inwentarzem dworek, właściciela, — objęcie 16.000 wydzierżawia

Nowak,
Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 89 479

PODZIĘKOWANIE

W miejsce
podziękowań za laskawe, a nieoczekiwane dowody pamięci w dniu 5. 9. złożyli Mieczysławowie Chłapowscy 200.— zł (dwieście złotych) dla Towarzystwa Pomocy dla Inteligencji. (—) M. H. Lebińska, przewodnicząca. (—) M. Paczkowska, skarbniczka. zdg 89 451

23. ROZMAITE

Przepisywania
na maszynie tanio. Długa 7. — m. 7. zdg 88 510

Kto
wypożyczy maszynę do pisania? Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 323

Krawcowa
szyje po domach garderobe damską i dla dziewcząt. Łaskawe zgłoszenia prozie skierować Poznań, ul. Kolejowa 50, m. 5. zdg 89 300

Objeżdżam
samochoodem prowincje Poznańską, zabieram przedstawiciela — klm 10 gr. Oferty Kurjera Pozn. zdg 89 375

Łaźnia świętojańska
Poznań, ul. Wozna 18, przy Starym Ryнку, łąca kąpielie parowe z masażem. Oprócz tego kąpiele wszelkiego rodzaju. zdg 89 459

Również Pan
winien się przekonać, że materiały na ubrania, płaszcze, najkrozystniej w fabryce konfekcji męskiej Edmund Grzeskowiak. — Stary Rynek 83. Pg 5425/6-14/12

Obiady kolacje
wydaje kuchnia warszawska — Skarbowa 4. 3-ch dań 80 groszy, na czystym maśle. zdg 89 502

Słynna
chiromantka, trafnie przepowiada „Szewska 21 — 5. zdg 89 472

Wróżbiarka
Świętosławska 8 — 1. zdg 89 525

Kuśnierka
przerabia naprawia futra tanio. Marcina 62 — 2. zdg 89 527

24. NAUKA

Pod protektorem Towarzystwa
Polsko-Angielskiego
rozpoczyna się kursy języka angielskiego (Rok VI) dnia 16-go września 1936. Kierownik kursów: dr. Arend. lektor U. P. Zajęzysy codziennie ul. Działyskich 6 m. 5. dg 2 859

Kursy Handlowe Preissa,
zał. 1893. Skarbowa 11. Następny kurs

1 października
zdg 86 948

Kursy Francuskiego
dla dzieci od 5-ciu lat i osób dorosłych wykłada. Paryżanka z dyplomem. Wpisy od 1 września godz. 10. 7-9 wieczorem. Mickiewicza 15 — 3. zdg 85 057

Kursy handlowe
koedukacyjne, plac Wolności 2, kurs 1 października

Kursy popołudniowe
dla pracujących. zdg 86 903

Warszawa
Piątek, 11 września. 12.03 „Wykopki” — pogadanka; 12.23 muzyka nowoczesna (płyty); 18.00 „Przeгляд wydawnictw” — 18.10 pogadanka aktualna; 23.00 muzyka taneczna (płyty).

OGÓLNOPOLSKIE
Piątek, 11 września. 6.30 audycje poranne; 11.30 — audycja dla dzieci: „Pojechałem do Łowicza” dla dzieci starszych; 11.57 sygnał czasu; 12.13 dziennik południowy; 13.10 chwilką gospodarstwa domowego; 15.30 wiadomości gospodarcze; 15.45 rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rekasa (ze Lwowa); — 16.00 „Mecz piosenek” — audycja muzyczna ze Lwowa; 16.45 „Reportaż z Polesia” — U garncaza w Horodnie; 17.00 koncert orkiestry kameralnej Adama Hermiana (z Krakowa); 17.50 „Poradnik sportowy” 9 18.45 pogadanka aktualna; 18.50 biuro studiów rozgawia ze słuchaczami P. R.; 19.00 koncert z okazji „Tygodnia Warszawy” w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. z udziałem zespołu wokalnego „Te 4” i Tadeusza Frenkla (z Wystawy Radiowej); 20.30 „Własnym drogami” — fragment z powieści Jana Parandowskiego p. t. „Niebo w pamięci”; 20.45 dziennik wieczorny

Poznań
Piątek, 11 września. 12.03 „Fortepian z orkiestra” (płyty); 12.23 z repertuaru operowego (płyty); 13.15 „Od gawota do foxtrota” (tańce dawniejsze i dzisiejsze) (płyty); 15.30 przegląd giełdowy; 15.40 — wiadomości gospodarcze z Warszawy; 18.00 „Anglia literacka” — feljton; 18.10 „Nasze wycieczki”; 18.15 „Dlaczego słoń ma trąbę?” (anegdoty o zwierzętach) dla dzieci; 18.25 życie kulturalne i społeczne Poznania.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM
na piątek:
17.00 Kolonia. Koncert orkiestrowy. Wrocław. Koncert popołudniowy. 17.10 Lipsk. Koncert Kwartetu Drezdeńskiego; 17.40 — Budapeszt. Kwartet chóru. 17.40 — Budapeszt. Kwartet chóru. 17.55 — Wiedeń. „Zmierzyć bogów” — opera R. Wagnera (tr. z Opery).

POZNAŃ
Piątek, 11 września. 12.03 Koszyce. Recital fortepianowy. 18.25 Budapeszt. Franciszka muzyka kameralna. 19.00 Frankfurt. Muzyka lekka. Monachium. Koncert rozrywkowy. Lipsk. Koncert wieczorny. — 19.03 Ryga. Koncert muz. operowej. 19.20 Berlin. Recital śpiew. Henry Wolff. Praga. Muzyka lekka. 19.55 Praga. Wesole pieśni ludowe. 20.00 Anglia. (Nał. Progr.). — Koncert symf. z Queens-Hallu z udziałem Mikołaja Medinera (fort.). Budapeszt. Muzyka salonowa. — 20.30 Strassburg. „Luiza” — opera Charpentiera (montaż). Oslo. Recital śpiewaczy. Wieża Eifla. Koncert symf. 20.40 Medjolan. — Melodie operetki. Rzym. „Poker di dame” — operetka Belliniego. 20.45 Radio Paris. „Le sire de Verger” — opera kom. Terassa. 21.00 Praga. Letni koncert symf. Sztokholm. Melodie węgierskie. 21.20 Anglia. (Reg. Progr.). Koncert solistów. 21.35 Budapeszt. Koncert orkiestrowy. 21.50 Medjolan. Recital skrz. Arriego Serato. 22.00 Sztokholm. Muzyka operowa. 22.15 Kopenhaga. Muzyka lekka. 22.30 Anglia. (Reg. Progr.). Muz. taneczna. Sztuttgart. Tańca w wyk. ork. Wrocław. Muzyka taneczna. 22.45 — Radio Paris. — Koncert nocny. 23.10 Budapeszt. Muzyka cygańska. Kopenhaga. Muzyka tan. — 23.40 Wiedeń. „Walc z dawnych czasów”. 24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

Warszawa
Piątek, 11 września. 12.03 Koszyce. Recital fortepianowy. 18.25 Budapeszt. Franciszka muzyka kameralna. 19.00 Frankfurt. Muzyka lekka. Monachium. Koncert rozrywkowy. Lipsk. Koncert wieczorny. — 19.03 Ryga. Koncert muz. operowej. 19.20 Berlin. Recital śpiew. Henry Wolff. Praga. Muzyka lekka. 19.55 Praga. Wesole pieśni ludowe. 20.00 Anglia. (Nał. Progr.). — Koncert symf. z Queens-Hallu z udziałem Mikołaja Medinera (fort.). Budapeszt. Muzyka salonowa. — 20.30 Strassburg. „Luiza” — opera Charpentiera (montaż). Oslo. Recital śpiewaczy. Wieża Eifla. Koncert symf. 20.40 Medjolan. — Melodie operetki. Rzym. „Poker di dame” — operetka Belliniego. 20.45 Radio Paris. „Le sire de Verger” — opera kom. Terassa. 21.00 Praga. Letni koncert symf. Sztokholm. Melodie węgierskie. 21.20 Anglia. (Reg. Progr.). Koncert solistów. 21.35 Budapeszt. Koncert orkiestrowy. 21.50 Medjolan. Recital skrz. Arriego Serato. 22.00 Sztokholm. Muzyka operowa. 22.15 Kopenhaga. Muzyka lekka. 22.30 Anglia. (Reg. Progr.). Muz. taneczna. Sztuttgart. Tańca w wyk. ork. Wrocław. Muzyka taneczna. 22.45 — Radio Paris. — Koncert nocny. 23.10 Budapeszt. Muzyka cygańska. Kopenhaga. Muzyka tan. — 23.40 Wiedeń. „Walc z dawnych czasów”. 24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

Kurs
pisania na maszynie 5 zł. Długa 7 m. 7. zdg 88 508

Swetrów
szydełkowych, drutowych, wszelkich haftów wycieczki miesięcznie 6.— Sosińska, Marcin 57 — 4. zdg 89 168

Francuskiego
lekcyj konwersacji udziela rutynowana nauczycielka. Szamarzewskiego 60, m. 34, III wejście. zdg 89 262

Kto
wyczy w dwóch miesiącach — księgowości i pisania na maszynie? Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 89 335

Szkoła Tańców
Szszurkówny
Pocztowa 23. zdg 89 342

Uczciwa posługi poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 457
Służąca wiejska na wskroś uczciwa szuka posady z gotowaniem do wszystkiego do mniejszej rodziny lub starszego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 578
Inteligentna panna do dzieci szuka posady z poleceniami, cokolwiek szycia i haftu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 455
Dziewczyna umie szyc oraz wszelką prace domowa i kocha dzieci, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 453
Szukam posługi lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 553
Poszukuje posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 554
Dziewczyna poszukuje posady od 15. z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 526
Posługi przed południem szukam w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 513
Dziewczyna do wszystkiego małego miasta, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański portj. 3793
Wychowawczyni młoda z ukończonym Seminarjum Ochroniarskim szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 672
Posady samodzielnie gotowaniem poszukuje od 15. od 2-3 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 666
Dziewczyna z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 663
Młodsza początkująca kucharka poszukuje posady samodzielnie w skromnym domu lub do pomocy kuchni dworskiej, celem wykwalifikowania się zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 647
Dziewczyna uczciwa, zafana, dobiegotowaniem, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 619
Dziewczyna uczciwa czysta samodzielna poszukuje posady od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 500
Pokojowa kilkoletnia praktyka, dobra prezencja szuka posady w hotelu lub prywatnie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 87 211
Gospodynini znająca dobrą kuchnię, pieczywo, zaprawy, wyroby mięsne, chów drobiu szuka samodzielnej posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 86 865

TEATRY

TEATR POLSKI: Czwartek, 10. 9. „Wyzwolenie”, premiera. Piątek, 11. 9. „Wyzwolenie”. Sobota, 12. 9. „Wyzwolenie”.
TEATR NOWY: Czwartek, 10. 9. „Pierwszy występ pani premierowej”. Piątek, 11. 9. „Pierwszy występ pani premierowej”.

KINA

Poznań, czwartek, 10. 9. APOLLO: „Fredek uszczęśliwia świat”. CORSO: „Tu rządzą humor”. GLORIA: „Pod palącym niebem Argentyny”. GWIAZDA: „Katarzynka”. OŚWIATOWE T. C. L.: „Bengali”. METROPOLIS: „Roobni Hood z Eldorado”. Seamore od 11. hm. o 4.45, 6.45, 8.45. RENAISSANCE: „Gabinet figur woskowych”. SŁONCE: „Trędowata”. SFINKS: „Wiedzię miasto moich marzeń”. ŚWIT: „Człowiek o 100 maskach”. TECZA-Lazarz: „Jan Kiepura”. TECZA-Wilda: „Pani i szofer”. WILSONA: „Antek Policmajster”.

Praczkaz szuka prania — posługi. Grobla 23 — 4. zdg 88 143
Zarządzająca wyreczytelka, inteligentna, uczciwa, energiczna, wykwinna kuchnia, znajomość drobiu poszukuje posady do dużego majątku od 15 września br. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 078
Dziewczyna uczciwa dobiegotowaniem szuka posady od 15-1. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 838
Posługi z praniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 271
Polecam uczciwa, pracowita, samodzielna z gotowaniem dziewczynne. Szwajcarska 22, m. 16. zdg 88 297
Kucharka smaczne gotowanie, pieczenie — szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 400
Dziewczyna uczciwa do wszelkich prac domowych poszukuje całodziennych posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 435
Służąca wiejska, nawskroś uczciwa — szuka posady z gotowaniem do wszystkiego do mniejszej rodziny lub starszego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 424
Do dzieci poszukuje posady, długoletnimi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 230
Posady do wszystkiego ze szyciem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 219
Posługi poszukuje przed południem. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 185
Dziewczyna młodsza szuka posady z gotowaniem do wszystkiego, najchętniej w Poznaniu od 1. 10. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 115
Poszukuję posługi i prania. Wierzbicice 49 m. 14. zdg 88 158
Dziewczyna z dobrem świadectwem szuka posady do wszystkiego od 15. 1. lub 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 133
Dziewczyna uczciwa do wszystkiego, gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 132
Panienska poszukuje popołudniowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 131
Samodzielną młodsza dziewczyna z gotowaniem szuka posady u samotnej osoby od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 114
Biedna sierota szuka jakiegokolwiek pracy z małą kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 155
Dziewczyna czysta, sumienna, z gotowaniem poszukuje posady od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 300
Panienska z prowincji szuka posady do dzieci lub małej rodziny, znająca małą kuchnię, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 236
Posługi popołudniowej poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 227
Starsza dziewczyna ze skromnym gotowaniem poszukuje od zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 475
Panienska inteligentna szuka posady do 1-2 osób zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 182
Niech szlachetni Poznańscy weszlą biednego nauczyciela, który już sześć dni nie śpi, jakiegokolwiek prace. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 960
Posługi całodzienną szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 124.
Dziewczyna uczciwa poszukuje posady z gotowaniem. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 89 109.
Dziewczyna do wszystkiego szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 017
Młodsza do wszystkiego z gotowaniem od 15. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 079
Posługi dobre gotowanie, pranie, prasowanie, szycie poszukuje inteligentna. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 076

b) Inni
Posady jakiegokolwiek stałej poszukuje. Znajomość, książkowość, sprawy podatkowe, prowadzenie administracji. Mogę złożyć zabezpieczenie kaucyjne. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Pozn. zdg 89 431
Narodowiec bez środków do życia szuka pracy robotnika, woźnicy lub jakiegokolwiek innej. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 953
Uczennica lat 17 poszukuje posady do składni. Branża obojętna. Oferty Oredownik, Poznań dg 2962
Panienska kochająca wieś i dzieci, znająca robotki, 2-letnia praktyka przedszkółka poszukuje posady od 15 września. Łaskawe oferty — Emilia Cichorska, ul. Pałacowa 129, m. 4. Poznań, zdg 88 547
Magistra z roczną praktyką poszukuje od 1. 10. Posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 849
Pięćset więcej, kaucją za posadę kasjerki, ekspedientki. — Inteligentna, młoda, energiczna. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 210
Zdolna biuralistka — o kaligraficznym charakterze pisma z praktyką w poważnych instytucjach, umiająca pisać na maszynie, a także szyc na maszynach i liczydłach szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 330
Higienistka początkująca szuka posady zaraz do pomocy dentyście, małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 367
Książkowy bilansista szuka dorywczego zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 408
Krawcowa pierwszorządna szyć po domach szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 336
Dziewczyna początkująca ze wsi szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 338
Szofer inteligentny, sumienny, dbały o samochód, złoży kaucję, przyjmie posadę zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 89 355
Bilansista długoletnia praktyka, poszukuje posady stałej lub dorywczo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 326
Młoda inteligentna ekspedientka poszukuje posady w branży cukierniczej od 15. 9. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 89 304
Panienska która pracowała w hurtowni i — pakowni herbaty poszukuje posady, biegła w doprawianiu mieszanek. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 294
Modelka dobrze prezentująca szuka posady do salonu młd. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 293
Ogrodnik poszukuje zajęcia, zakładanie ogrodów. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 363
Emeryt obeznany z sprawami sądowymi, szuka zajęcia za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 601
Krawcowa szyć elegancko, biegle, szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 600
Dzielną fryzjerka, manicurzystka, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 481
Panienska II kl., gimnazjum poszukuje posady w składzie, branża obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 89 476
Syn urzędnika poszukuje nauki w cukiernictwie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 577
Oficer rez. przyjmie jakiegokolwiek posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 533
Samotna dobra krawcowa szuka posady do dworu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 515
Była studentka W. S. H. przyjmie zaraz praktykę w jakimkolwiek biurze w Poznaniu. Wymagania minimalne. Zgłoszenia Mogilno, Agencja Kurjera Poznańskiego pod „Praktykantka” zdg 89 543
Fryzjer poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 868

Czeladnik piekarski, częściowa znajomość cukiernictwa poszukuje posady od zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Bolesław Krajniak, Turza powiat Wągrowiec. zdg 89 088
Urzędnik gospodarczy kawaler, lat 35 szkoła rolnicza, 15 lat praktyki zmiany posadę od 1. 10. na samotnego lub żonatego Oferty Kurjer Poznański zdg 89 237
Pielęgniarka kwalifikowana szuka posady u lekarza lub w szpitalu względnie domu prywatnym do starszych osób, lub niemowląt. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 200
Mam lat 24, 10 wojsku, cierpie wielki głód pracy. Proszę o nią wszystkich tych, którzy mogą ją dać. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 134
Pierwszorządna krawcowa, suknie, kostiumy, płaszcze szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 754
Panienska z średnim wykształceniem szuka do składni piekarskiego, pomocy we lekcyjach lub — biurze. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 833
Krawcowa samodzielną poszukuje stałej posady, również w składzie. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 540
Krawcowa dobrym krojem szukam pracy poza domem i wsi. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 786.
Krawcowa dobrym krojem, szyciem, dzieleniem 1.50 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 781.
Bezplatnie na majątek lub większego przedsiębiorstwa poszukuje inteligentna panienska, matura handlowa, praktyka. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 87 037
Wychowawczyni pielęgniarka długoletnia praktyka szuka posady do dzieci od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 036
Panienska poszukuje posady do towarzyszenia starszej pani, najchętniej prowincji. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 87 187
Szycia poszukuje dla składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 065
50 złotych dam za utrzymanie stałej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 604
Stenotypistka polsko - niemiecka początkująca, lecz biegła szuka praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 609
Urzędnik gosp. inwalida wojenny lat 35, szkoła rolnicza, 13 lat praktyki z poważnymi poleceniami poszukuje posady od 1 października rb. za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 87 290
Trykotarka szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 292
Wychowawczyni młoda z ukończoną szkołą frublową i dłuższą praktyką szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 287
Biuralistka z długoletnią praktyką, pisząca na maszynie znająca język niemiecki i książkowość notarialną szuka posady najchętniej w notariacie lub adwokaturze. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 514
27. WOLNE POSADY
Ucznia z lepszymi wiadomościami szkolnymi poszukuje. S. Moser, Handel Żelaza, Oboorniki. zdg 89 166
Bławatnik młody, dobry ekspedient może się zgłosić. Podać wysokość wynagrodzenia przy wolnym utrzymaniu i mieszkaniu, foto dołączyć.
W. Wielbacki, Krzywiń. ng 17 323
4 stolarzy na stałą pracę w prowincji potrzebni zaraz. Zgłoszenia Kawiarnia, św. Marcin 31. zdg 89 072
Młodszy czeladnik szewski potrzebny zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 89 065
Pomocnik bednarski potrzebny na stałe od zaraz. A. Filipowski, Wągrowiec, Janowiecka 80. zdg 89 249
Kasjera kaw. rutyn., który pracował na majątkach, z dobrymi referencjami poszukuje od 1 paźd. Odpis świadectw, podanie wieku, wymagaj pod adresem Przyłuski, Łagiewniki, p. Kobylin, Wielkopolska. zdg 89 278

Erbedont ELIKSIR · PROSZEK · PASTA DO ZĘBÓW
R. Barcikowski S. A. Poznań ng 13 552/4
Apteka Wychowawczyni do 3 dziewczynek I, IV, V. kl. powszechnej poszukuje. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 89 679
Pokojowa młodsza może się zgłosić od 15. b. m. Słowackiego 8. m. 7. zdg 89 673
Fryzjer fryzjerki, kursistka zaraz potrzebni na stałą wypomóżkę. — Górczyn, St. Knapowskiego 29. zdg 89 592
Panna potrzebna z branży drobiu, dzicyzny i nabiału. Posada stała Oferty do Kurjera Poznańskiego ng 17 332
Dziewczyna uczciwa, dobrymi świadectwami, do wszystkiego, potrzebna od zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 89 424
Dziewczyna do posługi i posyłek potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 89 463
Szczotkarka samodzielną potrzebną. Pertek, Pocztowa 16. zdg 89 462
Uczennica do szycia potrzebna. Pocztowa 21. zdg 89 548
Wykładowca do szkoły handlowej z prawem nauczania. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 529
Robotnika uczciwego przyjmie zaraz. Hała Mebli, Woźna 12. zdg 89 520
Fryzjerka fryzjer tygodniowo 30.— Marcin 68. zdg 89 518
Praczkaz potrzebna. Kraszewskiego 17 — m. 15. portj. 3794
Fryzjer potrzebny. Mokra 4. zdg 89 555
29. ROZRYWKA
Piękny ton POPULARNY
Czysty odbiór oraz zasięg prawie wszystkich stacji europejskich świadczy o wysokiej wartości najnowszego odbiornika bateryjnego marki Prems Popularny który jest w cenie zł 125.—
Odbiornikiem naszym zdobywamy zadowolenia najwybredniejszych słuchaczy, a zastosowanie najnowszyc — dwuwoltowych lamp oszczędnościowych serji K. dajemy możliwość zaoszczędzenia połowy kosztów utrzymania aparatu. Prospekty wysyłamy na każde żądanie bezpłatnie. Raty długoterminowe, wpłata Pożyczką Państwową.
Dom Radjowy Strzelecka 12. tel. 16-97. Ng 16 681/2/3
„Ażur” Masztalarska 2. otwarte do rana — koncert. Pr 6588-57.16
Eden poleca przyjemny miły pobyt, plac Działowy 11. Dancing. Koncert. Pg 6 748-57.25
„Wiednię, miasto moich marzeń” Muzyka! Melodie! Uśmiechy! Kinoteatr „Sfinks” zdg 89 126
Kino Tecza, Łazarz — Jan Kiepura — „Pieśń Miłości” zdg 89 483
Londyńska Masztalarska, poleca przy doborowej orkiestrze karafkę od 2 złotych. Dancing towarzyski zdg 89 631
„Kapelusz” modnie przefasonowany odświężony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy mekich, damskich 27-70 Grudnia 2, podwórze. zdg 85 745

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata

na miesiąc wzesień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00-9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeskoki w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo ogłówek. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.